

POLİS MESLEK YÜKSEK OKULLARINDAKİ EĞİTİMİN
NİTELİĞİNE İLİŞKİN ÖĞRENCİ ALGILARI

145249

145249

Rıdvan ALTAY

Dokuz Eylül Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin Eğitim
Bilimleri Anabilim Dalı İçin Öngördüğü YÜKSEK LİSANS
TEZİ olarak hazırlanmıştır.

İZMİR

2004

POLİS MESLEK YÜKSEK OKULLARINDAKİ EĞİTİMİN
NİTELİĞİNE İLİŞKİN ÖĞRENCİ ALGILARI

Rıdvan ALTAY

Dokuz Eylül Üniversitesi
Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Danışman
Yrd.Doç.Dr. Vesile YILDIZ

Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin Eğitim
Bilimleri Anabilim Dalı İçin Öngördüğü YÜKSEK LİSANS
TEZİ olarak hazırlanmıştır.

İZMİR

2004

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum “Polis meslek yüksek okullarındaki eğitimin niteliğine ilişkin öğrenci algıları” adlı çalışmanın, tarafımdan, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin bibliyografyada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanılmış olduğunu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

...../...../2004

Rıdvan ALTAY

YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTASYON MERKEZİ**TEZ VERİ FORMU****Tez No:****Konu kodu :****Üniv.Kodu:**

*Not: Bu bölüm merkezimiz tarafından doldurulacaktır.

Tez Yazarının**Soyadı** : ALTAY **Adı:** Rıdvan**Tez Türkçe Adı** : Polis meslek yüksek okullarındaki eğitimin niteliğine ilişkin öğrenci algıları**Tez yabancı dildeki adı** : Opinions of the students who attend police vocational schools of higher education**Tez Yapıldığı****Üniversite:** DOKUZ EYLÜL **Enstitü:** EĞİTİM BİLİMLERİ **Yılı :** 2004**Tez Türü :** **Yüksek Lisans** (X) **Dili** : Türkçe**Doktora** **Sayfa Sayısı** : 104**Sanatta Yeterlilik** **Referans Sayısı:** 84**Tez Danışmanının****İsminin:** Yrd.Doç.Dr. **Adı** : Vesile **Soyadı:** YILDIZ**Türkçe Anahtar Kelimeler**

Eğitim Programları
Polis Eğitimi
Polis Meslek Yüksek Okulları

Algı

İngilizce Anahtar Kelimeler

1. Curriculum
2. Police Training
3. Police Vocational Schools of Higher Education
4. Perception

Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

İşbu çalışmada, jürimiz tarafından..... Eğitim BİLİMLERİ.....

Anabilim Dalı Eğt. Prog. ve Öğr. Bilim dalında YÜKSEK LİSANS / DOKTORA TEZİ
olarak kabul edilmiştir.

Üye .....

Adı Soyadı (Danışman)

Başkan Yrd. Doç. Dr. Vesile YILDIZ.....

Adı Soyadı

Üye Yrd. Doç. Dr. Uğur ALTUNAY.....

Adı Soyadı

Üye Yrd. Doç. Dr. Oğuz SERİN.....

Adı Soyadı

Üye .....

Adı Soyadı

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

21.7/2004

Prof. Dr.....

Enstitü Müdürü

ÖNSÖZ

Her kurumun olduğu gibi, güvenlik hizmeti sunan Emniyet Teşkilatının da etkili ve verimli bir biçimde amaçlarını gerçekleştirebilmesi ve çağın hızla değişen koşullarına göre kendisini geliştirebilmesi, kuşkusuz sahip olduğu insan nitelikleri ile doğrudan ilişkilidir. Bireysel ve toplumsal yapının varlığını sürdürebilmesi için hayati görevler üstlenen polisin, güvenlik hizmetini toplumun ihtiyacını karşılayacak şekilde yerine getirebilmesi için iyi bir eğitimden geçirilmesi gerekmektedir.

Polis eğitimini daha nitelikli kılmak, çağdaş polis eğitimini yakalamak, hizmette üretkenliği artırmak gibi nedenlerden dolayı hizmet öncesinde polis eğitiminde polisin başarısını etkileyen değişkenlerin neler olduğunun belirlenmesi gerekmektedir.

Yukarıda kısaca değinilen nedenlerin neler olduğunun belirlenmeye çalışıldığı bu araştırmanın sonuçlandırılmasında çok kişinin katkısı ve emeği geçmiştir.

Araştırmanın her aşaması ile ilgilenen, yardımlarını esirgemeyen, araştırma sırasında hoşgörüsünü eksik etmeyen ve bu araştırmanın meydana gelmesinde çok önemli payı olan danışman hocam Yrd. Doç. Dr. Vesile YILDIZ'a sonsuz saygı ve sevgilerimi sunarım.

Bu çalışmam sırasında her zaman yanımda olan ve tüm güçlükleri benimle paylaşan eşime, kızıma ve de oğluma teşekkür ederim.

Araştırmanın alana katkı getirmesi dileğiyle.

Rıdvan ALTAY

ÖZET

Araştırmanın genel amacı, polis meslek yüksek okullarındaki eğitimin niteliğine ilişkin polis Meslek Yüksek okulu öğrencilerinin görüşlerini belirlemek, bu genel amaçlar doğrultusunda, polis meslek yüksek okullarında yürütülen eğitim-öğretim niteliğinin çeşitli boyutlarına ilişkin sorunları araştırmaktır. Bilgi toplumuna geçişte bilgi toplumunun ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir polis eğitiminin nasıl olması gerektiğine ilişkin bulgular sağlamak, sonuçlar çıkarmak ve öneriler belirlemektir.

Araştırmada tarama modeli kullanılmış toplam 80 sorudan oluşturulan bir ölçek geliştirilmiş ve 2002-2003 eğitim-öğretim döneminde İstanbul Şükrü Balcı Polis Meslek Yüksek Okulu, Samsun 19 Mayıs Polis Meslek Yüksek Okulu, Yozgat Polis Meslek Yüksek Okulu ve İzmir Rüştü Ünsal Polis Meslek Yüksek Okulunda öğrenim görmekte olan 980 öğrencinin görüşleri bu ölçekle alınmıştır.

Verilerin analizinde Aritmetik Ortalama, Standart Sapma, t-Testi, Varyans Analizi ve Scheffe testi kullanılmıştır.

Yapılan araştırma sonucunda Polis Meslek Yüksek Okullarına ilişkin elde edilen bulgularda; Polis meslek yüksek okulu öğrencilerinin algılarının en düşük düzeyde olduğu boyut uygulamalı eğitim boyutudur.

Öğrencilerin cinsiyete ve anne mesleklerine göre algı düzeyleri arasında uygulamalı eğitim boyutunda anlamlı fark bulunmaktadır.

Öğrencilerin lise mezuniyet derecelerine ve öğrenime devam etmekte oldukları polis meslek yüksek okullarına göre algı düzeylerinde eğitim yönetimi, eğitim programları ve öğretim, öğretim görevlilerinin mesleki yeterliliği, iletişim ve bireysel beceriler, mesleki formasyon ve uygulamalı eğitim boyutlarında anlamlı fark bulunmaktadır.

Öğrencilerin kardeş sayılarına, baba mesleklerine ve mezun oldukları lise türüne göre algı düzeyleri arasında mesleki formasyon boyutunda anlamlı fark bulunmaktadır.

Öğrencilerin aile gelir durumlarına göre algı düzeyleri eğitim programları ve öğretim, öğretim görevlilerinin mesleki yeterliliği ve iletişim ve bireysel beceriler alt boyutlarında anlamlı farklılık göstermektedir.

Anahtar Kelimeler: Polis Eğitimi, Polis Meslek Yüksek Okulları, Eğitim Programı ve Algı.

ABSTRACT

The general aim of this research is to determine the views of the police officer candidates about the quality of the education system and to designate the problems regarding education in police vocational schools of higher education. Another aim is to collect some data about how the ideal police training should be to draw come to some conclusions and suggest some new ideas.

In this research, survey model was used and a scale containing 80 questions was developed. In the education year of 2002-2003 the 980 police officer candidates in İstanbul Şükrü Balcı Polis Meslek Yüksek Okulu, Samsun 19 Mayıs Polis Meslek Yüksek Okulu, Yozgat Polis Meslek Yüksek Okulu and İzmir Rüştü Ünsal Polis Meslek Yüksek Okulu were asked to answer the questions in this survey.

Arithmetic Mean, Standard Deviation, t-Test, Analysis of Variance and Scheffe Test were used to analyze the data.

At the end of the research, according to the findings regarding police vocational schools of higher education; Police cadets have the lowest perception level during the practical training.

In terms of the gender of the students and the status of their mothers there is a significant difference in their perception levels of the practical training.

In terms of the high school graduation degrees and the police vocational schools in which the students attend there is a significant difference in their perception levels of education management, curriculum and instruction, occupational qualification of the instructors, communication and individual skills, occupational formation and practical training points.

In terms of the number of siblings, the status of their fathers and the graduated high schools; there is significant in their perception levels of the occupational formation point.

Key Words: Police training, Police vocational schools of higher education, Curriculum, Perception.

İÇİNDEKİLER

	SAYFA
YEMİN METNİ	i
TEZ VERİ FORMU	ii
TUTANAK.....	iii
ÖNSÖZ.....	iv
ÖZET	v
ABSTRACT	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
TABLolar.....	x

BÖLÜM 1

GİRİŞ	1
Problem Durumu	1
Polis Kavramı.....	4
Polis Eğitiminin Kısa Tarihçesi.....	5
Türk Polis Teşkilatının Eğitim Kurumları	7
Polis Meslek Yüksek Okulları	8
Polis Meslek Yüksek Okullarına Giriş	9
Mevcut Polis Meslek Yüksek Okulu Sayısı ve Yapılanışı	12
Öğretim Elemanları	12
Öğrenci Kaynağı ve Eğitim Süresi.....	14
Uygulamalı Eğitim	14
Polis Koleji.....	15
Polis Akademisi.....	16
Güvenlik bilimleri Enstitüsü	19

Türk Polis Teşkilatında Hizmet İçi Eğitim	19
Farklı Ülkelerde Polis Eğitimi.....	22
Poliste Çağdaş Eğitimin Önemi	24
Araştırmanın Amacı ve Önemi.....	29
Problem Cümlesi	33
Alt Problemler	33
Sayıtlar	33
Sınırlılıklar	34
Tanımlar	34
Kısaltmalar	35
BÖLÜM II	
İLGİLİ ARAŞTIRMALAR VE YAYINLAR.....	36
BÖLÜM III	
YÖNTEM	43
Araştırmanın Modeli	43
Evren ve Örneklem.....	43
Veri Toplama Araçları	49
Veri Toplama.....	50
Verilerin Değerlendirilmesi.....	51
Verilerin Çözümleme Teknikleri	52
BÖLÜM IV	
BULGULAR VE YORUMLAR.....	53
Polis meslek yüksek okullarındaki eğitimin alt boyutlarına İlişkin öğrenci görüşleri.....	53
Öğrencilerin cinsiyete göre algı düzeyleri	60
Öğrencilerin mezuniyet derecesine göre algı düzeyleri	61

Öğrencilerin anne mesleklerine göre algı düzeyleri.....	65
Öğrencilerin baba mesleklerine göre algı düzeyleri.....	68
Öğrencilerin aile gelir durumlarına göre algı düzeyleri.....	71
Öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre algı düzeyleri.....	76
Öğrencilerin kardeş sayısına göre algı düzeyleri	79
Öğrencilerin öğrenim gördükleri polis meslek yüksek okuluna göre algı düzeyleri.....	82

BÖLÜM V

TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER.....	87
Sonuçlar.....	87
Tartışma.....	90
Öneriler.....	91
KAYNAKÇA	94
EKLER	99

TABLOLAR LİSTESİ

SAYFA

Tablo

Tablo 1.1	Polis Meslek Yüksek Okullarında Öğretilen Dersler ve Ders Saatleri	11
Tablo 1.2	Polis Koleji Öğretim Programında Yer Alan Dersler Ve Ders Saatleri.....	15
Tablo 1.3	Polis Akademisinde Öğretilen Dersler Ve Ders Saatleri.....	17
Tablo 1.4	Türkiye Ve Farklı Ülkelerdeki Polis Eğitim Süreleri	24
Tablo 3.1	Araştırmanın Örneklemi Oluşturan Okullar Ve Bu Okullardaki Öğrenci Sayılarının Dağılımı	44
Tablo 3.2	Ölçeğe Katılanların Cinsiyetlerine Göre Dağılımı	45
Tablo 3.3	Ölçeğe Katılanların Mezuniyet Derecelerine Göre Dağılımı	45
Tablo 3.4	Ölçeğe Katılanların Anne Mesleklerine Göre Dağılımı.....	46
Tablo3.5	Ölçeğe Katılanların Aile Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı	46
Tablo 3.6	Ölçeğe Katılanların Mezun Oldukları Lise Türüne Göre Dağılımı	47
Tablo 3.7	Ölçeğe Katılanların Baba Mesleklerine Göre Dağılımı	48
Tablo 3.8	Ölçeğe Katılanların Kardeş Sayılarına Göre Dağılımı.....	48
Tablo 3.9	Polis Meslek Yüksek Okulunu Değerlendirme Ölçeği Faktörlerinin Cronbach Alpha Güvenirlilik Katsayısı	50
Tablo 3.10	Katılma Düzeylerine İlişkin Puan Sınırları	51
Tablo 4.1	Polis Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin Eğitim Yönetimine İlişkin Algı Düzeyleri..	53
Tablo 4.2	Polis Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin Eğitim Programları Ve Öğretime İlişkin Algı Düzeyleri	54
Tablo 4.3	Polis Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliğine İlişkin Algı Düzeyleri.....	56
Tablo 4.4	Polis Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin İletişim Ve Bireysel Becerilere İlişkin Algı Düzeyleri.....	57
Tablo 4.5	Polis Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin Mesleki Formasyona İlişkin Algı Düzeyleri	58

Tablo 4.6 Polis Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin Uygulamalı Eğitime İlişkin Algı Düzeyleri	59
Tablo 4.7 Öğrenci Alguları Ve Cinsiyet (Sayılar, Ortalamalar, Standart Sapmalar, T-Testi Sonuçları)	60
Tablo 4.8 Öğrencilerin Mezuniyet Dereceleri ve algı Düzeyleri (ortalamalar, ve standart sapmalar)	62
Tablo 4.9 Öğrencilerin Mezuniyet Dereceleri Ve Algı Düzeylerine Göre Varyans Analizi Sonuçları	63
Tablo 4.10 Öğrencilerin Mezuniyet Dereceleri Ve Algı Düzeyine Göre Scheffe Testi Sonuçları	64
Tablo 4.11 Öğrencilerin Anne Meslekleri Ve Algı Düzeyleri (Ortalamalar, Ve Standart Sapmalar)	65
Tablo 4.12 Öğrencilerin Anne Meslekleri Ve Algı Düzeylerine Göre Varyans Analizi Sonuçları	66
Tablo 4.13 Öğrencilerin Anne Meslekleri Ve Algı Düzeyine Göre Scheffe Testi Sonuçları	68
Tablo 4.14 Öğrencilerin Baba Meslekleri Ve Algı Düzeyleri (Ortalamalar, Ve Standart Sapmalar)	69
Tablo 4.15 Öğrencilerin Baba Meslekleri Ve Algı Düzeylerine Göre Varyans Analizi Sonuçları	70
Tablo 4.16 Öğrencilerin Baba Meslekleri Ve Algı Düzeyine Göre Scheffe Testi Sonuçları	71
Tablo 4.17 Öğrencilerin aile gelir düzeyleri ve algı Düzeyleri (ortalamalar, ve standart sapmalar)	72
Tablo 4.18 Öğrencilerin Gelir Durumları ve Algı Düzeylerine göre Varyans Analizi Sonuçları	74
Tablo 4.19 Öğrencilerin Gelir Durumları ve Algı Düzeyine göre scheffe testi sonuçları	75
Tablo 4.20 Öğrencilerin Mezun Olunan Lise Türü ve algı Düzeyleri (ortalamalar, ve standart sapmalar)	77
Tablo 4.21 Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Türü ve Algı Düzeylerine göre Varyans Analizi Sonuçları	78
Tablo 4.22 Öğrencilerin Mezun Olunan Lise Türü ve Algı Düzeyine göre scheffe testi sonuçları	79
Tablo 4.23 Öğrencilerin Kardeş Sayıları ve algı Düzeyleri (ortalamalar, ve standart sapmalar)	80
Tablo 4.24 Öğrencilerin Kardeş Sayıları ve Algı Düzeylerine göre Varyans Analizi Sonuçları	81
Tablo 4.25 Öğrencilerin Kardeş Sayıları ve Algı Düzeyine göre scheffe testi sonuçları	82
Tablo 4.26 Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Polis Meslek Yüksek Okulları ve algı Düzeyleri (ortalamalar, ve standart sapmalar)	83
Tablo 4.27 Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Polis Meslek Yüksek Okulları Ve Algı Düzeylerine Göre Varyans Analizi Sonuçları	84

Tablo 4.28 Öğrencilerin Polis Meslek Yüksek Okulları Ve Algı Düzeyine Göre Scheffe Testi Sonuçları.....	85

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu araştırmada, Polis meslek yüksek okulu öğrencilerinin eğitimin niteliğine ilişkin öğrenci algıları ele alınmıştır. Bu bölümde Araştırmanın problem durumuna, problem cümlesine, alt problemlere, sayıtlara, sınırlamalara, kısaltmalara ve tanımlara yer verilmektedir.

PROBLEM DURUMU

Çağımızda insan yaşamını etkileyen en önemli etmenler, bilimsel gelişme, bilgi birikimi ve hızla gelişen teknolojidir. Bilim ve teknolojinin artan bir hızla başarı sağlaması, çağdaş insanın çevresine ayak uydurabilmesini, ileri düzeyde bilgi ve mesleki yeterlilik kazanmasını gerektirmektedir. Bu aşamada, kamu görevlilerinin çağdaş kamu hizmetleri gereklerine göre yetişmeleri, kamu kesiminin başta gelen sorumluluklarından birisi olmaktadır.

Çağımızda hızlı gelişme ve değişmelerle birlikte polis ile ilgili beklentiler, polise düşen görevler de hızla artmakta, çeşitlilik göstermektedir. Çünkü bilgi toplumundaki demokratik gelişmelere paralel olarak vatandaşın polisten beklentisi de artmaktadır.

Bu gelişmeler toplumları hızlı bir değişime zorlamakta, toplumlardaki bu hızlı değişim karşısında mevcut eğitim sistemleri bir çok sorunla karşı karşıya kalmaktadır. Bilimsel ve teknolojik gelişmelerin yaşandığı çağımızda eğitim sistemlerinin karşılaştığı sorunları; kaynakların verimli kullanılamaması, arz-talep dengesizliği, kalite ve standart düşüklüğü noktalarında yoğunlaştığı dikkati çekmektedir. Mevcut eğitim sistemleri için geçerli olan bu sorunlar aynı şekilde polis eğitimi için de geçerli olmaktadır (Genç, 2000).

Çağdaşlaşmanın belirleyici unsuru olan bilgi ve bilimsel davranış her alanda olduğu gibi toplumun bir parçası olan polis hizmetlerini de derinden etkilemektedir. Çağdaş polisin bilimsel ve teknolojik buluşların sonuçlarından olabildiğince yararlanması, çalışmalarını ve eğitim programlarını bu gelişmelere göre düzenlemesi gerekmektedir. Başka bir anlatımla polislik, bilimsel yöntemlere uygun bir şekilde yapılmalıdır. Şüphesiz çağdaş toplumun polisi de çağdaş olacaktır. Polis eğitiminin çağdaşlığı bir taraftan bilim ve teknolojinin imkanlarından fiziki bakımdan yararlanmayı,

diğer taraftan da, demokrasi ve insan haklarının uluslararası bir duyarlılık kazandığı çağdaş dünyada insani değerlere bağlı kalarak etkili bir güvenlik hizmeti verebilmeyi içermektedir (Fındıklı, 1996).

Polisin, kamu güvenliği ve insan haklarının korunması gibi görevlerini profesyonelce yapması için almış olduğu eğitim önemlidir (Azak, 1999).

Bu çerçevede polis eğitiminde verilen eğitim ve öğretimin çağın gerektirdiği bilim ve teknoloji düzeyine ulaşması önemli olmaktadır. Polis Eğitiminde amaç öğrenciye yalnız mesleki bilgi ve davranışlar kazandırmak değil, bunun yanında özgür düşünebilme , süratli ve sağlıklı karar verebilme yeteneğine sahip, değişen toplum şartlarına ayak uydurabilen polisler yetiştirmektir (Schulkes, 1994).

Eğitim, bireylerin toplumla sağlıklı ve verimli bir şekilde uyum sağlamalarına yardımcı olan bir süreçtir. İnsan niteliğinin ve davranışlarının geliştirlmesi eğitimden geçer. Bu gün dünyada pek çok ülkenin zorunlu eğitim sürelerini yukarıya doğru çekmesi, vatandaşlarına daha uzun süreli ve nitelikli eğitim vermeye çalışması, eğitime duyulan gereksinimi açıkça göstermektedir (Gökçe, 1997).

Suç türleri ve işlenme oranları artmakta, toplumun güvenliğini tehdit eder hale gelmektedir. Bu bakımdan güvenlik gereksinmesi, bireyin toplumsal yaşamında önemli bir yer taşımaktadır. Maslow insanların biyolojik, sosyal ve psikolojik birer varlık olarak bir takım gereksinmelere sahip bulduklarını ve davranışlarında da bunları tatmin etme arzusunun yer aldığını, bunlardan fizyolojik ve güvenlik ihtiyacının da insanların temel ihtiyaçları olduğunu vurgulamaktadır (Eren, 1989).

İnsanlar için temel bir ihtiyaç olan güvenliğin toplumlar için temel bir ihtiyaç olduğu ve karşılanmasının da zorunlu olduğu ortaya çıkıyor. Güvenliğin sağlanmadığı bir toplumda diğer ihtiyaçların karşılanabilmesinde zorlaşmaktadır. İnsanlar birlikte yaşama ve bu yaşantıdaki düzeni sağlama amacıyla kurallar koymuştur. Konulan bu kuralların toplum adına uygulanabilmesi için de güvenlik örgütlenmesinin gerekliliğinin ortaya çıktığı görülmektedir. Devlet tüzel kişiliği altında örgütlenmiş toplumların güvenlik ihtiyaçlarını karşılamak için çağdaş güvenlik örgütleri kurmaları zorunlu hale gelmiştir (Aktaş, 1995).

Polis, modern toplumlarda sosyal güvenlik ve asayiş kavramı içinde yer alan temel unsurlardan biridir. Sosyal güvenlik modern toplumların belirleyici temel öğesidir. Sosyal güvenliğin olduğu yerde asayiş, toplumsal düzen, barış, sükunet ve adalet vardır. Bunların toplumda ikame edilmesi pratikte polisin görevidir (Celkan, 2000).

Güvenlik de; sağlık, eğitim, adalet, iletişim gibi bireylerin yaşaması için en temel ihtiyaç ve haklarından biridir. Kişilerin ve kurumların verimli olabilmesi kendilerini emniyette hissetmelerine bağlıdır. Kaosun, terörün, anarşinin, kargaşanın olduğu bir ortamda bireyler eğitim, sağlık, adalet ve iletişim gibi haklarından tam olarak yararlanamazlar (Fındıklı, 1996)

Toplumun güvenlik gereksinimini gidermek üzere hizmet veren polis gücünün yaşam koşullarına göre eğitilmesi ve yetiştirilmesi gerekmektedir. Bilgi ve teknik bakımdan yenilikleri ve gelişmeleri yakından takip etmek ve bunu Emniyet Örgütü personeline kazandırmak açısından eğitime gerekli önemin verilmesi zorunlu olmaktadır.

Toplumsal yapıdaki işleyişin değişmesi ve beklenti düzeylerinin giderek artmaya başlaması, toplumla yakın bir ilişki içerisinde bulunan ve güvenliğin sağlanmasından birinci derecede sorumlu olan polisin rolünün de önemli ölçüde değişmesine sebep olmuştur. Özellikle toplumla ilişkilerin ve iletişimin düzenlenmesinde polisin sahip olduğu nitelikler ön plana çıkmaktadır. Bu gün pek çok ülkede çeşitli kurum ve kuruluşlar sahip oldukları insan gücünün ön plana çıkan tutum ve davranışları ile tanınmakta ya da tanımlanmaktadır (Mete, 1982).

Türk Polis Teşkilatının amacı; Atatürk ilke ve inkılaplarına gönülden bağlı, insan haklarına saygılı, laik, hukuk devleti ilkelerini koruyan ve hukukun üstünlüğüne inanan, görev bilinci ve disiplini içerisindeki polisler yetiştirmektir. Polis Teşkilatının başarısı, teşkilatın geleceğinde yer alacak olan polislerin çağdaş bir eğitimden geçirilmeleri ile doğrudan ilgilidir. Polis eğitimi, polislerimizin toplumun ve çağın gereklerine uygun tutum ve davranış değişikliği sağladığında amacına ulaşmış olacaktır.

Ancak polisiye olaylardaki medyanın eleştirileri ve vatandaşların polisin sunduğu güvenlik hizmetlerinden memnun olmamaları günümüzde polisin devamlı olarak gelişen ve değişen topluma uygun olarak eğitilmediği düşüncesini beraberinde getirmektedir. Polis teşkilatının personelinden % 91.53' ünü (PDB, 2001) oluşturan ve toplumla devamlı iç içe olan polis memurlarının eğitildiği polis okullarının eğitim yönetiminin, bilgi teknolojisi (teknolojik uyum-araç gereç), eğitim programları ve öğretimin, öğrencilerin iletişim ve bireysel becerilerinin geliştirmesinin, mesleki formasyonun, uygulama eğitimi ve öğretim görevlilerinin mesleki yeterliliğinin çağımızın eğitim ölçütlerine uygun olmadığına ilişkin bulgular elde edilmiştir (Aytaç 1998).

Demokratik bir toplumda güvenlik ve huzuru sağlamakla görevli kamu gücünün etkili ve verimli bir eğitimden geçirilmesi gerekmektedir. Demokratik yaşam ancak bilgili, disiplinli, hoşgörülü, Atatürk ilke ve inkılaplarına bağlı, aydın polisler ile

sağlanabilir. Kanun adamı olarak nitelendirilen polislerin suç ve suçlularla mücadeleyi insan haklarına saygı çerçevesinde ve hukuk kurallarına bağlı olarak sürdürmesi gerekmektedir.

Aşağıda polis kavramı ile ilgili genel bilgilere, Polis eğitiminin tarihçesine, polis eğitim kurumlarına, hizmetiçi eğitim konularına ilgili başlıklar altında yer verilmiştir.

POLİS KAVRAMI

Polis kavramı çeşitli evrelerden geçmiş, kökeni Yunanca ve Latince'den gelen bir kelimedir. Yunanca "Politeia", Latince "politia" kelimelerinden türemiştir. Başlangıçta site ve şehirleri, şehirlerdeki devlet ve hükümet faaliyetlerini ve yönetimini ifade etmekteydi. Bu anlamda polis deyimini, sitenin tüm kamu hizmetlerinin karşılığı olarak kullanılmıştır.

Polis kavramı bugünkü anlamda ilk defa 1758 yılında İngiltere'de John Fielding tarafından kullanılmıştır. Yasal Zeminde 1800 yılında kurulan "Thames River Police" adlı polis örgütü ile ilgili olarak kullanılmak suretiyle bulunmuştur (Geleri, 1998).

İnsan yaşamında güvenlik, her zaman için temel gereksinimler içerisinde yer almaktadır ve önemi giderek artmaktadır. Kişilerin, kurumların, devletlerin güvenlik konusunu her geçen gün daha dikkatli ve ciddi bir şekilde ele aldıkları bu konulardaki çalışmalarla kendini göstermektedir. Çünkü her geçen gün, güvenlik için ayrılan kaynakların oranı katlanarak artmaktadır. Örneğin: Bir kurum için geçmişte sadece bir bekçiyle güvenlik gereksinimini giderme söz konusu iken, günümüzde her türlü elektronik donanımlar yanında çok ciddi planlama ve organizasyonlar ve personel artırımı göze çarpmaktadır.

Kişi, grup, devlet ve millet olarak varlığımızın hürriyetçi, demokratik düzen içinde her türlü iç ve dış tehlikeden uzak tutulması, kanun hakimiyetinin sağlanması, suç ve suçluların engellenmesi, gerekli cezai yaptırımların uygulanması gerekmektedir. Bunların hepsi güvenlikle ilgilidir.

Güvenlik hizmetlerinin önemi inkar edilmeyecek kadar açıktır. Çünkü güvenlikten yoksun ne kişi ne kurum ne de devletlerin istedikleri çizgiyi yakalayabilmeleri, hayatlarını sağlıklı olarak devam ettirebilmeleri olanaklıdır.

Tarihin her döneminde toplumları yöneten otorite, vatandaşların huzur ve güvenini refah ve mutluluğunu sağlayacak, devam ettirecek ve kuralları koruyacak, bozulduğunda da ona yeniden sağlayacak olan adı ne olursa olsun çeşitli örgütler

oluşturmuşlardır. İşte bu örgütlerden biri de Polis Örgütüdür .

Devletin sağlamakla yükümlü olduğu huzur ve sükunla ilgili hükümleri anayasamızın çeşitli maddelerinde gösterilmiştir.

İç güvenlik hizmetleriyle ilgili ülkemizde yetkili olan kuruluşlar Emniyet ve Jandarma örgütleri olup İçişleri Bakanlığına bağlı olarak görev yaparlar. Şehir merkezleri ve belediye sınırları içinde bu görevi polis yerine getirirken kırsal kesimde jandarma görev yapmaktadır.

Polis Teşkilatı, Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde faaliyet gösteren İç Güvenlik örgütüdür. Merkez taşra ve yurtdışı örgütü olarak örgütlenmiştir.

Örgüt olarak polis asayişini sağlamak ve suçu önlemekle görevli, örgütlenmiş , düzenli ve disiplinli bir güvenlik gücü olarak anlaşılmaktadır (Aydın, 1996). Daha özelden ise polis genel olarak toplumda düzeni sağlamak suç işlenmesini önlemek, suç işlendikten sonra gerekli adli soruşturmayı yaparak faillerini adalete teslim etmekle görevli ve yetkili, silahlı icra ve inzibat kuvvetleridir (ETK, Madde:4).

Aşağıda polis eğitiminin kısa tarihçesi verilmektedir.

Polis Eğitiminin Kısa Tarihçesi

Ülkemizde Polis kavramını kelime anlamıyla ele aldığımızda, tarihini yaklaşık 160 sene ile sınırlayabiliriz. Oysa fonksiyonel anlamda ele alınırsa, insanlığın sosyal sistem (örgüt) halinde yaşamaya başladığı çok eski çağlara kadar uzatılabilir (Dündar, 1987). Her toplumda değişik isimlerle alınsa da toplumun iç düzen ve ahengini tesis ve devam ettirmek amacıyla oluşturduğu güvenlik kurumları günümüz Emniyet Teşkilatının fonksiyonunu yerine getiriyordu denilebilir.

Bilinen en eski göçebe Türk Toplumları içinde güçlü bir devlet yapısı içinde örgütlenme ilk defa Hunlularla başlıyor Türk'ün bağımsız yaşama geleneğinde, günümüze kadar kesintisiz devam eden sıralamada Hunlular dan sonra Göktürkler, Uygurlar, Karahanlılar, Selçuklular, Osmanlılar ve Türkiye Cumhuriyeti yer almaktadır (Akyüz, 1993).

Eski Türklerin güçlü devletler kurup çevrelerindeki büyük devletlere üstünlüklerini kabul ettirmeleri, bunların iyi bir askeri eğitim aldığını göstermektedir. Ayrıca eski Türkler de kız ve kadınların da ata binme, silah kullanma konusunda eğitildikleri anlaşılmaktadır. İslam öncesi Türk devletlerinde, özellikle barış zamanında sivil ve asker ayrımı olmadığı, ordu, halk, halk da ordu düzeninde yaşamaktaydı (Öztuna , 1984).

İslamiyet'in kabulünden itibaren bugünkü ifadeyle Hakim, Savcı, Belediye

Başkanı, hatta Vali sıfatlarını belli ölçülerde kişiliklerinde toplayan “KADILAR” aynı zamanda zabıta amirliği görevlerini de üstlenmişlerdi. Ancak zabıta görevleri adliye-zabıta ilişkisi içerisinde subaşılardan tarafından ifade edildiği anlaşılıyor (Ortaylı, 1973).

Osmanlıda da iç güvenlik görevlileri askeri eğitim görüyorlardı. Tahsil mecburiyeti yoktu. Yalnız iç güvenlik kuvvetlerinin amiri sayılan ve günümüzde kıyaslandığında, hem mülki amir, hem belediye başkanı sayılan Kadıların yüksek öğrenim yapma mecburiyeti vardı. Yüksek öğrenim derecesindeki medreseden mezun olmayan kişiye hiçbir zaman kadılık görevi verilmez idi. Oysa tahsili olmayan kişinin sadrazamlığa kadar yükselme imkanı vardı. Fakat kadılık görevi için yüksek öğretim dışında bir eğitim de kabul edilmiyordu (Öztuna, 1984).

Eski Türklere olduğu gibi Osmanlılarda da askeri ve polisiye hizmetlerinin birbirinden ayrılmadığı bu iki görevin genellikle aynı kuruluş tarafından yürütüldüğü anlaşılıyor.

Osmanlı hükümeti döneminde ilk polis okulunun Selanik’te 1907 yılında yabancı öğretmen ve yöneticiler nezaretinde açıldığı Rumeli’de görevli polis memurları ve komiserlerinin bu okula gönderilerek yetiştirildiği, okulun bir sene sonrada kapatıldığı anlaşılıyor (Yaz, 2003).

Aynı yıllarda İstanbul Polis ve Komiserlerine Şehzadebaşı’ndaki Ferah Tiyatrosunda grup, ahlak ve meslek bilgilerini kapsayan konferans şeklinde ders verildiği, daha sonrada İstanbul Polis Okulu’nun açıldığı (1909) İstanbul’dan diğer illerden gönderilen komiser ve polis memurlarının bu okulda, öğretim gördüğü, birkaç yıl sonra Bağdat, Beyrut, Erzurum, ve Trabzon’da Polis Okulları açıldığı, zamanla Polis teşkilatı kadrosunun genişlemesiyle Sivas ve Konya’da birer okul daha açıldığı anlaşılıyor (Okçabay, 1939).

İstanbul Polis Okulu’nu bitiren Emniyet görevlilerinin Emniyet Genel Müdürlüğüne kadar yükseldikleri anlaşılmaktadır (Aksu, 1975). Buradan da ilk polis okulunun günümüz Emniyet Teşkilatı yüksek öğrenim kurumu olan Polis Akademisi ile aynı fonksiyonu üstlendiği söylenebilir. Birinci dünya savaşına kadar Emniyet Teşkilatına çok sayıda amir memur kazandıran bu okul daha sonraki yıllarda, çeşitli zorluklar nedeniyle sık-sık açılıp kapatılmasına rağmen çok sayıda Emniyet personeline mesleki eğitim verdiği anlaşılıyor.

Osmanlı’nın son dönemlerinde, polis okullarının statüsünün, günümüz yüksek öğretimine eş değer seviyede olduğu söylenebilir. Cumhuriyetin ilanından sonra Polis Enstitüsünün açıldığı 1937 yılına kadar altı aylık kurslarla, polis okullarında polis

memurları yetiştirilmiştir (Tok, 2001). Teşkilatın daha üstün bilgilerle donatılmış amir sınıfının yetiştirilmesi ihtiyacı hissedilmesi, polis Enstitüsünün kurulmasını zorunlu kılmıştır.

Polis Enstitüsü 1937 yılında kurulduktan sonra, meslek öğrenimi görmemiş polis memurları ile polis adaylarının yetiştirildiği ilk öğretim ve üst kademe yöneticilerin, yetiştirildiği orta öğretim ve üst kademe yöneticilerinin yetiştirildiği yüksek öğretim olmak üzere üç kısımdan oluştuğu görülmektedir (Aktaş, 1995). Ayrıca Polis Enstitüsünün” Uzmanlık kursları” düzenleyeceği de 1945 tarihli Ankara Polis Enstitüsü ve polis okulları tüzüğü’nün 2. Maddesinden anlaşılmaktadır. Yine aynı tüzüğün 3.maddesinde “Dahiliye Bakanlığınca gerekli görülen illerde Polis Okulları açılır, bu okullar polis Enstitüsünün ilk öğretim derecesindedir” denilmektedir. Buradan da polis memurlarının birinci Polis Enstitüsünün ilk öğretim kısmı diğeri polis okulları olmak üzere iki kaynaktan yetiştiği anlaşılmaktadır.

Bu uygulama, 1984 yılında kabul edilen 3087 sayılı polis yüksek öğretim kanunu ile iptal edilerek, polis memurları yetiştirilmesi, polis okullarına bırakılmıştır. Son dönem gelişimi olarak Polis Okullarının 2 yıllık Yüksekokul haline getirilmesi ile ilgili 25/04/2001 tarihli Polis Yüksek Öğretim Kanun ile düzenlemeye gidilmiş ve Polis Akademisi üniversiteye dönüştürülmüştür. Emniyet Teşkilatının orta ve üst kademe amir ihtiyacını karşılayan Polis Akademisi, ön lisans, lisans, lisans üstü öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan üniversitel bir yapı kazanmıştır. Polis okulları 2 yıllık polis meslek yüksek okulları haline dönüştürülüp Polis Akademisi’ne bağlanmıştır. Polis meslek yüksek okullarında, profesör, doçent, yardımcı doçent gibi akademik kadrolar ihdas edilmiştir. Eğitim kalitesinin artırılması hedeflenen Polis meslek yüksek okullarında sosyoloji, psikoloji, davranış bilimleri ve iletişim gibi insan odaklı eğitimlere ağırlık verilmiştir. Bundan sonraki açıklamalarda polis eğitim kurumları ayrıntılı olarak özetlenecektir.

Türk Polis Teşkilâtının Eğitim Kurumları

Emniyet teşkilatı mensuplarını görev öncesi sürecinde yetiştirmek, polis adaylarını mesleğin bilgi, davranış, tutum, mesleğin değerlerini ve mesleki disiplini kazandırmak, görev, yetki ve sorumlulukları doğrultusunda bilgilerini artırmak, hizmetin verim ve niteliğini yükseltmek için aşağıdaki eğitim kurumlarını açmıştır. Aşağıda bu eğitim kurumlarına yer verilmiştir.

Polis Meslek Yüksek Okulları

Polis Koleji

Polis Akademisi

Polis Meslek Yüksek Okulları

Emniyet Teşkilatının polis memuru gereksinimini karşılayan okullardır. Lise mezunlarının girebildiği bu okullardan, mesleki temel eğitimin yanında öğrencilere polislik şuuru ve disiplin duygusu kazandırılmaya çalışılır. 2 yıl süreli eğitim veren bu okullarda, Atatürk İlke ve Devrimlerine bağlı, Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumluluklarını bilen, hukuk devleti ilkelerine saygılı polis memurluğu adayı öğrencileri okumaktadırlar. (Polis Meslek Yüksek Okulları Yönetmeliği, 2001)

Polis Meslek Yüksek Okullarının Amacı (PMYOY 2001)

1. Atatürk ilke ve inkılâpları ve Atatürk milliyetçiliğine bağlı,
2. Devletin ülkesi ve milleti ile bölünmez bütünlüğüne duyarlı
3. Türkiye Cumhuriyetine karşı görev ve sorumlulukların bilen ve bunları davranış haline getiren
4. Türk milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerin taşıyan, Türk olmanın şeref ve mutluluğunu taşıyan ,
5. Toplum yararını şahsi menfaatinin üstünde tutan, aile, ülke ve millet sevgisi ile dolu,
6. Emniyet Teşkilatının ilerlemesine yardımcı olabilecek nitelikte ilme, mesleki, teknik bilgi ve beceri sahibi
7. Polis olmanın şeref gurur ve mutluluğunu taşıyan ve polis üniformasının gerektirdiği saygınlığı oluşturabilen,
8. Hizmet esnasında karşılaşılabilecek meseleleri anayasada belirtilen Cumhuriyetin nitelikleri doğrultusunda çözüme ve takip kabiliyeti gelişmiş
9. Mesleki kültürün ortak maddi ve manevi değerlerini benimseyen
10. Beden, zihin, ruh ve ahlak bakımından dengeli ve sağlıklı bir şekilde gelişmiş,
11. Hizmetin kanunlara uygun olarak yapılması ve arzu edilen neticeye ulaşması için inançlı ve şuurlu bir şekilde meslek disiplininin gerektirdiği tavır ve davranışları gösteren,

12. Sorumlulukları yüklenebilme şuuruna ve başarılı görevler yapabilme yeteneğine sahip, iş ve meslek mensubu olarak yetiştirmek,
13. Türk devletinin ülkesi ve milleti ile bölünmez bir bütün olarak huzur ve sükûnunu sağlamak için emniyet teşkilatının geliştirilmesi ve hizmetlerindeki etkililik ve verimliliğin artırılması istikametinde ilmi çalışma ve araştırmalar yapmak ve sonuçlarını Teşkilata yaymak, yurt içi ve yurt dışı kurumlarla ilmi ve teknik işbirliği yapmak sureti ile çağdaş mesleki gelişmeye katkıda bulunmaktır.
- Aşağıda polis meslek yüksek okullarına giriş süreci hakkında bilgi verilmektedir.

Polis Meslek Yüksek Okullarına Giriş

Polis Meslek Yüksek Okullarına başvurabilmek için 18 yaşından gün almış olmak 25 yaşından gün almamış olmak şartı getirilmiştir. Erkek ve bayan adaylar arasından 'Polis Meslek Yüksek Okulları Giriş Yönetmeliği' ve 'Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı Eğitim Öğretim Kurumlarına Alınacak Öğrencilerde Aranılacak Sağlık Şartlarına Dair Yönetmelikte belirtilen nitelikleri taşıyanlar, her yıl Temmuz ve Ağustos aylarında yapılan seçme ve yeterlik sınavlarında başarılı olma ve güvenlik soruşturmaları olumlu gelmiş olma şartı ile okullara öğrenci olarak kabul edilmektedirler (Sakal, 1998).

Mesleki temel eğitimin verildiği polis Meslek Yüksek okullarının eğitim ve öğretim süresi 2 yıldır. Öğretim Ekim ayının ilk haftası ile Haziran ayının son haftası arasındaki dönemde olur. Öğretim iki ayrı dönem şeklinde yapılmaktadır.

Ülkemizde polislik mesleği, mesleksiz ve işsizlerin en son çare olarak gördükleri bir istihdam yeri olmuştur. Gerçekten üniversiteyi kazanamayan gençler tek alternatif iş olarak polisliğe müracaat etmektedirler. Polislik, kısa yoldan ve kolay bir şekilde hayatı kazanma yolu ve bir istihdam deposu olarak görülmektedir. Ülkemizde polisliğin bu olumsuz imajını bir an önce silmek ve polislik mesleğinin bir istihdam deposu olmaktan kurtarmak gerekir (Fındıklı, 1996).

Polis Meslek Yüksek Okullarına girmek için askerlik şartının kaldırılması Polis Meslek Yüksek Okullarına başvuracak adayların sayısını artırmış, daha çok kişi arasından daha nitelikli adayların polis olmaları sağlanmıştır. Askerlik şartının kaldırılması erkek öğrencilerin liseden sonra yaklaşık 6 yıllık bir ara vermelerinin de önüne geçmiştir. Ülkemizde bir öğrenci ortalama 17 yaşında lise bitirmekte, erkek öğrenciler askerlik şartının olduğu dönemlerde en erken 22-23 yaşlarında polis okullarına

girebilmektedir. Bu durumda Erkek öğrencilerin eğitim ve öğretimden en az 6 yıl uzaklaştıkları görülmektedir. 1999 Yılında Polis Okulluları giriş sınavında başarılı olan bayan öğrencilerden en az 65 erkek öğrencilerin ise 44 puan alanlar başarılı olmuştur (Eğitim Daire Başkanlığı, 2000). Erkek öğrencilerin askerlik şartının olduğu dönemlerle ilgili literatür ve bulgular incelendiğinde karma olan Polis Okullarında ki derslerde ve sınav sonuçlarında bayan öğrencilerin baha başarılı olduğu görülmektedir. Bunun sebebi de bayan öğrencilerin liseyi bitirdikten hemen sonra eğitime hiç ara vermeden polis okuluna devam etmiş olmalarıdır (Deniz, 1996).

1994 polisliğe askerlik şartı olmadığı zaman yılında 61.244 başvuru yapılmış, 1996 yılında askerlik şartı konulduğunda 30.833 e düşmüş ve bu başvurudan 9.781 kişi polislik mesleğine kabul edilmiştir (Eğitim Daire Başkanlığı, 1997). 2003 yılında yapılan sınavlarda ise başvuru sayısı 77.000 bine ulaşmıştır. Eğitimde en önemli unsur, eğitecek uygun kişilerin seçilmesidir. Başvuru sayısı birçok Avrupa ülkesinde olduğu gibi, alınacak personel sayısının en az 5 katı olmalıdır. Müracaat 10 katı olduğu takdirde kaliteli eleman seçimi için seçme ve sınav teknikleri geliştirilmelidir. Sınavlar en uygun ve en iyi olanı seçmeye yönelik olmalıdır Bu standarda ulaşabilmek için tanıtımın yanında polislik mesleğini hukuksal, ekonomik ve imaj olarak popüler hale getirme yolları aranmalıdır (Azak, 1999).

Bir kere daha özetlemek gerekirse, çok sayıda yapılacak olan başvuru içinden en kaliteli olanların seçilmesi ve 'ağacın yaşken eğilmesi' atasözü çerçevesinde konuya yaklaşılmalıdır. Ve bu doğrultuda polis olabilmek için askerlik şartının kaldırılması oldukça önemli bir düzenlemedir. Aslında ABD ve Batı Avrupa ülkelerinde de var olan modern ve demokratik düzenleme polis olmak için askerlik yapmış olma şartı değil, aksine askerlik şartının olmamasıdır Yine Batı Avrupa ülkelerinde askerlik yapmış ve oradan ayrılmış olanlar, itfaiyecilik ve polislik gibi kurtarıcı görevlere öncelikle alınmaktadırlar (Aytaç, 1997).

Polis Meslek Yüksek Okullarında Okutulan Dersler

Polis Meslek Yüksek okulunda polis memuru adayı olan öğrencilere okutulan derslerin neler olduğunu ve bu derslerin haftalık kaç saat okutulduğunu inceleyecek olursak:

Tablo 1.1 Polis Meslek Yüksek Okullarında Öğretilen Dersler ve Ders Saatleri

POLİS MESLEK YÜKSEK OKULLARI 1. SINIF DERSLERİ

S.N.	DERSİN ADI	1. SINIF
1	HUKUK BAŞLANGICI	2
2	GELİŞİM PSİKOLOJİSİ	2
3	DEVLET YAP. VE NİTELİK.	2
	ATATÜRK İLK.VE İNK TAR.	2
5	YABANCI DİL	2
6	CEZA HUKUKU (Genel)	2
7	İNSAN HAK. KAMU HÜR.	1
8	BEDEN EĞİTİMİ	2
9	YAKIN SAVUNMA	2
10	SİLAH BİLGİSİ VE ATIŞ	2
11	EMNİYET TEŞKİLATI	2
12	TÜRK DİLİ	2
13	DİSİPLİN HUKUKU	2
14	DEV.GÜV.VE HABER ALMA	2
15	HALKLA İLİŞKİLER	1
	TOPLAM	28

POLİS MESLEK YÜKSEK OKULLARINDA OKUTULAN 2. SINIF DERSLERİ

S.N.	DERSİN ADI	2. SINIF
1	ÖNLEYİCİ POLİS HİZ.	2
2	TOPLUM PSİKOLOJİSİ	2
3	DAVRANIŞ BİLİMLERİ	1
4	YABANCI DİL	2
5	CEZA HUKUKU (Özel)	2
6	TEMEL TRAFİK BİLGİLERİ	2
7	İNSAN HAKLARI	1
8	BEDEN EĞİTİMİ	2
9	YAKIN SAVUNMA	2
10	SİLAH BİLGİSİ VE ATIŞ	2
11	POL. GÖR., YET. VE MES. ETİĞİ	2
12	MES. TEK. YAZ VE BİLGİ.	2
13	CEZA MUH. USULU HUK.	2
14	SUÇ ORGANİZASYONU VE KOVUŞTURMA	2
15	MEDENİ HUKUK	2
	TOPLAM	28

(Polis Meslek Yüksek Okulları Yönetmeliği, 2001)

Bu derslerin bütünü birden ele alındığında Polis Meslek Yüksek Okullarında 2 yıllık eğitim süresince (1. ve 2.Sınıflarda) haftada 28 ders saati verilmektedir. İki yıl boyunca da toplam 1680 ders saati eğitim verilmiş olmaktadır.

Mevcut Polis Meslek Yüksek Okulu Sayısı ve Yapılanışı

Açılmış olan 20 polis Meslek Yüksek okulunun tamamında eğitim verilmekte ve polis memuru adayı öğrenciler eğitilmektedirler.Ayrıca 2003-2004 Eğitim yılı itibariyle 5 Polis Eğitim Merkezi, Polis Meslek Yüksek Okuluna dönüştürülerek bu sayı 25 'e çıkarılmıştır. Eskişehir Polis Okulu Trafik Eğitimine tahsis edilmiş, "Kemalettin Eröge" Polis Okulu ise eğitim amacıyla değil öğrenci yurdu şeklinde kullanılmaktadır (APKDB, Polis 1997).

Yine bu polis Meslek Yüksek okullarında okuyan öğrencilerin sayılarındaki değişkenlik gösteren oransal farklılık da göz ardı edilmemesi gereken bir diğer ayrıntıdır. Okuldan okula değişkenlik gösteren öğrencilerin rakamsal kapasitesindeki farklılıklar nedeniyle, polis Meslek Yüksek okulları (A), (B) ve (C) kategorileri olmak üzere 3 grup şeklinde sınıflandırılmaktadır.

Bir diğer anlatımla, Samsun, İstanbul, Balıkesir, Aksaray, Diyarbakır polis Meslek Yüksek okulları (A) kategorisinde olan ve 1000 kişilik öğrenci kapasitesi bulunan okullardır. "Rüştü Ünsal", Nazilli, Trabzon, Kayseri, İstanbul Adile Sadullah Mermerci, Hatay ve "Kemal Serhadlı" polis Meslek Yüksek okulları ise (B) kategorisi olarak adlandırılan ve 500-600 öğrenci kapasitesi bulunan okullardır. Erzincan, Elazığ, Malatya, Gaziantep, Erzurum, Aydın, Yozgat, İstanbul Etiler, Afyon, Bayburt, Bornova, Niğde, Kastamonu polis Meslek Yüksek okulları ise (C) kategorisinde olan ve 200-500 öğrenci arasında kapasitesi olan okullardır. 25/04/2001 tarihli Polis Yüksek Öğretim Kanunu gereği Polis Meslek Yüksek Okulları Polis Akademisine bağlanmış, hizmet içi eğitim merkezileri de Eğitim Daire Başkanlığına bağlıdır.

Öğretim Elemanları

Aytaç (1997)' a göre halen polis Meslek Yüksek okullarında görevli olan öğretim personelinin çoğunluğu bu amaçla yetiştirilmemiş, öğretmenlik formasyonu olmayan, çok farklı branşlardan gelmiş, belirli bir alanda uzmanlaşmamış, genelde işini sevmeyen, bu okulları kızak yer olarak algılayan, öğretmenlik konusunda kendisini

geliştirme arzusu bulunmayan bireylerdir. Şüphesiz yaptığı işi seven ve çok büyük başarılar gösteren kişiler de vardır. Ancak bunlar kurumun oluşturduğu bir etkiden dolayı değil, bireysel çalışmaları itibariyle kendilerini yetiştirmişlerdir.

Öğretim Görevlisi Emniyet Müdürleri

Meslek ve ihtisas alanları ile ilgili dersleri okutmak üzere Polis Meslek Yüksek Okullarına atanmışlardır.

1997-1998 eğitim öğretim döneminde 24 polis okulunda toplam 138 öğretmen emniyet müdürü görev yapmıştır. Yeni tayin edilenlerle birlikte 1998 Ağustos ayı itibariyle bu rakam toplam 223 öğretmen emniyet müdürü şeklindedir. Her geçen gün bu sayı artmaktadır. 2001 yılı temmuz ayı itibariyle bu sayı 236 bulmuştur. Önceden emniyet teşkilatının çeşitli birimlerinde çalışmış III. Sınıf Emniyet Müdürleri II. Sınıf Emniyet Müdürlüğü kadrosuna atandıklarında emniyetin değer birimlerinde yer bulunamayınca Polis Meslek Yüksek Okullarına atanmaktadır. Hem de eğitimle ilgili olup olmadığına bakılmaksızın Polis Meslek Yüksek Okullarına atanıyorlar. Ayrıca eğitimle ilgili herhangi bir formasyona tabi tutulmadan derslere girmek zorunda kalıyorlar. (EDB, 2002)

Bu konuyla Fındıklı (1999) şöyle demektedir. “Şu anda polis eğitim kurumlarında verilen eğitim gösteriyor ki mesleki bilgiler polis mesleğinin kıdemli pratisyenlerinin, emniyet müdürlerinin mesleki tecrübelerinin aktarılmasından ibaret olmuştur. Bu da kaçınılmaz olarak mesleki bilgilerin daha çok tecrübeye dayanan ve bilimsel bir dayanak ve teorik bir temelden uzak olması gerçeğini doğurmaktadır.”

Eğitim kurumlarının eğitim programları kadar ders veren kişilerin formasyonu da o oranda etkilidir. Nitekim son yıllarda, yurt dışı eğitimi ile desteklenmiş ve konularında uzmanlaşmış öğretim üyelerinin polis akademisinde istihdam edilmeleri ile polis akademisindeki eğitim seviyesi etkin şekilde artmıştır. Polis Meslek Yüksek okullarında ders vermekle görevlendirilen Öğretim görevlisi Emniyet müdürlerinin ise gönülsüz ve eğitim formasyonlarının yeterli olmaması nedeni ile eğitim programlarının nispeten yeterli olmasına rağmen istenilen amaca ulaşamamaktadır. Polis okullarında görevli yüz öğretmen emniyet müdürü ile yapılan ankette % 82 si kendileri tarafından verilen eğitim ile polisin yeteri derecede yetiştirilmediği yönünde fikir beyan etmişlerdir (Aytaç, 1999).

Polis Meslek Yüksek okullarımızdaki eğitici kadronun bir bölümünün küskünler sınıfından olması, doğal olarak diğer istekli eğitimcileri de etkilemektedir. Oysa,

teşkilatımızın en dinç, dinamik, yapıcı, üretken insanlarının polis Meslek Yüksek okullarında ve isteyerek çalışmaları gerekmektedir. Bu nedenle, polis Meslek Yüksek okullarında ders verecek kişilerin gönüllü ve konularında uzman olmaları ve aynı zamanda okul yöneticileri hizmet öncesi bu alanda yöneticilik eğitimi almaları önemlidir (Aytaç, 1999).

Öğrenci Kaynağı ve Eğitim süresi

Burada üzerinde durulması gereken bir diğer konu da seçilen öğrencilerin durumudur. Erkek öğrencilerin askerliği yapmış olmalarının bir şart olarak öngörülmesi, yapılacak başvuruların sayısını azaltmıştır. 2001 yılında yapılan değişiklikle bu konu yeniden düzenlenmiş ve askerlik şartı kaldırılmıştır. EGM Eğitim Dairesi Başkanlığı verilerine göre; Askerlik yapma şartının aranmadığı zamanlarda yapılan başvuru ile askerlik yapmış olma şartının arandığı dönem arasında yapılan başvurular (1997) arasında gerçekten de önemli bir azalma (oransızlık) söz konusu olmaktadır. 1994 yılında 61.244 başvuru yapılmış ve 21.503 kişi polis olarak seçilmiştir. 1996 yılında ise 30.833 başvurudan 9.781 kişi polislik mesleğine kabul edilmiştir. 1997 yılında yapılan başvuruda askerlik yapmış olma şartı getirildiği için yapılan başvuru sayısında bir hayli azalma olmuş ve 16.602 müracaat olmuş, bunların 10.500 tanesi de mesleğe kabul edilmiştir (Aytaç, 1997). 1999 yılında ise rakamda büyük bir artış olmuş 52237 müracaat olmuş bunlardan 10.000 kişi mesleğe kabul edilmiştir. 2003 yılında 66.304 müracaat olmuş, bunların 5.000 tanesi mesleğe kabul edilmiştir.

Polis Meslek Yüksek okullarında eğitim süresi 2 yıldır. Polis Meslek Yüksek Okullarını, Polis Akademisine bağlı olarak hizmet veren iki yıllık yüksek okul statüsüne getiren kanun 25/04/2001 tarihinde çıkartılmıştır.

Ülkemizdeki Polis Meslek Yüksek Okullarında uygulamalı eğitime araştırmanın bundan sonraki kısmında yer verilmiştir.

Uygulamalı Eğitim

Ülkemizdeki Polis Meslek Yüksek Okullarında uygulamalı eğitim, öğrencilerin 6 hafta süre ile il emniyet müdürlüklerinin çeşitli birimlerine (asayiş, trafik, karakol, bölge kriminal laboratuvarı, haber merkezi) gönderildiği staj eğitimi anlamında kullanılmaktadır. 40-50 kişilik sınıflardan birisi birinci hafta haberleşme merkezine gönderilir. Öğrencileri ilk gün haberleşmede kullanılan araç ve gereçlerin kısaca tanıtımı yapılır, kalan dört gün öğrenciler sadece gelip gider. Haberleşmede kullanılan araç ve gereçler kullandırılmaz. İkinci hafta asayiş ekiplere gönderilir. Ekip araçları üçer kişi

alıp görev yerlerine giderler. Öğrenciler olaylara müdahale edemezler, sadece izleyici konumdadır. Bir polis memuru üç öğrenciye nezaret eder. Bu uygulama trafik içinde geçerlidir. Karakollara da en az onar kişi gönderilir. Öğrencilere karakollarda oturacak yer bile bulamaz, gerekli ilgi gösterilmez ve karakollarda öğrencilerin staj eğitiminden sorumlu kimse yoktur. Öğrenciler güvensizlik nedeniyle evraklara ve dosyalara baktırılamaz ve olaylara müdahale edemezler. Uygulama eğitimi için gönderilen öğrenci grupları kalabalıktır, süresi yetersizdir, resmi olarak öğrencilere rehberlik ve eğiticilik yapan birileri yoktur, uygulama yapılan birimde çalışanlar tarafından öğrenciye gerekli ilgi gösterilmemektedir, öğrencilere güven yeterli değildir, uygulamanın içine tam olarak sokulmamaktadır. Bizdeki bu uygulama polis eğitimi için yeterli olmayıp derslerde kazanılan bilgi, beceri ve tutumlar uygulamaya aktarılamamaktadır. Derslerde ise uygulamaya yeterli yer verilmemiştir. Ders programları uygulamaya yönelik düzenlenmemiştir. Yeterli uygulama bina ve laboratuvarları yoktur (Tok, 2001).

Polis Koleji

Polis koleji lise seviyesinde eğitim veren ve yalnızca Ankara’da olan bir okuldur. Kolej Milli Eğitim Bakanlığına bağlı yabancı dil ağırlıklı eğitim veren, lise kısımlı fen kolları program programları ile haftalık ders dağılım çizelgesi uygulanan bir okuldur. Polis Koleji’nde fen lisesi ayarında bir eğitim verilmektedir. Polis Kolejine, alınacak öğrenciler 8 yıllık orta öğretimi tamamlayanların fen lisesi sınavlarına girebilecek seviyede olan ve belli bir puan üzerinde başarılı diploma alanların arasından; sözlü, yazılı ve beden eğitimi sınavlarının başarı ile tamamlayanların alındığı bir yapı taşımaktadır.

Tablo 1.2

Polis Koleji Öğretim Programında Yer Alan Dersler ve Ders Saatleri

3. Sınıf		2.Sınıf		1. Sınıf		Hazırlık Sınıfı	
Ders Adı	Saat	Ders Adı	Saat	Ders Adı	Saat	Ders Adı	Saat
Türk Dili	4	Türk Dili	4	Türk Dili	4	Türk Dili	4
Din Kül. Ve Ah. Bil.	1	Din Kül. Ve Ah. Bil.	1	Din Kül. Ve Ah. Bil.	1	İngilizce	24
T. C. İnk. Tar.	2	Tarih	2	Tarih	2	Müzik	4
Matematik	5	Matematik	5	Coğrafya	2	Bed.Eğt.	2

Tablo 1.2'nin devamı

Biyoloji	2	Biyoloji	2	Matematik	5	Rehberlik	2
Fizik	3	Fizik	3	Biyoloji	2		
Kimya	3	Kimya	3	Fizik	2		
Yabancı Dil	6	Yabancı Dil	6	Kimya	2		
Seçmeli Yab. Dil	2	Bed Eğt.	2	Yab. Dil	8		
Felsefe	2	Seçmeli Yabancı Dil	2	Sağlık Bil.	2		
Bilgisayar	2	Bilgisayar	2	Resim	2		
Bed. Eğt.	2	Geometri	2	Müzik	2		
Rehberlik	2	Milli Güv.	2	Bed. Eğt.	2		
Toplam Ders Saatleri	36		36		36		36

(Polis Koleji Yönetmeliği, 2001)

Tablo 1.2'den de anlaşılacağı üzere polis kolejinde fen ağırlıklı eğitim uygulanmaktadır.

Bayan ve erkek öğrencilerin alındığı Polis Koleji'ni başarı ile 4 yıllık eğitimin sonunda tamamlayan öğrenciler; ya lisans seviyesinde yapacakları eğitimleri için Polis Akademisi'ne ya da üniversite sınavlarına girerek bir sivil okulu kazanma durumlarında Emniyet Genel Müdürlüğü adına Fakülte Yüksek Okul öğrencisi olarak o eğitim kurumunda okumaktadırlar.

Polis Koleji öğretim kadrosu, İçişleri Bakanlığına bağlı öğretim görevlisi kadrosu içerisinde yer almakta tayin ve atamaları İçişleri Bakanlığı Personel Daire Başkanlığınca yürütülmektedir. Polis Koleji'nde çeşitli branşlarda toplam 80 öğretmen bulunmaktadır (Tekemen, 2002)

Polis Akademisi

Polis Akademisi, Emniyet Teşkilatının orta ve üst kademe yöneticilerini yetiştirmek üzere, 1937 yılında Polis Enstitüsü adı altında kurulmuştur. 3087 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile birlikte 6 Aralık 1984 itibarıyla 4 yıllık Lisans Eğitimi veren bir yükseköğretim kurumuna geçmiştir.

Polis Akademisi'nin amacı; Emniyet Teşkilatının orta ve üst kademe amir ve yönetici adaylarını; Atatürk ilke ve inkılapları ile Atatürk milliyetçiliğine bağlı, Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini taşıyan, toplum yararını şahsi menfaatlerinin üstünde tutan, aile, ülke ve millet sevgisi ile dolu, Türkiye

Cumhuriyeti Devletine karşı görev ve sorumluluklarını bilen ve bunları davranış haline getiren, beden, zihin, ruh, ahlak ve duygu bakımından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş, meslek disiplininin gerektirdiği tavır ve davranışları gösteren, polis olmanın şeref, gurur ve şuurunu taşıyan, polis üniformasının gerektirdiği saygınlığı yaratabilen kişi ve meslek mensubu olarak yetiştirmektir (Polis Yüksek Öğretim Kanunu, 2001).

Fakülte Yüksek Okul Öğrencileri

Polis Akademisi'nin bir diğer öğrenci kaynağını da Emniyet Genel Müdürlüğü adına Fakülte ve Yüksek Okullarda öğrenim gören öğrenciler yer almaktadır. Kısaca FYO olarak tanımlanan bu kısım öğrencileri Polis Akademisi Başkanlığına bağlı öğrenci olarak eğitim görür ancak ders olarak bağlı oldukları fakültenin programının takip ederler. Yıl içerisinde belirlenen günlerde mesleki derslerin eğitimi Akademi Başkanlığınca kendilerine verilir. Fakültede ki eğitimlerinin başarıyla tamamlayıp mezun olan öğrencilerden Akademi de ek dersleri ile Uygulamalı eğitim kampı eğitimini tamamlayanların Emniyet Genel Müdürlüğüne Komiser Yardımcısı olarak atamaları yapılır.

Tablo 1.3 *Polis Akademisinde Okutulan Dersler ve Ders Saatleri*

1.SINIF DERSLERİ	2.SINIF DERSLERİ	3.SINIF DERSLERİ	4.SINIF DERSLERİ
Anayasa Hukuku 2 Saat	İdare Hukuku 2 Saat	İnsan Hakları ve Hürriyetleri-2 Saat	Bilgisayar 2 Saat
Hukuk Başlangıcı 2 Saat	Ceza Hukuku 2 Saat	Devletler Hususi Hukuku 2 Saat	Polis Taktikleri-2 Saat
Medeni Hukuk 2 Saat	Borçlar Hukuku 2 Saat	Ceza Hukuku 2 Saat	Devlet Güvenliği ve Haber alma 2 Saat
İktisat 2 Saat	Toplum Psikolojisi 2 Saat	CMUK 2 Saat	Adalet Psikolojisi-2 saat
Türk Siyasi Tarihi 2 Saat	Kamu Yönetimi 2 Saat	Kriminoloji 2 Saat	Soruşturma ve Yazışma Teknikleri 2 Saat
Disiplin Hukuku 2 Saat	Adli Tıp 2 Saat	Personel Yönetimi 2 Saat	Kriminalistik 2 Saat

Tablo 1.3'ün devamı

Silah Bilgisi 2 Saat	Silah Bilgisi 2 Saat	Silah Bilgisi 2 Saat	Silah Bilgisi 2 Saat
Yabancı Dil 2 Saat	Yabancı Dil 2 Saat	Yabancı Dil 2 Saat	Yabancı Dil 2 Saat
T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük 1 Saat	T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük 1 Saat	T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük 1 Saat	T.C İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük 1 Saat
Türk Dili 1 Saat	Türk Dili 1 Saat	Türk Dili 1 Saat	Türk Dili 1 Saat
Beden Eğitimi 2 Saat	Beden Eğitimi 2 Saat	Beden Eğitimi-Yakın Savunma 2 Saat	Beden Eğitimi 2 Saat
Yakın Savunma 2 Saat	Yakın Savunma 2 Saat	Trafik Hukuku 2 Saat	Yakın Savunma 2 Saat
Genel Sosyoloji 2 Saat	Devletler Umumi Hukuku 2 Saat	İstatistik ve Araştırma Yönetimi- 2 Saat	Polis Halk İlişkileri 2 Saat
Polis Meslek Hukuku-2 Saat	Polis Meslek Hukuku 2 Saat	Uygulamalı Davranış Bilimleri 2 Saat	Trafik Yönetimi 2 Saat

(Polis Akademisi Başkanlığı, 2002)

Not: Şekilde belirtilen ders saatleri bir haftalık dönemleri ifade eder.

Tablo 1.3'de de görüldüğü gibi Polis Akademisinde 4 yıllık üniversite düzeyinde lisans eğitimi verilmektedir. Dersler meslek dersleri, hukuk dersleri ve kültür dersleri olarak 3 ana kategoride toplanmıştır.

Eğitim Öğretim Süresi ve Sınavlar

Akademinin öğretim süresi ders geçme esasına göre sekiz yarıyıl, sınıf geçme esasına göre dört öğretim yılıdır. Öğrencilere iki yarıyıl veya bir öğretim yılı, sağlık sebebi ile olursa iki öğretim yılı ek süre tanınmaktadır.

Eğitim ve öğretim yılı iki yarıyıldan oluşmaktadır. Her yarıyıldan sınavlar dışında on dört hafta ders yapılmaktadır. İki yarıyıl arasında en az on beş gün dinlenme izni verilmektedir. Polis Akademisinde dersler yıllık olup öğrenci başarısı iki ara sınav ve bir dönem sonu sınavı ile değerlendirilmektedir. Öğrencilerin başarılarının değerlendirilmesi birinci dönem 1 vize ikinci dönem 1 vize ve 1 final olmak üzere ve geçme notu 60'dır (Polis Akademisi Başkanlığı, 2002).

Uygulamalı Eğitim ve Mesleki Staj Eğitimi

Polis Akademisi'nde uygulamalı eğitime, Akademi 1. sınıftan 2. sınıfa ve 2. sınıftan 3. sınıfa geçen veya o sınıfları tekrarlayan öğrenciler zorunlu olarak katılır. Emniyet Genel Müdürlüğü'nce aksine bir karar verilmedikçe Aydın-Didim Uygulamalı Eğitim Merkezi Tesislerinde an az bir en çok iki ay süre ile eğitim verilir (PAUEY, Madde-7).

Silah Bilgisi ve Atış, Beden Eğitimi, Yakın Savunma ve Yüzme dersleri uygulamalı olarak ve beceri kazandırılacak şekilde yaptırılır.

Yıl içi eğitimleri ile uygulamalı eğitimlerini başarıyla bitirerek bir üst sınıfa geçmeye hak kazanan öğrenciler mezun olduktan sonra görev aldıkları birimlere, görevleri ile ilgili olarak yapılan işlemleri öğrenmek, yöneticilik niteliklerini kazanmalarını sağlamak amacıyla kendi istekleri doğrultusunda ve Emniyet Genel Müdürlüğü'nün uygun göreceği il ve ilçelerde bir ay süreyle 'Uygulamalı Mesleki Eğitime katılırlar (PAUEY, Madde-1).

Güvenlik Bilimleri Enstitüsü

Polis örgütünün ihtiyaç duyduğu uzman personeli yetiştirmek, güvenlik konusunda devletin, halkın, özel ve kamu kurumlarından beklentilerine cevap vermek için araştırmalar ve yayınlar yapmak, yaptırmak ve lisansüstü seviyede eğitim düzenlemek amacıyla, Polis Akademisi bünyesinde **Güvenlik Bilimleri Enstitüsü** kurulmuştur. Polis Hukuku ve Yönetimi Araştırma Merkezi, Suç ve Suçlu Önleme Teknikleri Araştırma Merkezi, Organize Suçları Araştırma Merkezi, Terör Araştırma Merkezi olmak üzere kendi içerisinde araştırma merkezleri oluşturulmuştur. Böylece Teşkilatın sorunlarına Akademik anlamda çözüm önerileri oluşturacak tamamı akademisyenlerden oluşan bir birim kazandırılmıştır (Polis Akademisi, 2002).

Türk Polis Teşkilatında Hizmet İçi Eğitim

Hizmet içi eğitim, yaşam boyu eğitim içinde yer alan bir alt süreçtir. Her ne şekilde olursa olsun meslek hayatına atılan tüm kişilerin çalıştıkları süre içinde, sürekli bir şekilde eğitilmeleri "Hizmet içi Eğitim" in kapsamı içine girmektedir. Bu bağlamda belli bir göreve atanan kişiler, işe başladıkları günden emekli oluncaya kadar mesleklerinin ve değişimlerinin gerisinde kalmamak, dolayısıyla etkin bir hizmet

sağlamak için sürekli bir şekilde eğitim görmek zorunda oldukları belirtilmektedir.

Bireylerin bazı yetenekleri hizmet içinde geliştirmek, kendilerine uygun olan branşta çalışmaları ve başarıları sağlamak, yeni sorunlarla karşılaşan personele kurumdaki işine uyum sağlayabilmek, toplumun kültürel, sosyal ve ekonomik yapısı sürekli olan değişmelere uyum sağlamak, bilim ve teknolojik gelişmeler polis örgütünde yeni bilgi, teknik ve araçları kullanmak için hizmet içi eğitimin sürekli gerekli olduğu belirtilmektedir.

Polis örgütünün çeşitli hizmet alanlarında istihdam edilen personelin kendi alanları ile ilgili gelişmeler ve yenilikler hakkında bilgi edinmeleri, hizmetteki verim ve uygulama yeteneklerinin geliştirilmesi, bilimsel ve teknolojik alanlardaki değişme ve gelişmelere uyumlarının sağlanması amacıyla, yıllık eğitim planları hazırlanmaktadır.(Eğitim Daire Başkanlığı Yayınları, 1998)

Eğitim Daire Başkanlığı

EGM personelinin hizmetinin verim ve niteliğini yükseltici, personelin görev, yetki ve sorumlulukları konusunda bilgilerini artırıcı, personeli üst görevlere hazırlayıcı, yöntem ve sistem geliştirici, personelde ilgi ve istek uyandırıcı eğitim faaliyetleri Eğitim Daire Başkanlığı'nca yürütülmektedir (Araştırma Planlama Koordinasyon Daire Başkanlığı Yayınları, 1995).

Bu bağlamda EDB, emniyet teşkilatının her düzeyinde ve faydalı olacağına inandığı her alanda eğitim gereksinimlerini tespit etmek, bunlara uygun eğitim plan ve program programı hazırlamakla görevlidir. Hazırlanan programlarının uygulanması, izlenmesi, değerlendirilmesi ve geliştirilmesi, eğitim kurumlarının re-organize edilmesi ve modernize edilmeleri ve eğitimde ileri teknik ve yöntemlerin kullanılmasına yönelik araştırmaların yapılması da Eğitim Daire Başkanlığı'nın sorumluluğu içindedir (Araştırma Planlama Koordinasyon Daire Başkanlığı Yayınları, 1995).

Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri

1- Merkez Birimlerince Düzenlenen Eğitim Faaliyetleri

Uzmanlık temel eğitimi, geliştirme eğitimi, uzmanlık eğitimi, üst kadrolara hazırlama eğitimi, uygulamalı eğitim, sempozyum, seminer ve konferanslar serisi.

2- İl emniyet müdürlüklerince düzenlenen uygulamalı eğitimler

İl emniyet müdürlüklerince düzenlenen uygulamalı eğitimlerde; Anayasa, Polis Etiği, Polisi İlgilendiren Mevzuat, Örgüt İçi Disiplin, İnsan Hakları, Atatürk İlke ve İnkıpları, Olay Yeri İncelemesi, Halkla İlişkiler, Terörle Mücadele, Stres Yönetimi ve Problem Çözme, Toplum Psikolojisi İsimli dersler ve Konferanslar Hizmet içi Eğitim Yönetmeliği'nin Uygulamalı Kurslar esaslarına göre çıkartılan talimata göre yapılmaktadır (EGM, 2000).

3- Sürekli Eğitimler (Görev başı Eğitimler)

Görev sırasında birim amirlerince personelin tespit edilecek konularda eğitilmesidir. Bu eğitimler birim amirlerinin yapacakları eğitim programları çerçevesinde eğitime tabi tutulmasıdır.

4- Atış Eğitimleri:

Emniyet teşkilatı personelinin atış yeteneklerinin geliştirilmesi ve atış teknikleri konusundaki bilgilerinin yenilenmesi amacıyla, Emniyet Teşkilatı Atış Yönergesi hükümleri çerçevesinde tüm teşkilat çapında her yıl iki dönem halinde kadro tabanca atışları düzenlenmektedir.

5- Yurt İçi ve Yurt Dışı Lisans Üstü Eğitim Programları

a- Yurt içi:

TODAE Genel Müdürlüğü ile yapılan işbirliği neticesinde 31 personel ücretli olarak, 2 personel ücretsiz olarak yüksek lisans eğitimi yapmaktadırlar. Emniyet Teşkilatının ihtiyaç alanlarında uzman personel yetiştirilmektedir.

b- Yurt dışı:

Emniyet Teşkilatının ihtiyaç duyulan alanlarında bilimsel çalışmalar yapmak üzere 1999 ve 2000 yılı içerisinde aynı şekilde ABD, İngiltere, Fransa ve Almanya'ya personel çeşitli üniversitelerde ihtiyaç duyulan alanlarda yüksek lisans yapmak amacıyla gönderildiği belirtilmektedir.

Eğitime gönderilen bu personelden terörle mücadele konusunda 6, kaçakçılık ve organize suçlarla mücadele konusunda 6, eğitim konusunda 5, yönetim konusunda 5, hukuk 2, insan hakları konusunda 4, toplumsal olaylar konusunda 5, halkla ilişkiler konusunda 2, istihbarat konusunda 2, polis bilgisayar sistemi konusunda 2, suç analizi konusunda 6, olay yeri inceleme ve parmak izi konusunda 3 personel alanlarında eğitim görecektir. Bu personel alanlarında uzman olarak eğitim kurumlarında eğitici personel olarak kullanılacaktır (EDB Yayınları, 1998).

Araştırmanın bundan sonraki kısmında farklı ülkelerdeki polis eğitimine değinilecektir.

Farklı Ülkelerde Polis Eğitimi

Bu bölümde İtalya, Fransa, Hollanda, Almanya ve İngiltere' de uygulanan polis eğitimine yer verilmektedir.

İtalya

4 yıllık eğitimin 2 yılı kuram diğer 2 yılı ise uygulamaya yöneliktir. Öğrenci subaylar, Polis Kuvvetleri Akademisinde uygulamaya dönük bir biçimde yetiştirilmekte ve eğitim görenler toplumsal sorunların bilincinden uzak bırakılmamaktadır (Le Scuola Di Polizia In İtalia, 1990)

Fransa

Fransa'da polis görevlilerinin eğitimlerinin yapıldığı merkezler şunlardır:

1. Fransız Polis Yüksek Okulu : Fransız polis örgütünde yüksek yöneticilerin yetiştirildiği okuldur.
2. Müfettişler Yüksek Okulu : Orta sınıf yöneticilerin eğitiminin yapıldığı okuldur.
3. Güvenlik Görevlileri Yüksek Okulu : Orta kademe resmi görevli yöneticilerin yetiştirildiği okuldur.

Fransız yüksek polis okulu'nda eğitim süresi 1 yıl iken yeterli görülmeyip 1968 'de 2 yıla çıkarılmış ve 1 yıl tamamen uygulamaya ayrılmıştır. Öğrenciler Paris ve taşraya dağılarak çeşitli branşlarda staj yapmaktadırlar. Okulda görülen eğitim, uygulamalı stajlar karşısında problemler göz önüne alınarak yeniden düzenlenmiş ve bu düzenlemeye göre okul içerisinde grup çalışmaları, bilimsel tartışmalar ve örnek olay incelemesi gibi konulara ağırlık verilmiştir. Okul döneminde 3 ayrı staj dönemi vardır (Yurdaer, 1998).

Hollanda

Polis Akademisi'nin Öğretim süresi 4 yıldır. 2. Yılın sonunda polis memuru olarak silahlarıyla birlikte 1 yıl emniyet müdürlüğünde görev (staj) ve tez çalışması hazırlığı yaparlar. 4. Yılın sonunda tezi gruplar halinde tamamlayıp mezun olurlar. Toplumsal Asayiş ve Güvenlik Enstitüsü, uygulamalı eğitimlerin yapıldığı ayrı bir merkezdir. Yapılan uygulamalı eğitimler, videoya alınmakta ve dersler sonradan üzerinde tartışılarak izlenmektedir.. Okul idaresi söz konusu emniyet müdürlükleriyle yakın temas kurmakta, öğrenciler sınıf öğretmenlerince bizzat teftiş edilmektedir (Yurdaer, 1998).

Polis Okullarında 2 yıllık toplam süre 3 döneme ayrılmış olup; 11 aylık 1. dönemde temel ve uygulamalı eğitim verilmekte, 5 aylık 2. dönemde ise öğrenciler görev alacakları emniyet müdürlüklerinde görev (staj) almaktadırlar. 6 aylık son dönemde ise daha önceki dönemlerde kazanılan bilgi ve becerilerin değerlendirilmesi yapılmakta ve öğrencinin eksikliği olup olmadığı araştırılmaktadır (EDB, 1998).

Almanya

Polis Meslek Yüksek Okulunda öğrenim süresi 3 yıldır. Öğrenciler 3 yıl boyunca toplam 2200 saat ders almak zorundadır. Dersler haftada 32 saate kadar çıkmakta temel eğitime 9 aylık bir pratik eğitim ile ara verilmektedir. Buradaki temel amaç teori ile pratiği pekiştirebilmektedir. Pratik Eğitim Polis teşkilatının değişik kısımlarında yapılmaktadır (Erdoğan, 2002).

Polis Meslek Yüksek Okulunda her öğrenci kendi belirleyeceği danışmanı gözetiminde araştırma ve geliştirme ödevi almak zorundadır.

Polis Meslek Yüksek Okulunda öğrenim 4 ana branş ve alt gruplar altında yapılmaktadır. Bunlar, Yönetim ve Görev Bilimi, Kriminal Bilimler, Hukuk Bilimleri ve Toplum Bilimleridir (Erdoğan, 2002).

Yönetim ve Görev Bilimi ve Kriminal Bilimler branşlarındaki dersler doçent unvanlı yüksek dereceli polisler tarafından verilirken Hukuk Bilimleri ve Toplum Bilimleri branşlarındaki dersler ise görevli Profesörler tarafından verilmektedir. Polis Meslek Yüksek Okulunda görev alabilmek için akademik unvanın yanında 5 yıllık fiili çalışma da gerekmektedir (Erdoğan, 2002).

İngiltere

Uygulanan mesleki eğitim süresi 2 yıldır. Bu 2 yıllık sürede polis hizmetlerinin çeşitli birimlerinde 6 haftalık çalışma (kriminal araştırma, trafik, teleks, haberleşme,vb.) yapılır. Tecrübeli polis memurlarıyla 4 haftalık birlikte çalışma yapılır. Motorlu devriyelerde gözlemci olarak 3 hafta süreyle devriye nöbetleri ve 2 hafta süreyle karakol görevi yapılır. Suçu önlemede uzman görevli personelle birlikte 1 hafta süreyle uygulamalı çalışma yapılır. 8 haftalık devriye görevi yapılır. Trafik bürosunda 1 hafta, kriminal araştırma bölümünde 4 haftalık çalışma ve 24 hafta süreyle devriye görevi yapılır. Böylece toplam 53 haftalık uygulamalı eğitim dönemi tamamlanır. Bu eğitim programı incelendiğinde, polisin kuram ve uygulamalı eğitimi birlikte aldığı, böylece kuramsal bilgileri ne ölçüde uygulamaya aktarabildiği öğrenilmeye çalışılmaktadır (Fındıklı,1993).

Tablo 1.4 'te farklı ülkelerde ve Türkiye'de polis eğitiminin teorik, uygulamalı ve toplam öğrenim süreleri verilmektedir.

Tablo 1.4 Türkiye ve Farklı Ülkelerdeki Polis Eğitim Süreleri.

Ülkeler	Toplam Öğrenim Süresi (yıl)	Uygulamalı Eğitim Süresi	Teorik Eğitim Süresi
İngiltere	2	1	1
İtalya	4	2	2
Fransa	2	1	1
Hollanda	4	1	3
Almanya	3	9 ay	2 yıl 3 ay
Türkiye (Polis Ak.)	4	1 ay	4
Türkiye (PMYO)	2	1,5 ay	2

Kaynakça: (Yurdaer, 1998).

Yukarıda değinilen ülkelerdeki eğitim durumlarına genel olarak bakıldığında eğitim süreleri ülkemizdeki eğitim süreleriyle yakınlık göstermektedir. Ancak uygulamalı eğitim aşamasında büyük farklılık görülmektedir. Ülkemizdeki uygulamalı eğitim süresi farklı ülkelerin eğitim süreleriyle kıyaslandığında oldukça az süreli olduğu söylenebilir. Yurdaer (1998) 'in yapmış olduğu araştırma da polis eğitiminde verilen uygulamalı eğitim süresinin yeterli olmadığını destekler niteliktedir.

Araştırmanın bundan sonraki kısmında poliste çağdaş eğitimin önemine değinilecektir.

Poliste Çağdaş Eğitimin Önemi

Bir toplumu veya kurumu oluşturan kişilerin sahip olduğu nitelik ve kalitesi o kurumun veya toplumun kalitesini belirler. Kurumlar görevlerini etkin bir şekilde gerçekleştirilebilmesi, büyük ölçüde bünyesindeki insan gücünün nitelikli eğitimine ve sürekli geliştirilmesine bağlıdır.

Günümüzde nitelikli ve uzmanlaşmış insan gücünün ülkelerin kalkınmasındaki yeri ve önemi ortadadır. Günümüzün ihtiyaç ve problemlerine cevap verebilecek, nitelikli ve uzmanlaşmış personelin yetiştirilmesi zaruri hale gelmiştir. Özellikle halkla sürekli diyalog içinde bulunan kişi yada kurumlar için bu durum çok daha büyük bir ihtiyaç haline gelmiştir. Bir ülkede bulunan kurum ve kuruluşlar bünyelerinde görev yapan personelin kalitesiyle orantılı vatandaşına hizmet sunabilir. Bu orantılığın artması personelin sürekli, nitelikli bir eğitimden geçirilmesiyle mümkün olur. Hedefleri ve amaçları belli olan eğitim, personelin niteliğinin artırılmasını ve geliştirilmesini sağlar. Ayrıca toplumu oluşturan fertlerin birbirine karşı ve topluma karşı sağlıklı ve verimli şekilde adaptasyonunu sağlar. Uluslar arası arenada söz sahibi olan ülkeler bu güçlerini

araştırma, geliştirme ve nitelikli insan yetiştirme yolunu, hedef ve amaçları belirlenen eğitimden geçtiğini belirtmektedirler.

Bilimsel araştırma ve gelişmelerin ilerlediği günümüzde fertlerden oluşan toplum hayatının bu ilerlemeden etkilenmesi mümkün değildir. Sürekli gelişen ve değişen çevresel faktörler ve toplumsal dinamizm kaliteli ve nitelikli insan gücüne olan ihtiyacı ortaya çıkmasına sebep olmaktadır. Günümüzde birçok ülke bu durumun farkına varmış nitelikli ve kaliteli insan tipinin özelliklerini belirlemeye başlamışlardır. Bu gelişmeler, ülkeler arasında bulunan rekabet ortamına yansımış, araştırma ve geliştirme sürecinin hızlanmasına katkıda bulunmuştur (Dursun, 2000).

Son yıllarda dünyada meydana gelen bilimsel ve teknolojik gelişmeler, toplumun yapısını ve beklentilerini ve bu arada polis hizmetlerinin nitelik ve niceliğini derinden etkilemiştir. Polisin asli görevi genel olarak kamu düzenini sağlama ve kanun uygulamadır. Oysa polis, günümüzde birbirine bağlı sosyal, ekonomik, politik, kültürel, teknik ve çevresel sorunlarla yüz yüze gelmiştir.

Emniyet teşkilatının memur ihtiyacını karşılayacak olan personeli yetiştiren eğitim kurumu olan Polis Meslek Yüksek Okulu Eğitim sisteminin de bu anlamda dünya standartlarında, çağın teknolojik gelişmelerini takip eden, uluslararası alanda söz sahibi bir düzeyde tutulması gerektiği belirtilmektedir. Toplumun ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücünün yetiştirilmesinin, üretilen hizmet ve ürünlerin kalitesini doğrudan etkilediğinden hareketle, 21.yy polisine yönelik olarak düzenlenmesi gereken hizmet öncesi ve hizmet içi eğitim etkinliklerinin gelişen dünyanın gerisinde kalmamalıdır (Şahin, 2001)

21. yüzyıla uygun nitelikli bir polis tanımı (tipi) istiyorsak o yeni tanımı yaşamsal kılacak yeni bir eğitim sürecine gereksinimin olacağı anlaşılmaktadır. Çok yalın bir ifadeyle insan haklarına saygılı; hümanist, yetki sınırlarındaki hukuki koşullar ne olursa olsun her zaman vatandaşı için uygulayan bir polis kimliğini baz alıyorsak polisin eğitim programlarında ve hizmet içi eğitiminde bu olguların felsefi ve sosyolojik açılımlarının yapılarak somut örnekler ışığında toplumsal yaşamdaki önemine dikkat çekilmesi gerekmektedir. İnsan haklarına; insan onuruna saygıyı, tarafsız adaleti, şiddeti değil sevgiyi, hoşgörüyü kamu görevi bilincinin en temel taşları haline getirmiş ve bu nitelikleriyle de vatandaşlarının tam olarak güvenebileceği sağ duyulu bir Türk polisi imajının (kimliğinin) oluşması gerekmektedir (Kale, 2000).

Bilgen (2000)'e göre temel boyutlarıyla polis; iyi bir insan özetle: ruh ve beden sağlığı tam; özgür ve bilimsel düşünme gücüne ve geniş bir dünya gözüne sahip, insan haklarına saygılı, kendine güvenen, yüreği sevgi, dolu kişiliği ve davranışlarıyla sevilen

ve saygı duyulan bir insan olmalıdır.

Polis Eğitimlerinin hedefi, Türkiye Polislerinin Mesleki Davranış Standartlarının kazandırılmasıdır. Buna göre Polis Meslek Yüksek Okullarının amacı; mesleki bilgileri kazandırmakla birlikte pro-aktif (ileri görüşlü) ve müşteriye hizmet verme tavır ve anlayışı içerisinde olan eleştirel düşünen, bildiklerini uygulayabilen, meslektaşları ile uyumlu bir şekilde çalışabilen, sorumluluk almasını bilen ve bu konuda istekli olan, iletişim yeteneği gelişmiş emniyet teşkilatı mensuplarının yetiştirilmesi' olarak belirlenmelidir.

Genel olarak Emniyet Örgütünün ve ayrı-ayrı olarak her bir branşın belirlenmiş etik ilkeleri ya da etik uygulama programı bulunmamaktadır. Oysaki görevi vatandaşlara güvenlik hizmeti sunmak olan ve bu hizmetin sunulması sırasında vatandaşların hareket alanlarına yasaların verdiği yetkileri kullanarak müdahale edebilen terör, asayiş, kaçakçılık gibi birimlerde görevli polislerin demokratik yaşam tarzına ve hak ve özgürlüklere uygun hareket edebilmesinde mesleki etik ilkelerinin belirlenerek, bu ilkelerin hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerde kazandırılması oldukça önemlidir (Sevinç, 2000).

Bilgi sahibine politik bir güç sağlamaktadır. Hemen herkes bilinçli ya da bilinçsizce bu gücün farkındadır. Ve genellikle bu güçten vazgeçmemek için önemli ölçüde çaba gösterir. 1980 Öncesi polis kahvehaneye gittiği zaman hiç mukavemet görmeden oradaki kişileri polis tek bir cümle ile karakollarına götürebilmekte idi. Şimdi ise bu tür bireyler bile her türlü haklarını gelişen iletişim araçları ile öğrenebilmekte bundan dolayı polise hangi haklarını ihlal ettiğini ve hangi kanuna göre karakola götürdüğünü sormaktadır. Özellikle özel televizyon, gazete, dergi, internet, telefon gibi iletişim araçlarının her geçen gün artması her türlü bilginin hızlı bir şekilde artmasını sağlamaktadır. Günümüz insanı 25 yıl önceki insana göre daha çok televizyonlardan ve gazetelerden farklı yorumları alabilmekte ve bilgilenmektedir. Kısacası bütün kamu görevlileri gibi polislerde günümüz bilgi toplumu insanına hizmet verebilecek şekilde eğitilmelidir.

Teknolojik yeniliklerin her geçen gün hızla geliştiği ve 2000 li yılların bilim ve teknoloji çağı olacağı günümüzde suçların önlenmesi, meydana gelen olayların aydınlatılması ve suçlularla mücadelede gelişen teknolojik imkanların kullanılması vazgeçilmez bir gerekliliktir. Teknolojik yenilik ve imkanların kullanılması ile birlikte polisin halka sunduğu hizmetlerde zaman, personel, araç-gereç ve parasal tasarruf sağlanarak ülke ekonomisine de önemli katkı sağlanacaktır. Emniyet Genel

Müdürlüğü'nde çağın en ileri teknolojilerini etkin şekilde kullanabilmenin yanında kamu düzeni ve güvenliğinin sağlanmasında lider danışmanlığı rolünü üstlenebilmek için vizyon sahibi olan ve bilgi toplumunun bilge polisinin yetiştirilmesine duyulan ihtiyaç gün geçtikçe daha çok artmaktadır (Akgül, 1999).

Aranan şahsın, bilhassa ağır suç ve organize suç sanıklarının ve suçluların, tespit edilip yakalanabilmesi için polisin yapmış olduğu uygulamaları geliştirmekle birlikte teknolojik gelişmelerden de istifade etmek kaçınılmazdır (Geleri, 1998). Bunlar bilgisayar destekli kişi ve araç takip etme gibi.

Halkın huzur ve güvenliğini sağlamakla yükümlü olan Polis Teşkilatının etkinlik ve verimliliğinin artırılması, dünyada gelişen teknolojik yenilik ve imkanların yakından takip edilerek mümkün olan en üst seviyede kullanımı ile mümkün olacaktır. Günümüzde suçluların bile tüm teknolojik imkanlardan yararlanarak emellerini gerçekleştirdikleri gerçeği, polis için teknolojinin öneminin daha da artırmaktadır.

Günümüz koşulları, polisin rollerinin değişmesini ve gelişmesini sürekli kılmaktadır. O halde bugüne kadar olduğu gibi yarının nesillerine de hizmet verebilecek nitelikte polislerin yetiştirilmesini sağlayacak eğitim programlarının çağın değişen ve gelişen koşullarına göre hazırlanması ve yeniden ele alınması gerekmektedir. Ayrıca polis eğitiminde başarının sağlanması, nitelikli bir eğitim programının hazırlanması için, öğrenme ve öğretme yöntemlerindeki gelişmeler, ders kitapları, öğrenme yollarının öğretilmesi gibi konuların batı ülkelerindeki gelişmelerle birlikte ele alınarak değerlendirilmelidir (Tok, 2001).

Küreselleşen dünyamızda bilgi ve iletişim teknolojilerinde hızlı gelişmeler toplumları ve kurumları değişime zorlamakta, sosyo-kültürel yapımızda, suç ve suçluluk profilinde meydana gelen bu değişimler polis eğitim sistemimizi de etkilemektedir.

Sınır ötesi suçların, uyuşturucu trafiğinin ve terörizmin artması, Dünya ülkeleri ve Avrupa Birliği ülkeleri arasındaki işbirliğini zorunlu kılan sebeplerin başındadır. Avrupa'daki serbest ticaret ve malların serbest bir şekilde dolaşımı, belli tip suçların artması sorununu da gündeme getirmiştir. Suçluların da ülkeler arasında rahatlıkla seyahat etmesi, polisin çalışmalarını güçleştirmektedir. Bu güçlük, ülkeler arasındaki işbirliğini gerektirmektedir (Kavgacı, 1996). Bu durum İnterpol, Schengen Grubu, Trevi Grubu, Europol gibi uluslar arası güvenlik örgütlenmeleri sonucunu doğurmuştur. Bu tür organizasyon ve ortak çalışmalarda görev alacak Türk polisinin iyi derecede yabancı dil bilmesini gerektirmektedir. Bu doğrultuda 2001 yılında yapılan düzenlemeyle yabancı

dil dersi müfredatta yer almıştır.

Kalkınmakta olan ülkemizde hızlı nüfus artışı, köyden kente göçler, araç sayısındaki artışlar, trafiğin yoğunlaşması, yasal ve yasal olmayan toplantı ve yürüyüşler, grev boykot, anarşik eylemler, organize suçlar, internet suçları, uyuşturucu madde kullanımındaki artışlar gibi olaylar polisin mesleki eğitimini önemli hale getirmiştir (Atılğan, 1986).

Polisin görevleri gün geçtikçe artmakta ve zorlaşmaktadır. Gümrük duvarlarının da artık kalktığı günümüzde, her türlü teknolojiyi kullanan, çağdaş bilimi her şeyin üzerinde tutan, kaba kuvvetin değil aklın ve bilimin öncülüğünü yapan bilinçli bir polis örgütüne gereksinim vardır.

İnsan unsuruna gereken önemi vermemiz gerekir. Toplum düzeninin sağlanması güvenliğinin muhafazası ancak güvenlik güçlerimizin başarılı bir şekilde eğitilmesinden geçmektedir.

Bilgi toplumundaki Okulların asıl işlevi, öğrencilerin öğrenme kapasitesini geliştirmek olacaktır. Okul, örgütsel kültüründe önemli değişiklikler gösterecektir. Bu kültür, bilimsel gelişme ve yeniliğe açık, insan kaynaklarına değer veren, bireyin kendini gerçekleştirmesine yardım eden örgütsel kültür olmalıdır ve bireysel yetenekler üzerinde yoğunlaşmalıdır (Çelik, 1997).

Bilgi toplumunda bireyler, temel bilgisayar becerileriyle donatılmış ve siyasal, sosyal, tarihsel sistemlerle tanışık olmalıdır (Özdemir, 1997). Bilgi toplumunda bilimsel gelişim, bireylerin gelişiminin itici gücü olmaktadır. Bilim toplumu, bilimselliği davranış hâline getiren milletler ve toplumlar tarafından kurulacaktır (Bilgen, 1994). Bilgi toplumu polisi de bilim dünyasının en son verilerini ve bilgi teknolojisini etkin kullanan polisler olacaktır.

Öğrencilerin bilgisayar ile tanışması sağlanmalıdır. Bu, insan-makine iletişimi açısından da önemli bir başlangıçtır. Sonuçta gelecekte "konuşacağımız" makineler bir çeşit bilgisayar olacaktır. Bilgi toplumuna hizmet edecek olan polislerin bilginin saklandığı ve üretildiği elektronik makineleri kullanamamaları düşünülemez. Hizbullah operasyonlarında ele geçirilen bilgisayarların hardisklerinde örgütün yapısı, çalışmaları konusunda çok geniş bilgilere rastlanmış ve daha çoğumuzun o zamanları adını dahi duymadığımız chati haberleşmede kullandıklarını görmekteyiz.

Sönmez (2000)'e göre Polis Meslek yüksek okullarında okutulacak dersleri, içeriğini belirlemek ve mesleğin uygulamadaki ihtiyaçlarının olabildiğince

karşılabilmesi amacıyla modüler öğretim sistemi uygulanabilir. Programlandırılmış eğitime göre oluşturulan modüler eğitimle polis yüksek okullarındaki eğitimi düzenlemek üzere, mesleğin gerektirdiği bilgi ve davranışların kazandırılması için ihtiyaç analizi yapılır. Bunun için Emniyet Genel Müdürlüğü, İl Emniyet Müdürlüğü, Polis Akademisi, Polis Koleji ve Polis okullarındaki, emniyet müdürlerine, öğretim elemanlarına, amirlerine, her ilde görevli polislere, üniversitelerin hukuk ,eğitim, edebiyat, iktisat ve idari bilimleri ve siyasal bilimler fakültelerindeki öğretim üyelerine, gazetecilere, halka başvurulur ve görüş alınır. Bu verilere göre güvenilir olan ve bir poliste bulunması gerekli özellikleri kapsayan yeni bir anket düzenlenir. Bu anket tekrar gerekli kişilere gönderilip veriler analiz edildikten sonra 70 den yukarı katılımın olduğu maddeler alınıp bu maddeler hedef davranışlara dönüştürülür. Bu hedef davranışları kazandıracak dersler belirlenip, dersler ön koşul oluş özelliğine göre 4 sömestre dağıtılır. Dersler, hedef davranışlar, üniteler doğrultusunda, bu dersleri okutan ve alanda uzman olan öğretim üyelerinden görüş alınır. Bu görüşlere göre gerekli düzenlemeler yapıldıktan sonra her dersin hedef davranışlarına göre üniteler saptanır. Eğitim ve sınav durumlarını düzenlenmesi çalışmaları yapılır. Öğretim el kitabı oluşturulur. Eğitim ve sınav durumları düzenlenen derslerin öğrenci ders kitapları yazılır. Bu derslerin yansılarının ve örnek olaylarının düzenlenmesi çalışmalarına başlanır. Tüm bunlar bittikten ve uygulama sonuçları alındıktan sonra, her dersin CD'si hazırlanacak ve bilgisayarlı eğitime geçilecektir. Böylece çağdaş polis eğitimi gerçekleşmiş olur (Sönmez, 2000).

ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Araştırmanın genel amacı, ülkemizde toplumsal yaşamın içerisinde yer alan bir meslek grubu olan polisliğin örgün ve yaygın eğitim açısından incelenerek, polis eğitim sistemini, eğitim-öğretimin niteliğini çeşitli boyutlarıyla araştırmaktır. Polis eğitiminin nasıl olması gerektiğine ilişkin bulgular sağlamak ve polislerin nasıl eğitilmesi gerektiğine ilişkin öneriler geliştirmektir.

Demokratik yaşam biçimi anlayışının, toplumun beklenti düzeyinin değişmesi ve bu değişimin gelecek yüzyılda daha da hızlanacak olması, polisin sürekli eğitilmesini zorunlu kılmaktadır.

Çağdaş polis eğitiminde iyi bir polis; iyi bir insan olmalıdır. İyi bir insan özetle: Ruh ve beden sağlığı tam; özgür ve bilimsel düşünme gücüne ve geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kendine güvenen, yüreği sevgi dolu, kişiliği ve

davranışlarıyla sevilen ve saygı duyulan, dürüst, nezaketli, toleranslı, ahlâklı, yardımsever, soğukkanlı, cesaretli, inisiyatif sahibi, yapmış olduğu hareketin sorumluluğunu duyan, hizmet etmiş olduğu toplumun değerlerini bilen, görev nedeni ile öğrendiği aile ve kişi mahremiyeti konularında sır tutan bir insan olmalıdır. Bu tür insan özellikleri insanların birbirinden ve vatandaşın polisten beklediği güzel özelliklerdir. Bunlar kişilere ailede ve eğitim kurumlarında kazandırılır. Polis Okullarına ailelerinden ayrılarak gelen ve bundan sonra ayrı kalacak olan adayların hayatlarındaki bu son öğrencilik dönemi iyi değerlendirilmelidir (Cerrah, 1999).

Bir toplumsal kurumu ya da örgütsel yapıyı oluşturan bireylerin sahip olduğu nitelikler, o kurumun başarı ya da başarısızlığında en belirleyici etmen durumundadır. Toplumla sürekli iç-içe etkileşim halinde bulunan polislerin, can ve mal güvenliğinin sağlanması gibi çok kritik ve hayati önemi olan görev ve işlevleri vardır. Bu rollerin gerçekleşmesinde polisin sahip olduğu bilgi, beceri ve davranışlar toplumla kurulacak olan etkileşimin düzeyini belirleyecektir. Polisin nitelikli davranışlar göstermesi, hem ona duyulan güvenin artmasına hem de mensubu bulunduğu teşkilatın gelişmesini sağlayacaktır. Bu da, büyük ölçüde polisin hem meslek öncesinde hem de meslek içinde sürekli eğitilmesini ve ortaya çıkan toplumsal gelişmelere göre yeni davranışlar kazanmasını kaçınılmaz hale getirmiştir. Ancak böylelikle güçlü ve güvenli bir polis teşkilatının oluşturulması ve toplumun ihtiyaç duyduğu hizmetlerin kaliteli bir biçimde gerçekleştirilmesi sağlanabilir (Aktaş, 1995).

Çağımız hızla değişmekte, bilgi hızla yayılmakta ve bu gelişmeler çağa ismini koymaktadır. Bu değişme ve gelişmenin her insanın önemli ihtiyaçlarından biri olan güvenlik hizmetlerinde de olması gerekiyor. Bilgi çağının insanına güvenlik hizmeti verecek bir polis eğitim programının önemi ortaya çıkmaktadır. Emniyet teşkilatı hızla değişen toplumsal, ekonomik ve teknolojik yapı içerisinde var olan eğitim politikalarını ve bu doğrultuda hazırlanmış eğitim programlarını yeni gelişmeleri dikkate alarak gözden geçirmek, yenilemek zorundadır. Çünkü son dönemlerde yaşanan bazı olaylar polisin yeterli düzeyde eğitilmediğine bağlanmaktadır. Bu amaçla Türk Polis Teşkilatı 25 Nisan 2001 tarihli Polis Yüksek Öğretim Kanunu ile bu değişime ayak uydurmaya çalışmaktadır. Ancak bu girişimler, polis eğitimini çeşitli boyutlarıyla irdeleyen bilimsel araştırmalara dayanmak zorundadır.

Polis Meslek Yüksek Okullarındaki eğitimi eğitsel, yönetsel ve siyasal yönleriyle ele alan araştırmalar çok sınırlı sayıdadır. Hatta Polis Meslek Yüksek okullarında şu anda uygulanan öğretim sistemini, eğitim-öğretim programlarını, adayların seçimini, okulların

akademik, kültürel, fiziksel, sosyal durumlarını, eğitim ortamlarını, öğrencilerin sosyal ve psikolojik durumlarını, Polis Meslek Yüksek okulunun yönetimini, öğretim görevlilerinin mesleki yeterliliğini, polis meslek yüksek okullarındaki uygulama eğitimini kapsamlı olarak ele alan araştırmalara rastlanmamıştır.

25 Nisan 2001 tarihli polis yüksek öğretim kanunu ile polis eğitiminde önemli bir gelişme yaşanmıştır. Belirtilen tarihe kadar 9 aylık eğitim kurumu olan polis okulları yapılan değişiklikle 2 yıllık Polis Akademisine bağlı Polis meslek yüksek okullarına dönüştürülmüştür. Yapılan bu araştırma üniversitel bir yapıya kavuşan polis meslek yüksek okullarının yeni yapılanması ile amaçlanan eğitim düzeyi hakkında ilk bulgu ve sonuçları taşıyor olması açısından önemlidir. Araştırma yüksekokulların eğitimini değerlendirmek ve bu yeni yapılanmanın sonuçlarını değerlendirip polis eğitime katkıda bulunmayı amaçlamaktadır. Ülkemizde çağın gerektirdiği bilimsel anlayışa sahip polisler yetiştirebilme, bu polisleri yetiştirebilecek eğitim faaliyetlerini çağ koşullarına göre düzenleyebilme önemli bir sorun olarak görülmektedir. Bu nedenle yapılan bu araştırma bu soruna çözüm geliştirici bulgulara ulaşılabilmesi açısından önemlidir.

Polis meslek yüksek okullarındaki yöneticilerin polis eğitime bakışları oldukça büyük önem taşımaktadır. Yapılan bu araştırma okullardaki eğitim yönetimi hakkında öğrenci görüşlerini değerlendirerek bu boyutla ilgili önemli sonuçlar ortaya çıkaracaktır.

Polis meslek yüksek okulları eğitim programları çağın niteliklerini taşıyan polisler yetiştirmeyi amaçlamaktadır. Bu araştırmayla yeni uygulanan eğitim programlarına ilişkin elde edilecek sonuçlar büyük önem taşımaktadır.

Okullardaki öğretim elemanlarının büyük bir kısmını öğretim görevlisi emniyet müdürleri, üniversitelerden gelen akademisyenler ve diğer kadrolu öğretim elemanları oluşturmaktadır. Bu nedenle elde edilecek sonuçlar öğrenci algılarına göre öğretim görevlilerinin yeterliliği konusunda bize önemli ipuçları verecektir.

Polis eğitimi genel eğitimin bir parçası olmakla birlikte, mesleki bir eğitim olması sebebiyle genel eğitimden ayrılmakta ve kendisine özgü nitelikler arz etmektedir. Nitekim mesleki özelliği dolayısıyla polis eğitimi bütün dünyada genel eğitimin dışında tutulmuştur (Fındıklı, 2001). Bu nedenle yapılan araştırma öğrencilere verilen mesleki formasyon hakkında önem taşımaktadır.

Mesleği gereği halkla içiçe olan polisin iletişim ve bireysel becerileri eğitiminin önemli bir boyutunu temsil etmektedir. Bu nedenle polis eğitiminin iletişim ve bireysel beceriler boyutunda ne kadar yeterli olduğu merak edilmektedir.

Yapılan araştırmalar polis eğitimindeki uygulamalı eğitimin yeterli olmadığını göstermektedir (Yurdaer, 1998). Bu nedenle yapılan bu araştırma polis meslek yüksek okullarında verilen uygulamalı eğitimin yeterliliği konusunda önemli değişikliklerin olup olmadığı konusunda önemli sonuçlar verecektir.

Polis Meslek Yüksek Okullarına her yıl alınan öğrencilerin % 10 ‘u bayan, geri kalanını da erkek öğrenciler oluşturmaktadır (Polis Meslek Yüksek Okulları Giriş Yönetmeliği, 2001). Bu araştırmada polis meslek yüksek okullarındaki eğitimin niteliğine ilişkin ğrenci algılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediğinin belirlenmesine ihtiyaç duyulmaktadır.

Polis meslek yüksek okullarına devam eden öğrencilerin mezuniyet derecelerine göre algıları incelenmiştir. Mezuniyet dereceleri pekiyi, iyi ve orta olmak üzere 3 grupta toplanmaktadır. Mezuniyet dereceleri farklı olan öğrencilerin algı düzeylerinin eğitim yönetimi, eğitim programları, ğretim görevlilerinin mesleki yeterliliği, iletişim ve bireysel beceriler, mesleki formasyon ve uygulamalı eğitim boyutlarında bir fark yaratıp yaratmadığına ihtiyaç duyulmaktadır.

Polis meslek yüksek okulu ğrencilerinin sosyo-kültürel ve ekonomik durumuna ilişkin çalışmalar araştırmacılarca ortaya konmuştur. Daha önce yapılan çalışmalarda öğrencilerin dar gelirli ve kalabalık ailelerden geldiği görülmektedir (Polis Akademisi Başkanlığı, 2001). Bu doğrultuda polis ğrencilerinin sosyo-kültürel ve ekonomik durumunu oluşturan anne baba meslekleri, anne baba eğitim düzeyi, gelir düzeyi ve kardeş sayılarının ğrenci algılarında fark yaratıp yaratmadığının incelenmesine gereksinim duyulmaktadır.

Polis meslek yüksek okullarının kaynağını değişik lise türleri oluşturmaktadır. Farklı kurum ve kuruluşlara bağlı olan ve eğitim sistemleri de farklı olan lise mezunu öğrencilerin algı düzeylerinin farklılık yaratıp yaratmadığı merak edilmektedir.

Araştırmanın örneklemini dört polis meslek yüksek okulu oluşturmaktadır. Bu okullar farklı coğrafi bölgelerde bulunmaktadırlar. Farklı okullara devam eden öğrencilerin algı düzeylerinin farklılık gösterip göstermediğinin araştırılmasına ihtiyaç duyulmaktadır.

Bu araştırma polis eğitimine önemli katkıda bulunacaktır. Ayrıca bu çalışmanın Polis Eğitimi ile ilgili çalışmaların geliştirilmesi konusunda ilgililere yardımcı olabileceği ve bu konuyla ilgili çalışma yapacak araştırmacılar da kaynaklık edeceği düşünülmektedir.

Bu çalışmanın sonuçları ile polis meslek yüksek okullarındaki eğitim programlarının geliştirilmesi, eğitime yeni yaklaşım, yöntem ve teknikler kazandırması, literatüre ve konuyla ilgili bilimsel çalışmaların yapılmasına katkı sağlaması umulmaktadır.

Problem

Polis Meslek Yüksek okullarındaki eğitimin niteliğine ilişkin Polis Meslek Yüksek okulu öğrencilerinin algıları nedir? Bu algılar öğrencilerin cinsiyetine, mezuniyet derecesine, anne-baba mesleklerine, aile gelir düzeylerine, mezun olunan lise türüne, kardeş sayılarına ve öğrenim gördükleri polis meslek yüksek okuluna göre farklılık göstermekte midir?

Alt Problemler

1. Polis Meslek Yüksek okullarındaki eğitimin alt boyutlarına ilişkin (Eğitim Yönetimi , Eğitim Programları ve Öğretim, Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği, İletişim ve Bireysel Beceriler , Mesleki Formasyon Uygulamalı Eğitim) öğrenci görüşleri nelerdir?
2. Polis Meslek Yüksek okullarındaki eğitimin niteliğine ilişkin öğrenci görüşleri
  - a) cinsiyetine,
  - b) mezuniyet derecesine,
  - c) anne-baba mesleklerine,
  - d) aile gelir düzeylerine,
  - e) mezun olunan lise türüne,
  - f) kardeş sayılarına
  - g) öğrenim gördükleri polis meslek yüksek okulu gibi değişkenlere göre anlamlı farklılık göstermekte midir?

Sayıtlar

Bu araştırmada aşağıdaki sayıtlardan hareket edilmiştir:

1. Ölçeğin kapsam geçerliliğinin saptanmasında ilgili literatürden derlenen bilgiler ile başvuru uzman ve uygulayıcıların görüşleri bu konuda yeterli ölçüttür.
2. Araştırma sırasında öğrenciler ölçeği içtenlikle yanıtlamışlardır.

Sınırlılıklar

Bu araştırma; polis eğitiminde Eğitim Yönetimi, Eğitim Programları ve Öğretim, Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği, İletişim ve Bireysel Beceriler, Mesleki Formasyon ve Uygulamalı Eğitim konularının araştırılmasıyla sınırlıdır.

Tanımlar

Polis : Kamu düzeninin ve kamu hakimiyetinin sürdürülmesini sağlayan, suçu önleyip, suçluları yakalayan, halkın can ve malını koruyan, yardıma muhtaç çocuklara ve kendini koruyamayacaklara yardım eden, kanunların kendine verdiği diğer görevleri de yapan resmi bir güçtür (Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu, Madde1).

Polis Akademisi: Teşkilatın orta ve üst kademe eleman ihtiyacını karşılayan 4 yıllık lisans eğitimi veren yüksek öğretim kurumudur (Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu, Madde1).

Polis Koleji: Teşkilatın orta ve üst kademe amir ihtiyacını karşılamak amacıyla kurulan Polis Akademisi'nin öğrenci kaynağını oluşturan Polis Koleji, Mili Eğitim Bakanlığı'na bağlı yabancı dil ağırlıklı eğitim yapan lise kısmı fen okulları programları ile haftalık ders dağılım çizelgesi uygulayan bir eğitim kurumudur (Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu, Madde1).

Polis Meslek Yüksek Okulu: 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununun 19.maddesine istinaden kurulan ve polis memurları yetiştirmeyi amaçlayan eğitim kurumlarıdır (Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu, Madde1).

Asayiş: Emniyetin belli bir yer ve zamanda temin edilmesidir (Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu, Madde1).

Önleyici Hizmetler: Toplumda emniyet ve asayişin sağlanması için yapılması gereken görevlerdir (Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu, Madde1).

Amir: Bu çalışmada amir; Emniyet Örgütünde görevli Emniyet Müdürü, Emniyet Amiri, Başkomiser, Komiser ve Komiser Yardımcısı rütbesindeki personeli kapsamaktadır (Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu, Madde1).

Memur: Bu çalışmada memur, Emniyet Örgütünde görevli polis memuru rütbesindeki personeli kapsamaktadır (Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu, Madde1).

Uygulamalı Eğitim: Polis Okullarında verilen yıl içerisindeki uygulamalı derslerin, uygulamalı eğitimi alanlarını kapsayan birimlerde, (karakol, asayiş, trafik, çevik, haberleşme, terör) yapılan eğitimin tamamıdır (Polis Akademisi Başkanlığı, 2001)

Öğretim Görevlisi Emniyet Müdürü: Polis Okullarında meslek derslerini okutmak üzere görevlendirilen 2.Sınıf Emniyet Müdürleri (Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu, Madde1).

Emniyet Teşkilatı: İçişleri Bakanlığına bağlı Emniyet mensuplarının tümünü kapsayan kamu kurumudur (Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu, Madde1).

Kısaltmalar

APKDB: Emniyet Genel Müdürlüğü Araştırma Planlama Daire Başkanlığı

EDB: Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Daire Başkanlığı

EGM: Emniyet Genel Müdürlüğü

ETK: Emniyet Teşkilatı Kanunu

FYO: Fakülte Yüksek Okul

ODTÜ: Türkiye Ortadoğu Teknik Üniversitesi

PAUEY: Polis Akademisi Uygulamalı Eğitim Yönetmeliği

PDB: Emniyet Genel Müdürlüğü Personel Daire Başkanlığı

PMYOY: Polis Meslek Yüksek Okulu Yönetmeliği

PVSK: Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu

TODAİE: Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü

BÖLÜM II

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR VE YAYINLAR

Bu bölümde Türkiye’de Polis Eğitimi konusunda yapılan araştırmalar üzerinde durulmuştur. Polis Eğitimi bilimsel çalışmalara fazla konu olmayan bir alan olarak kalmıştır.

Anılan araştırmalar, amaç ve elde edilen somut bulgular açısından, yapıldıkları yıllara göre eskiden yeniye doğru sıralanıp, özet olarak verilmiştir.

Kaygısız (1982) araştırmasında polis eğitim kurumlarının programlarını incelemiştir. Araştırma, 1981 yılında Bornova polis okulunda 240 öğrenciye uygulanmıştır. Araştırmada polis Okullarına ilişkin eğitimin ayrıntılı amaçlarının belirtilmediği, Polis Okullarında ki temel Polislik eğitim sürelerinin değişmesi, buraya alınan adayların nitelikten çok niceliğinin dikkate alınması gibi faktörlerin okul amaçlarının gerçekleştirilmesini önlediği ve polis eğitim kurumlarının amaçlarının polislin örgütsel ve yönetsel fonksiyonunu yerine getirebilecek biçimde olmadığı ve toplumsal koşullara göre yeniden düzenlenmesi gereği vurgulanmaktadır. Ayrıca çeşitli derslerin içeriği arasında çelişkiler olduğu derslerin ve ders konularının bir sistem bütünlüğü içinde ele alınmadığı, derslerde birbirini tamamlayan ünitelerin bulunmadığı, muhtevanın güvenilirliğinin ve geçerliliğinin test edilmediği sonuçlarına ulaşılmıştır. Polis eğitim programlarının düzenlenmesinde uygulama ve beceriye dönük çalışmalara yer verilmediği, içeriğin düzenlenmesinde kuramsal konulara ağırlık verildiği belirtilmektedir. Derslerin içeriğinin problem çözme becerisi kazandıracak nitelikte olmadığı, derslerin yalnızca mesleki bilgi verecek biçimde düzenlendiği, sosyal ya da mesleki uygulamaya yönelik sorunları çözücü nitelikte düzenlenmediği, öğrencilerin sosyal ve fiziksel çevreye uyum sağlayacak bir eğitim almadığı, polis eğitim kurumları arasında bir sistem bütünlüğü olmadığı da araştırmada ulaşılan bir başka sonuçtur.

Maktay (1985) Polis Enstitüsü Eğitim Programının Verimliliği ve Geliştirilmesini incelemiştir. Araştırmada 1983-1984 öğretim yılında Polis Enstitüsü’nden 187 öğrenci üzerinde yapılmıştır. Araştırma sonucunda, Polis Yüksek Öğretim Kurumunda, program geliştirme amacıyla bir birim oluşturulmadığı, eğitim yönetimi alanında nitelikli personel yetiştirilmediği, mesleki derslerin uygulamalı olarak verilmediği, yabancı dil laboratuvarların yeterli olmadığı, ders anlatım tekniklerinin sınırlı

olduğu, öğrencinin bireysel ve grup çalışmalarına yönlendirilmediği, öğrencilere bilimsel araştırma tekniklerinin ders olarak okutulmadığı ve bilimsel araştırmalara yönlendirilmediği sonucunu ortaya çıkarmıştır. Ayrıca, Öğrencilerin ruhsal ve bedensel gelişimleri için; Kamp yeri, atış poligonu ve Beden Eğitimi çalışmalarını yapılması, öğrencilerin okul yönetimine katılmalarının sağlanması belirtilmektedir. Eğitim faaliyetlerine ilişkin tüm etkinliklerin bir sistem bütünlüğü içinde planlanarak, fayda-maliyet analizleri yapıldıktan sonra öncelik sırasına göre uygulanması gerektiği belirlenmiştir.

Gider (2000) “Polis Okulu Öğrencilerinin Sosyoekonomik Durumları ve Başarılarını Etkileyen Unsurlar” adlı araştırmasını Samsun Polis Okulu’nda öğrenim gören 785 öğrenci üzerinde yapmıştır. Araştırmanın amaçlarından biri; polis okulu öğrencilerinin sosyo-ekonomik durumlarının incelenmesi olmakla beraber, asıl üzerinde durulan ve araştırmanın diğer amacını oluşturan konu; polis okulu öğrencilerinin başarılarını etkileyen zihinsel olmayan unsurların araştırılmasıdır. Sosyo-ekonomik durumu oluşturan bazı faktörlerin, başarı üzerinde önemli etkileri olabileceği varsayımı ile, öncelikle bu faktörler araştırılmış, daha sonra bu faktörler ve sağlık, motivasyon, kaynaklardan yararlanma gibi bazı diğer etkenlerin, ölçülebilir başarı üzerine olan etkileri araştırılmıştır. Araştırmada sosyoekonomik yönden benzer kişilerden oluşturulan grupların başarı ortalamaları hesaplanmış, bu ortalamalar, o sorunun sonucunda oluşturulmuş olan ilk grafiğin son sütununda verilmekle birlikte, oluşturulan grupların başarı ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunup bulunmadığını ölçmek için varyans analizi yapılmıştır. Varyans analizi sonucunda hesaplanan anlamlılık oranı 0,05 ve altında çıkmış, öğrencilerin o özellikleriyle başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulunduğu saptanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre; öğrencilerin en son bitirdikleri lise türü, medeni durumu, babalarının meslekleri, annelerinin eğitim durumu, ailenin aylık ortalama geliri, en uzun süre oturulan yer, aylık ellerine geçen para miktarı, gelecekte amir sınıfına terfi edeceklerine olan inançları ile Polis Okulu öğrencilerinin başarı durumları arasında anlamlı bir ilişki saptanamamıştır. Buna rağmen öğrencilerin liseden sonra eğitime verdikleri ara, babalarının eğitim durumu, annelerinin meslekleri, ayda ortalama olarak ellerine geçen paranın ihtiyaçlarını karşılaması ile Polis Okulu öğrencilerinin başarı durumları arasında ise anlamlı bir ilişki bulunmuştur.

Ulular (1997)’ın “Ortaokul Öğrencilerinin Okul Başarılarını Etkileyen Zihinsel Olmayan Etmenler” araştırmasında; ortaokul öğrencilerinin başarı düzeylerinin, cinsiyet, ana-babanın eğitim durumu, kardeş sayısı, ders çalışma ortamı, ders çalışma süresi, gelir

durumu, sınıf düzeyi, ana-baba tutumu gibi zihinsel olmayanı etmenlere göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Araştırmaya Ankara İli merkez sınırları içerisinde bulunan dört ortaokulun 1,2 ve üçüncü sınıflarında random yöntemiyle seçilen toplam 450 öğrenci katılmıştır. Adı geçen araştırmaya göre; Öğrenci başarısı sonuç kızlar lehine olmak üzere farklılık göstermektedir. Öğrenci başarısının öğrencinin ailesinin oturduğu evin kira olup olmadığına göre gösterdiği farklılık önemli değildir. Öğrenci başarısı Annesi okur-yazar olmayan, ilkokul mezunu olan ve ortaokul mezunu olanları göre annesi lise veya üniversite mezunu olanlar lehinde anlamlı farklılık göstermektedir. Babası lise veya üniversite mezunu olanların okul başarısı, babası ilkokul veya ortaokul mezunu olanlardan yüksektir. Babası üniversite mezunu olanların okul başarısı, babası lise, ortaokul ve ilkokul mezunu olanlardan yüksektir. Öğrenci başarısının kardeş sayısına göre gösterdiği farklılığa bakıldığında sonuç; tek veya iki kardeş olanların okul başarıları, dört veya daha fazla kardeş olanların okul başarılarından daha yüksek bulunmuştur.

Aytaç (1997) polis okullarında görev yapan öğretmen emniyet müdürlerinin mesleki yeterliliği ve verimliliğini belirlemek amacıyla bir araştırma yapmıştır.

İlgili araştırmanın verilerine göre, öğretmen emniyet müdürlerinin: % 85'e yakını polis okullarında okuyan polis memur adayı öğrencilerin vizyon sahibi olarak yetiştirilip / yetiştirilmediği sorusuna % 40- % 20 arasında 'yetiştiriyorlar' yanıtını verdikleri belirlenmiştir. Öğrencilerin pratik uygulamaya yönlendirilmesi bakımından polis okullarında nasıl yetiştirildiği sorusuna yanıt verenlerin % 70'e yakını, '%60-% 40 arasında seçeneğini işaretlerken, % 30'u da, '% 40-% 20' arasındaki seçeneğini işaretlemiştir. Öğrencinin sosyal konuları çabuk kavramaları ve bir kriz anında yerinde karar verip uygulayabilmeleri bakımından nasıl oldukları sorusunun yanıtı da yoğunluklu olarak % 60 ile % 20 arasındaki seçeneklerin işaretlenmesi şeklinde değişim göstermektedir. Bu çalışmanın sonucuna göre, öğretmen emniyet müdürleri yetiştirdikleri öğrencinin hem bireysel hem de toplam kalitesinden şüphe etmekte ve hatta geleceğe (mevcut yapıda köklü değişiklikler yapılmazsa) oldukça karamsar olarak baktıkları görülmüştür.

Aytaç (1999) polis okullarında görev yapan öğretmen emniyet müdürleri ile ilgili diğer araştırmasında; Umur Talu (1998)'nun polis okullarında görev yapan öğretmen emniyet müdürleri ile ilgili 26.06.1998 tarihli Milliyet gazetesinde '...Türkiye'deki 22 polis okulunun öğretim kadrosunda genellikle, şu veya bu nedenle, 'kızağa çekilmiş' emniyet müdürleri görev yapıyor. Kiminde bir karanlık işten dolayı

kızağa çekilme, kiminde ise belki kendilerine de haksızlık yapılarak tayin katakullileri söz konusu. Yani her iki durumda da, öfke, tepki, kızgınlık, küskünlük kuvvetle muhtemel. Şu veya bu nedenle 9 aylık polis okullarına atanmaların verdikleri bir ‘polis eğitimi’ ile polis olmak mümkün de, ‘eğitim’ ne kadar mümkün)..’ yazısına ilişkin olarak öğretmen emniyet müdürlerine; ‘Talu’nun yazdıklarını ne kadar doğru buluyorsunuz?’ şeklinde soru yönelttiğinde, öğretmen emniyet müdürlerinin neredeyse tamamı (% 95), Umur Talu’nun anlatımını % 100-% 80 arasında doğru bulduklarını ifade etmişlerdir.

Doğrusoy (1998) Polis Akademisi’nde öğrencilerin Yetiştirilmesi ve mezunların İstihdamında Karşılaşılan Sorunlarla ilgili olarak bir araştırma yapmıştır. Araştırmanın örneklemini, 1997 yılında polis akademisini bitiren toplam 345 komiser yardımcı oluşturmaktadır. Araştırmanın sonucuna göre; Akademi kuramsal derslerde uygulama çalışmaları yeterli olmadığı, çalışma yaşamının gündelik sorunları sınıf ortamında incelenmediği, Akademi eğitim programının eksiklerinin olduğu, öğrencilerin neyi niçin öğrendiğini bilmediği, araştırmacı kişiler yetiştirmeye yönelik eğitim politikaları izlenmediği, Öğrencilerin dilek ve beklentilerini yönetime iletmelerin sağlayacak mekanizmalar oluşturulmadığı, Yabancı dil eğitiminde niteliğin yükseltilmesine ilişkin çalışmalar yapılmadığı, şeklinde sonuçlar çıkarılmıştır.

Yurdaer (1998) Polis Akademisi’nde Verilen Uygulamalı Eğitimi incelemiştir. Araştırmanın örneklemini Emniyet Genel Müdürlüğü, Ankara Emniyet Müdürlüğü, Polis Akademisi Başkanlığı ve Polis Koleji Müdürlüğünde çalışan toplam 182 amir personel oluşturmaktadır. Araştırmacı, bu araştırmayla Polis Akademisi öğrencilerinin dört yıllık lisans öğrenimleri süresince gördükleri uygulamalı eğitimin yeterliliğine ilişkin görüşlerini belirlemek, bu doğrultuda uygulamalı dersler, uygulamalı kamp eğitimi ve mesleki staj eğitiminin amaçları, uygulamalı eğitim sürecinde kullanılan öğretim yöntemleri, uygulamalı eğitime ayrılan süre, uygulamalı eğitimin yeterlilik düzeyine ilişkin görüşleri, araştırmaya katılanların mesleki staj eğitimi sırasında gözledikleri sorunları ortaya çıkarmayı amaçlamıştır. Araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmacı araştırmasında Polis Akademisinde Uygulamalı eğitime daha fazla önem verilmesi gerektiğini ve Silah Bilgisi Atış dersi için eğitim araç ve gereçlerinin yeni teknolojileri izleyerek yenilenmesi gerektiğini belirtmiştir. Araştırma sonucunda, uygulamalı dersler ve uygulamalı kamp eğitimine ilişkin olarak Akademi verilen uygulamalı derslerin yeterlik düzeyleri “orta” ve “az” düzeyde bulunmuş, buna karşın “çok” ve “oldukça” yeterli görülen boyuta rastlanmamıştır. Uygulamalı derslerde belirtilen amaçlara istenilen düzeyde ulaşılamadığı görülmektedir. Öte yandan

araştırmada, mesleki staj eğitiminde pek çok sorunun yaşandığı ve bu yüzden istenilen başarının sağlanamadığı gözlenmiştir.

Kıvrak (2001) Ülkemizdeki Polis Eğitimi örgün ve yaygın eğitim olarak incelenmesi, örgün eğitim veren kurumların eğitim sisteminin işleyişinin araştırılması, ülkemizde gelen toplumsal değişme hareketlerinin Polis Eğitiminde meydana getirdiği değişikliklerin incelenmesi ve bu değişmelerin sonuçlarının değerlendirilmesi şeklinde bir araştırma yapmıştır. Bu araştırmanın genel amacı, ülkemizde toplumsal yaşamın içerisinde yer alan bir meslek grubu olan polisliğin örgün eğitim açısından incelenerek, bu eğitimin günün gelişen ve değişen koşullarına uyumundaki sorunsalı belirlemek, çağımızın değişen ve gelişen ihtiyaçları doğrultusunda polisin yeniden yapılandırılması, görev ve rollerinin gözden geçirilmesi, toplumsal yapıdaki işleyişin değişmesi ve beklenti düzeylerinin giderek artmasına paralel olarak, hizmet kalitesinin yükseltilmesi ve yeni bir vizyon kazanmasına yönelik ihtiyaçların tespit etmektir. Araştırmanın örneklemini, 1999-2000 Eğitim Öğretim Yılı Polis Akademisi ve Polis Koleji son sınıf öğrencileri ile, Polis Akademisi öğretim üyeleri ve yöneticilerinden oluşmaktadır. Verilerin çözümlenmesinde, araştırmanın alt problemlerini cevaplayabilmek için yüzde, frekans, aritmetik ortalamalar bulunmuştur. Aritmetik ortalamalara ilişkin olarak gruplar arasında aynı soruya ilişkin anlamlık ilişkisinde kay-kare testi uygulanmıştır.

Polis Akademisine ilişkin elde edilen sonuçlarda; en çok hissedilen sorunlar; Ders müfredatının günün değişen ve gelişen koşulları doğrultusunda yeniden yapılanması gerektiği, derslerin işlenişinde kuramsal kalındığı, uygulamalı eğitime gerekli önemin verilmediği, Akademi 1 ve 2. Sınıf sonrası görülen uygulamalı eğitimle 3. Sınıf bitimi görülen staj eğitimin öğrenimini görülen teorik derslerin uygulamasının tatbiki anlamında yetersiz kaldığı, öğrencilerin gerek öğretim elamanının tutumları gerekse sınav sistemi nedeniyle ezbere yönlendirildiği, derslerin öğrencileri mesleki yaşamlarına gerekli ölçüde hazırlanmadığı, Akademideki farklı öğrenci kaynaklarının eğitimi olumsuz yönde etkilediği, suç ve suçlularla mücadele yönünden Akademide verilen eğitimin yetersiz kaldığı, uygulamalı eğitimde kullanılan ders araç ve gereçlerinin yetersiz kaldığı, eğitim dışı düzenlenen eğitim etkinliklerinin etkisiz kaldığı, ilgi duyulan alanlarda araştırma yapıp öğrencilerin kendilerini geliştirecekleri alanlarının yetersiz kaldığı, Akademinin şehir dışında olmasının veri ve kaynaklara ulaşımı olumsuz yönde etkilediği, sınıf geçme sisteminin çağın gerisinde kaldığı, ders geçme yerine öğretim görevlisi geçme olgusunun yer alması derslere çalışmada belirleyici bir faktör olarak ortaya çıkması olarak başlıca sorunlar ortaya çıkmıştır.

Polis Koleji'nde mesleki derslerin olmaması, model olarak fen lisesi eğitim modelini kendisine örnek olarak alması, mevcut ders müfredatının kapsadığı konuların mesleki bilgileri içermemesi verilen eğitimin polislik mesleğinin temel formasyonunu kazandırma açısından yetersiz kaldığı, mevcut eğitimi verilen derslerin dışında yeni ders programlarının uygulanması gerekliliği, Polis Koleji'ni kazanan bir öğrencinin Polis Akademisi'ne sınavsız alınması kolej eğitimini olumsuz etkilediği, Kolejin mevcut olanaklarının bütün öğrencileri kapsayacak nitelikte olmadığı, Polis Koleji'nde mesleki disiplin ve otorite anlayışının olması gerekenin üzerinde sert ve katı bir disiplin anlayışının bulunduğu, mesleki disiplin ve otoriteyi kazandıracak olan idarecilerin eğitim formasyonuna sahip olmadığı, eğitimi verilen dersler dışında düzenlenen panel konferans gibi eğitim etkinliklerinin düzeyinin yetersiz kaldığı, ders dışı düzenlenen eğitim etkinliklerinin zamanının iyi tespit edilemediği, konuların ülkemizdeki toplumsal değişim ve gelişmelere paralel olarak düzenlenmediği, Polis Koleji öğretmenlerinin eğitim-öğretim teknikleri ve alan bilgisi yönüyle kendilerini günün gelişen ve değişen koşullarına uygun olarak yenilememiş olmaları ve alanlarında yetersiz kalmalarını başlıca sorunlardır.

Polis okullarının eğitim süresinin polislik mesleğinin gerektirdiği mesleki bilgi ve beceriyi kazandırma anlamında yetersiz kaldığı, Polis Okullarına müracaat eden adayların daha çok askerliğini yaptıktan sonra iş bulamamış ve kendisine mesleki anlamda bir iş garantisi altına almak isteyen eğitim seviyesi düşük kişilerin oluşturduğu, Polis okulları için yapılan giriş sınavlarının nitelikli polis aday seçiminde yetersiz kaldığı, Polis okullarında ders müfredatlarının günümüzdeki toplumsal değişim ve gelişmelere uyum açısından yetersizliği, Polis Okullarındaki ders müfredatları ve derslerin nitelikli bir polis eğitimi için yetersiz kalması, Polis Okullarında ders veren öğretmen emniyet müdürlerinin, teşkilat içerisinde kızağa çekilmiş meslek mensuplarından oluştuğu, Polis Okullarında derslere giren öğretmen emniyet müdürlerinin öğretim yöntem ve teknikleri ve alan bilgileri yönüyle yetersizliği, Polis okullarında eğitim-öğretim programının etkin bir şekilde uygulanabilmesi ve öğrencilerin daha kaliteli yetişmesi için eğitimcilerin eğitilmesinin gerekliliği, başlıca sorun olarak ortaya çıkmıştır.

Yaz (2003) polis okulu öğrencilerinin başarı düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelemiştir. Araştırmanın örneklemini, 2000-2001 öğretim yılında, Diyarbakır A.Gaffar OKKAN Polis Okulu ile Bursa Polis Okulunda öğrenim görmekte olan tüm öğrenciler oluşturmaktadır. Diyarbakır A.Gaffar OKKAN Polis Okulunda toplam 585

öğrenim gören öğrenci, Bursa Polis Okulunda ise toplam 441 öğrenim gören öğrenci bulunmaktadır. Böylece araştırmanın evrenini 1026 Polis Okulu öğrencisi oluşturmaktadır. Veri toplamak amacıyla hazırlanan anketin geliştirilme aşamasında Özgüven (1974), Ulular (1997), Gider (2000), Arslantaş'ın (2001) benzer nitelikteki veri toplama araçları incelenmiştir. Araştırmada bağımlı değişken olarak Polis Okulu Öğrencilerinin başarı durumları, bağımsız değişken olarak öğrencilerin başarılarını düzeylerini etkileyen faktörler incelenmiştir. Araştırmanın sonucunda; Öğrencilerin mezun oldukları okul türleri, lise mezuniyet dereceleri, anne ve babalarının sağ ya da ölü olmaları, babalarının öğrenim durumu, yüksek öğrenim gören veya yüksek öğrenimden mezun olan kardeş sayısı, ailelerinin aylık gelirleri, polis okulunda öğrenci olmaktan memnun olmaları, ders dışı sosyal ve kültürel faaliyetlere katılmaları, aile bireylerinin birbirleriyle ilişkileri, anne ve babalarının birbirleriyle ilişkileri, aileleriyle ilişkileri, genellikle sahip oldukları moral durumları, öğretmenleriyle ilişkileri, polislik mesleğini tercih ediş nedenleri ile başarıları arasında anlamlı bir fark saptanmamıştır. Öğrencilerin cinsiyetleri, medeni durumları, yaşları, ailelerinin kalabalık oluşu, kardeş sayısı, liseden mezun olduktan sonra öğrenime verdikleri ara, en uzun süre oturdukları yerleşim birimi, annelerinin öğrenim durumu, aylık harcadıkları para, harcamalarının ihtiyaçlarını karşılama durumu, yapacağı faaliyet ve çalışmaları önceden planlamaları, başarı sıralamasında ilk ona girmek için gösterdikleri çaba, derslere karşı tutumları ile başarıları arasında anlamlı bir fark saptanmıştır.

BÖLÜM III

YÖNTEM

Araştırmanın bu bölümünde, araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, araştırmada kullanılan veri toplama araçları, verilerin toplanması ve veri çözümleme teknikleri açıklanmıştır.

Araştırma Modeli

Ülkemizdeki polis eğitiminin özellikle Polis meslek yüksek Okullarında verilen eğitimin; toplumsal yapıdaki işleyişin değişmesi ve beklenti düzeylerinin giderek artmasına paralel olarak, hizmet kalitesinin yükseltilmesi ve polise yeni bir vizyon kazandırılması kaçınılmaz hale gelmiştir. Çağımızın değişen ve gelişen ihtiyaçları doğrultusunda polisin eğitilmesini sağlayan, polis meslek yüksek okullarında verilen eğitimin çeşitli yönleriyle değerlendirilmesi amacını taşıyan bu araştırma, tarama modelindedir. Tarama modeli , geçmişte ya da halen varolan durumu varolduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmanın incelediği olay, birey ya da nesne kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 1994).

Bilimsel araştırma metodolojisine uygun olarak ilgili literatür taraması yoluna da gidilmiştir. Milli Kütüphane, Yüksek Öğretim Kurumu Dokümantasyon Merkezi, Türkiye Ortadoğu Amme İdaresi Enstitüsü Kütüphanesi, Ankara, Dokuz Eylül, Ege Üniversiteleri Kütüphaneleri, Emniyet Genel Müdürlüğü ve Polis Akademisi Kütüphanesinde, Emniyet Genel Müdürlüğü Eğitim Dairesi Başkanlığı arşivinde, internet üzerindeki arama motorları ve ayrıca bazı akademisyen ve emniyet teşkilatı personelinin özel kütüphanelerinde ilgili literatür taranmış konuyla ilgili çalışmalar ve polis eğitiminde son dönem gelişmeler yakından incelenmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2002-2003 eğitim yılında toplam 20 polis meslek yüksek okulunda öğrenim gören 2. sınıf öğrenciler oluşturmaktadır.

2002-2003 öğretim yılında eğitime devam eden 20 polis meslek yüksek okulu bulunmaktadır. Bu okullar 1. bölgede bulunan ve 2. bölgede bulunan okullar olmak üzere 2 gruba ayrılmaktadır. 1. bölgede 15, 2. bölgede 5 okul bulunmaktadır. Buna göre her

bölgenin % 20 'sini temsil edecek şekilde 1. bölgeden 3 okul, 2. bölgeden de 1 okul belirlenmiştir. Araştırmanın örneklemini 1. bölgeden İzmir Rüştü Ünsal Polis Meslek Yüksek Okulu, İstanbul Şükrü Balcı Polis meslek yüksek Okulu, Samsun 19 Mayıs Polis meslek yüksek Okulu ve 2. bölgeden de Yozgat Polis meslek yüksek Okulunda 2002 – 2003 öğretim yılında eğitim gören 2. Sınıf öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğrenciler; İzmir Rüştü Ünsal Polis Meslek Yüksek Okulu 292, İstanbul Şükrü Balcı Polis meslek yüksek Okulu 236, Samsun 19 Mayıs Polis meslek yüksek Okulu 230 ve Yozgat Polis meslek yüksek Okulu 222 kişi olmak üzere, toplam 980 kişidir.

Tablo 3.1 *Araştırmanın Örneklemini Oluşturan Okullar ve Bu Okullardaki Öğrenci Sayılarının Dağılımı*

Okul	n	%
İzmir Rüştü Ünsal Polis Meslek Yüksek Okulu	292	29,8
İstanbul Şükrü Balcı Polis meslek yüksek Okulu	236	24,1
Samsun 19 Mayıs Polis meslek yüksek Okulu	230	23,5
Yozgat Polis meslek yüksek Okulu	222	22,7
Toplam	980	100,0

Tablo 3.1 incelendiğinde araştırmaya katılanların % 30 İzmir Rüştü Ünsal Polis Meslek Yüksek Okulu , % 24 İstanbul Şükrü Balcı Polis meslek yüksek Okulu, % 23 Samsun 19 Mayıs Polis meslek yüksek Okulu ve % 23 ise Yozgat Polis meslek yüksek Okulunda öğrenim görmektedir.

Tablo 3.2 Ölçeğe Katılanların Cinsiyetlerine Göre Dağılımı

Cinsiyet	n	%
Bayan	277	28,3
Erkek	703	71,7
Toplam	980	100,0

Tablo 3.2 incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin çoğunluğunu % 71,7 ile erkek öğrencilerin oluşturduğu görülmektedir. Bayan öğrencilerin sayısının % 28,3 olduğu görülmektedir. Bunun nedeni ise; Polis Meslek Yüksek okulları giriş yönetmeliği'ne (2001) göre "Polis Meslek Yüksek Okullarına Alınacak bayan öğrenci sayısı , Erkek Öğrenci sayısının % 10 'u kadardır." maddesidir.

Tablo 3.3 Ölçeğe Katılanların Mezuniyet derecelerine Göre Dağılımı

Mezuniyet Derecesi	n	%
İyi	351	35,8
Orta	531	54,2
Pekiyi	98	10,0
Toplam	980	100,0

Tablo 3.3 incelendiğinde ankete katılan öğrencilerin mezuniyet derecelerine göre dağılımında en yüksek yüzdeli grubu % 54,2 ile iyi derece ile mezun olan öğrencilerin oluşturduğu görülmektedir. Pekiyi derece ile mezun olan öğrencilerin ise % 10 gibi düşük bir yüzdeye sahip oldukları görülmektedir. Orta derece ile mezun olan öğrencilerin oranı % 54,2 'dir.

Tablo 3.4 Ölçeğe Katılanların Anne Mesleklerine Göre Dağılımı

Meslek	n	%
Ev Hanımı	912	93,1
Memur	14	1,4
İşçi	16	1,6
Emekli	37	3,8
Toplam	980	100,0

Tablo 3.4 incelendiğinde ankete katılan öğrencilerin anne mesleklerine göre dağılımlarına bakıldığında % 93,1 ile en yüksek yüzdeli grubu anne mesleği ev hanımı olan öğrencilerin , en düşük yüzdeli grubu ise % 1,4 ile anne mesleği memur olan öğrencilerin oluşturduğu görülmektedir.

Tablo 3.5 Ölçeğe Katılanların Aile Gelir Düzeylerine Göre Dağılımı

Gelir düzeyi	n	%
0-250 Milyon TL	402	41,0
250-500	255	26,0
500-750	158	16,1
750-1000	58	5,9
1000- ve yukarısı	78	8,0
Toplam	980	100,0

Ölçeğe katılan öğrencilerin aile gelir düzeyleri 5 grupta toplanmıştır. Tablo 3.5 incelendiğinde ölçeğe katılan öğrencilerin ailelerinin gelir düzeylerinin büyük oranda düşük olduğu gözlenmektedir. En düşük yüzdeye % 41,0 ile aylık gelir düzeyi 0-250

milyon TL grubunda yer alan öğrenci aileleri oluşturmaktadır. En düşük yüzde grubunu ise 1 milyar ve üzerinde aylık geliri olan öğrenci aileleri oluşturmaktadır.

Polis Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinin ailelerinin aylık gelirine bakıldığında daha çok dar gelirli ailelerin çocuklarının Polis Meslek Yüksek Okullarını tercih ettikleri anlaşılmaktadır.

Tablo 3.6 Ölçeğe Katılanların Mezun Oldukları Lise Türüne Göre Dağılımı

Lise	n	%
Genel lise	705	71,9
Anadolu lisesi	41	4,2
Meslek Lisesi	130	13,3
Ticaret Lisesi	100	10,2
Toplam	980	100,0

Tablo 3.6 incelendiğinde ankete katılan öğrencilerin büyük çoğunluğunun % 71,9 ile genel lise mezunu olduğu, en düşük yüzde ile % 10,2 ticaret lisesi mezunları olduğu görülmektedir. Polis Akademisi Başkanlığı (2002) verileri ile karşılaştırıldığında oranların paralellik gösterdiği anlaşılmaktadır.

Araştırma grubundan Polis Meslek Yüksek Okulunu tercih edenlerin % 23,5'i bir mesleğe yönelik eğitim veren meslek okullardan çıkışlı ve öğrenim gördükleri meslekle ilgili iş bulamayan kişiler olduğu gözlenmektedir.

Tablo 3.7 Ölçeğe Katılanların Baba Mesleklerine Göre Dağılımı

Meslek	n	%
Memur	101	10,3
İşçi	255	26,1
Serbest Meslek	29	3,0
Çiftçi	50	5,1
Emekli	541	55,4
Toplam	980	100,0

Tablo 3.7 incelendiğinde % 55,4 ile baba mesleği emekli olan öğrencilerin en yüksek yüzdeye sahip olduğu, % 3,0 ile baba mesleği serbest meslek olan öğrencilerin en düşük yüzdeye sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 3.8 Ölçeğe Katılanların Kardeş Sayılarına Göre Dağılımı

Kardeş Sayısı	n	%
1	82	8,4
2	137	14,0
3	207	21,1
4	196	20,0
5-ve yukarısı	349	35,6
Toplam	980	100,0

Tablo 3.8 incelendiğinde kardeş sayısı 5 ve üzeri olan öğrencilerin % 35,6 ile en yüksek yüzdeye, kardeş sayısı 1 olan öğrencilerin de % 8,4 ile en düşük yüzdeye sahip oldukları görülmektedir.

Üç ve daha fazla kardeşe sahip öğrencileri dikkate aldığımızda oran % 76,7 çıkmaktadır. Bu veriler doğrultusunda polis meslek yüksek okulu öğrencilerinin kalabalık ailelerden geldikleri anlaşılmaktadır.

VERİ TOPLAMA ARAÇLARI

Bu araştırmada veriler “Polis Meslek Yüksek Okulunu Değerlendirme Ölçeği” ile toplanmıştır (EK 2). Aşağıda ölçekle ilgili bilgiler verilmektedir.

Bu ölçeğin amacı Polis Meslek Yüksek okullarında verilen eğitimi ölçmektir. Bu ölçeğin geliştirilmesi ile ilgili alanyazın taraması yapılmış, Ülkemizdeki polis eğitimiyle ilgili varolan bilgi kaynakları taranmış, Polis Meslek Yüksek okullarında verilen eğitimin bilgi toplumunun ihtiyaçlarını karşılayacak düzeyde olup olmadığını saptamak üzere, derslerin içeriği, eğitim yönetimi, eğitim programları ve öğretim, öğrencilerin iletişim ve bireysel becerilerini geliştirme, mesleki formasyon, uygulama eğitimi, öğretim görevlilerinin mesleki yeterliliği eğitim ve ortamları ile ilgili bilgiler toplanarak irdelenmiştir.

İlgili literatür, alanyazın taraması, Polis Meslek Yüksek Okullarındaki eğitimin niteliği üzerinde yapılan araştırmalar incelendikten sonra taslak bir ölçek geliştirilmiştir. Bu taslak ölçek biçim ve içerik yönünden katkı getirebileceği düşünülen uzman 10 kişinin görüşüne sunulmuştur.

Alan uzmanlarınca taslak ölçek gözden geçirilmiş ve bazı değişiklikler yapılmıştır. Ayrıca Rüştü Ünsal Polis Meslek Yüksek Okulundan 292 öğrenciye ön uygulama yapılarak, ölçeğin anlaşılır olup olmadığı ve istenen bilgileri sağlayıp sağlamadığı saptanmaya çalışılmıştır. Ön uygulamanın sonunda yapılan güvenilirlik analizi sonucunda hesaplanan Cronbach Alpha değeri 0,97 bulunmuştur. Maddeler üzerinde faktör analizi uygulanmış ve ölçekteki maddelerin 6 faktörde toplandığı görülmüştür.

Tablo 3.9 Polis Meslek Yüksek Okulunu Değerlendirme Ölçeği
Faktörlerinin Cronbach Alpha Güvenirlik Katsayısı

Faktörler	Cronbach Alpha Güvenirlik Katsayısı
Eğitim Yönetimi	0,92
Eğitim Programları ve Öğretim	0,93
Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği	0,92
İletişim Ve Bireysel Beceriler	0,94
Mesleki Formasyon	0,91
Uygulamalı Eğitim	0,88

Ölçek yedi bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel bilgiler, İkinci bölümde Polis Meslek Yüksek Okullarında eğitim yönetimi, üçüncü bölümde eğitim programları ve öğretim, dördüncü bölümde öğretim görevlilerinin mesleki yeterliliği, beşinci bölümde iletişim ve bireysel becerileri geliştirme, altıncı bölümde mesleki formasyon, yedinci bölümde ise uygulamalı eğitime ilişkin sorular yer almaktadır.

Araştırmaya katılanların görüşleri 5'li dereceleme ölçeği üzerinden değerlendirilmiştir. Ölçekte, “Hiç katılmıyorum”, “Katılmıyorum”, “Biraz katılıyorum”, “Katılıyorum”, “Tamamen katılıyorum” seçenekleri bulunmaktadır.

VERİ TOPLAMA

Geliştirilen ölçekle Polis meslek yüksek okullarına araştırmacı tarafından doğrudan gidilmek suretiyle 2002-2003 eğitim-öğretim yılı mayıs ayında uygulanmıştır. Söz konusu ölçeği uygulayabilmek için, araştırmacı tarafından Polis Akademisi Başkanlığından izin alınmıştır (EK 1). Bu belge ile gidilen Polis meslek yüksek okulu müdürlüklerinde önce müdürle görüşülmüş ve yapılacak araştırma hakkında bilgi verilerek müdürün sözlü izni alınmıştır.

Veriler 2003 Mayıs ayında araştırmacı tarafından yüksek okul m¼d¼rl¼klerine gidilerek toplanmaya başlamış, 2003 Haziran ayında verileri toplama çalışmasına son verilmiştir. Toplam 1010 ¼lek toplanmış ancak bunlardan 980 tanesi istenilen ¼l¼tlere uygun olduğu için değerlendirmeye alınmıştır.

Polis Meslek Y¼ksek Okulu ¼ėrencilerinin iten yanıtlar vermelerini sağlamak amacıyla Kişisel Bilgiler ve Polis Meslek Y¼ksek okulunda verilen eğitimi değerlendirme ¼leėi'ne ilişkin açıklamalara testin başında yazılı olarak yer verilmiştir. Ayrıca her deneğe, araştırmacı tarafından ¼lekle ilgili gerekli açıklamalar yapılmış, çeşitli ¼rnekler verilerek testin daha anlaşılır olması sağlanmıştır. Uygulama sırasında ¼ėrencilerden gelen sorulara araştırmacı tarafından gerekli yanıtlar verilmiştir.

Kişisel Bilgiler b¼l¼m¼ ve Polis Meslek Y¼ksek okulunda verilen eğitimi değerlendirme ¼leėi'nin tamamlanabilmesi için ¼ėrencilere 45 dakika verilmiştir. Bazı ¼ėrenciler konuya ilgi duyup araştırma sonucunu ¼ėrenmek ve polis eğitimi ile ilgili yapılacak yeni araştırmalarda yer almak istediklerini belirtmişlerdir.

VERİLERİN DEğERLENDİRİLMESİ

¼ėrencilerin verdikleri yanıtlar, Eğitim Y¼netimi, Eğitim Programları ve ¼ėretim, ¼ėretim G¼revlilerinin Mesleki Yeterliliği, İletişim Ve Bireysel Beceriler, Mesleki Formasyon, Uygulamalı Eğitim boyutlarına g¼re her birey için ayrı ayrı araştırmacı tarafından puanlanmıştır.

Kullanılan beşli derecelendirme ¼leėine uygun olarak elde edilen g¼r¼řlerin aritmetik ortalamaları aşağıdaki değerlendirme aralıkları esas alınarak yorumlanmıştır.

Tablo 3.10

Katılma D¼zeylerine İlişkin Puan Sınırları

SEÇENEK	PUAN	PUAN SIRALAMASI
Hiç Katılmıyorum	1	1.00 – 1.79
Katılmıyorum	2	1.80 – 2.59
Biraz Katılıyorum	3	2.60 – 3.39
Katılıyorum	4	3.40 – 4.19
Tamamen Katılıyorum	5	4.20 – 5.00

VERİ ÇÖZÜMLEME TEKNİKLERİ

Araştırmacı tarafından geliştirilmiş ölçekten elde edilen veriler bilgisayarda SPSS İstatistik programın kullanılarak çözümlenmiştir.

Verilerin çözümlenmesi amacıyla aşağıdaki istatistiksel teknikler kullanılmış, her birinin kullanıldığı yer ilgili bulgular ele alınırken açıklanmıştır.

1. Aritmetik Ortalama
2. Standart Sapma
3. Frekans ve yüzde
4. t testi
5. Anova Varyans Analizi
6. Scheffe Testi

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

Araştırmanın bu bölümünde, önceki bölümde açıklanan araçlar ve yöntemlerle toplanan verilerin , her bir alt problemle ilgili olarak, istatistiksel tekniklerle yapılan çözümlenmeler sonucu elde edilen bulgularına ve bulgularla ilgili yorumlara yer verilmiştir.

Polis Meslek Yüksek Okullarındaki Eğitimin Alt Boyutlarına İlişkin Öğrenci Görüşleri

Polis Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinin eğitimin her alt boyutuna ilişkin öğrenci görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla öğrencilerin ölçeğe verdikleri her alt boyuta ilişkin görüşlerinin ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmıştır.

Polis Meslek yüksek okulu öğrencilerinin eğitim yönetimine ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla verdikleri cevapların ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Elde edilen veriler Tablo 4.1 ' de sunulmuştur.

Tablo 4.1 *Polis Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin Eğitim Yönetimine İlişkin Algı Düzeyleri*

Sıra No	Maddeler	O	SS
	Polis Meslek Yüksek Okulu		
1	yönetimi eğitim kalitesini yükseltmek için çaba harcamaktadır.	3,83	1,07
2	yöneticileri okul içindeki sorunların farkındadır.	3,56	1,18
3	yöneticileri çalışmalar için öğrencilere gerekli ilgi ve desteği göstermektedir.	3,37	1,18
4	sorunlara çözüm yolları geliştirmektedir.	3,33	1,14
5	İnsan Kaynaklarına Değer Veren Örgütsel Kültüre Sahiptir.	3,32	1,08
6	öğrenciler arasında birlikte çalışma becerisini artırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	3,23	1,06

Tablo 4.1'in devamı

7	sürekli olarak kendini bilimsel gelişmelere ve yeniliklere açık tutmaktadır.	3,21	1,12
8	öğrenciler arasında etkileşimi arttıracak çalışmalar yapmaktadır.	3,13	1,00
9	öğretim elemanının kendisini geliştirmesi için fırsatlar yaratmaktadır.	2,99	1,11
10	bireysel yeteneklerin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapmaktadır.	2,89	1,16
11	öğrencileri girişimci olmaya özendirecek çalışmalar yapmaktadır.	2,88	1,15
12	öğrencisinin kişisel gelişimine yardım etmektedir.	2,78	1,15
13	bilimselliği davranış haline getiren bir örgütsel kültüre sahiptir.	2,74	1,14
14	öğrencileri yaratıcı olmaya özendirecek çalışmalar yapmaktadır.	2,70	1,12
15	bilimsel verileri anlayıp, kullanmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	2,49	1,07

Tablo 4.1 incelendiğinde öğrencilerin Polis Meslek Yüksek Okulu yönetiminin eğitim kalitesini yükseltmek için çaba harcadığını (O=3,83), ancak Polis Meslek Yüksek Okulunun bilimsel verileri anlayıp, kullanmaya yönelik çalışmalar yapmadığını (O=2,49) düşündüğü görülmektedir.

Polis Meslek yüksek okulu öğrencilerinin eğitim programları ve öğretime ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla verdikleri cevapların ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Elde edilen veriler Tablo 4.2 ' de sunulmuştur.

Tablo 4.2 Polis Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin Eğitim Programları ve Öğretime İlişkin Algı Düzeyleri

Sıra No	Maddeler	O	SS
	Polis Meslek Yüksek Okulu		
1	konferanslarına alanında uzman olan kişiler davet edilmektedir.	3,85	1,00
2	eğitim programı bilgiyi öğretmeye yöneliktir.	3,49	1,09
3	eğitim programı öğrenmeyi öğretir.	3,35	1,10
4	konferanslarında güncel konular seçilmektedir.	3,28	1,24

Tablo 4.2'nin devamı

5	eğitim programı öğrenciye öğrenme sorumluluğunu kazandırmaktadır.	3,24	1,12
6	eğitim programı üretken bireyler yetiştirmeyi amaçlamaktadır.	3,19	1,18
7	eğitim programının amacı öğrencilerin eğitim süresince aktif katılımlarını sağlayıcı faaliyetlerde bulunmaktır.	3,15	1,16
8	değişen dünyaya uyum sağlayabilecek bireyler yetiştirmektedir.	3,14	1,16
9	eğitim programı toplumsal değişim ve gelişimlere paralel olarak güncellenmektedir.	3,13	1,16
10	sürekli öğrenmeyi ilke edinmiş bireyler yetiştirmektedir.	3,03	1,12
11	eğitim programı öğrenciyi, öğrenmede etkin kılmaktadır.	3,02	1,06
12	bilginin güncelliğine dikkat eden bireyler yetiştirmektedir.	2,96	1,12
13	eğitim programı öğrencilere "Yaşam boyu eğitim " anlayışına uygun olarak verilmektedir.	2,93	1,18
14	eleştirel düşünebilen bireyler yetiştirmektedir.	2,85	1,17
15	eğitim programı yaparak ve yaşayarak öğrenmeye dayanmaktadır.	2,77	1,36
16	eğitim programı öğrencilerin ilgi ve ihtiyacına göreder.	2,76	1,21
17	eğitim programı öğrencinin bilgiyi kendisinin keşfetmesine dayanmaktadır.	2,59	1,16

Tablo 4.2 incelendiğinde öğrencilerin Polis Meslek Yüksek Okulu konferanslarına alanında uzman olan kişilerin davet edildiğini (O=3,85) düşünmektedir. Ancak polis Meslek Yüksek Okulu eğitim programının öğrencinin bilgiyi kendisinin keşfetmesine dayanmaktadır (O= 2,59) görüşü oldukça zayıftır.

Polis Meslek yüksek okulu öğrencilerinin Öğtretim görevlilerinin mesleki yeterliliğine ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla verdikleri cevapların

ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Elde edilen veriler Tablo 4.3 ' de sunulmuştur.

Tablo 4.3 *Polis Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliğine İlişkin Algı Düzeyleri*

Sıra No	Maddeler Polis Meslek Yüksek Okulu	O	SS
1	Öğretim görevlilerinin derslerde aktardıkları kuramsal bilgiler yasal gelişmelere uygundur.	3,80	0,94
2	Öğretim görevlileri üniversitelerle işbirliği yapmaktadır.	3,62	1,06
3	Öğretim görevlileri derse alanıyla ilgili uzman kişileri çağırılmaktadır.	3,49	1,19
4	Öğretim görevlilerinin girmekte olduğu dersle ilgili alan bilgileri yeterlidir.	3,39	1,07
5	Öğretim görevlileri konularını işlerken değişmekte olan bilgi toplumuna uygun en son polisiye olayları sınıf ortamına getirerek örnekleri zenginleştirmektedir.	3,33	1,16
6	Öğretim görevlilerinin öğrencilerle iletişim becerisi yeterlidir.	3,26	1,09
7	Öğretim görevlileri günün gelişen ve koşullarına uygun olarak kendilerini yenilemektedirler.	3,17	1,07
8	Öğretim görevlilerinin derse ilgi uyandırma becerileri yeterlidir.	3,08	1,05
9	Öğretim görevlileri eğitim teknolojisindeki çağdaş yaklaşımları bilmektedir.	3,04	1,00
10	Öğretim görevlilerinin derslerde aktardıkları kuramsal bilgiler teknolojik gelişmelere uygundur.	3,04	1,06
11	Öğretim görevlileri çağdaş yaklaşımları eğitim ortamında kullanmasını bilmektedir.	3,01	0,97
12	Öğretim görevlilerinin kullandıkları öğretim yöntem ve teknikleri yeterlidir.	2,97	1,12

Tablo 4.3 incelendiğinde öğrenciler Polis Meslek Yüksek Okulu Öğretim görevlilerinin derslerde aktardıkları kuramsal bilgilerin yasal gelişmelere uygun olduğunu (O=3,80) düşünmektedir. Ancak Polis Meslek Yüksek Okulu Öğretim görevlilerinin kullandıkları öğretim yöntem ve teknikleri yeterli olduğu görüşü (O= 2,97) oldukça zayıftır.

Polis Meslek yüksek okulu öğrencilerinin İletişim Ve Bireysel Becerilere ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla verdikleri cevapların ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Elde edilen veriler Tablo 4.4 ' de sunulmuştur.

Tablo 4.4 Polis Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin İletişim Ve Bireysel Becerilere İlişkin Algı Düzeyleri

Sıra No	Maddeler	O	SS
1	Polis Meslek Yüksek Okulu internet imkanı sunmaktadır.	4,11	0,97
2	okul-toplum ilişkilerine önem vermektedir.	3,59	1,18
3	halkla ilişkiler konusunda bilgi ve beceri kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	3,37	1,15
4	öğrencilerine medeni cesaret kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	3,02	1,25
5	empati becerisini kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	2,88	1,16
6	iletişim becerilerini kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	2,80	1,15
7	zamanı iyi kullanma bilgi ve becerisi kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	2,79	1,18
8	öğrencilerine açık fikirli olma becerisi kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	2,76	1,23
9	inisiyatif kullanma bilgi ve becerisi kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	2,66	1,12
10	ikna etme becerisi kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	2,63	1,15
11	bağımsız karar verme bilgi ve becerisi kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	2,61	1,16
12	güzel ve etkili konuşma becerisi kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	2,56	1,21
13	problem çözme yeteneği kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	2,56	1,13

Tablo 4.4 incelendiğinde öğrencilerin Polis Meslek Yüksek Okulunun İnternet imkanı sunduğunu (O= 4,11) büyük bir oranla düşünmektedirler. Ancak Polis Meslek Yüksek Okulunun güzel ve etkili konuşma becerisi kazandırmaya yönelik çalışmalar yaptığı (O=2,56) ve Polis Meslek Yüksek Okulunun problem çözme yeteneği kazandırmaya yönelik çalışmalar yaptığı (O=2,56) görüşü oldukça zayıftır.

Polis Meslek yüksek okulu öğrencilerinin Mesleki Formasyona ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla verdikleri cevapların ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Elde edilen veriler Tablo 4.5' de sunulmuştur.

Tablo 4.5 Polis Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin Mesleki Formasyona İlişkin Algı Düzeyleri

Sıra No	Maddeler	O	SS
	Polis Meslek Yüksek Okulu		
1	Öğrencilerin modern hukuk anlayışı kazanabilmeleri için aldıkları hukuk dersleri yeterlidir.	3,85	0,98
2	polislik mesleği için yeterli insan hakları bilgisi kazandırmaktadır.	3,65	0,99
3	tarafsız tutum sergileme davranışı kazandırmaktadır.	3,62	1,07
4	önyargısız olma tutum ve davranışı kazandırmaktadır.	3,51	1,09
5	eşit davranma tutum ve davranışı kazandırmaktadır.	3,25	1,13
6	yeterli davranış bilimleri(yaratıcı drama) bilgisi kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	2,81	1,04
7	yeterli sosyal psikoloji bilgisi kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	2,80	1,06
8	toplumsal olaylara müdahale bilgi ve becerisi kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	2,78	1,14
9	toplumsal olguları(sosyal davranış biçimlerini) yorumlama becerisi kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	2,68	1,11
10	grup psikolojisi bilgisi vermektedir.	2,57	1,18
11	stresle baş etmeye ilişkin bilgi ve beceriler kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	2,56	1,23
12	yeni çıkan suçlarla (bilişim,bilgisayar, internet) ilgili bilgi vermektedir.	2,17	1,14
13	bilgisayar kullanma becerisi kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	2,00	1,15

Tablo 4.5 incelendiğinde Polis Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinin modern hukuk anlayışı kazanabilmeleri için aldıkları hukuk derslerinin yeterli olduğunu (O= 3,85) düşünmektedirler. Ancak Polis Meslek Yüksek Okulunun bilgisayar kullanma becerisi kazandırmaya yönelik çalışmalar yaptığı (O= 2,00) ve yeni çıkan suçlarla (bilişim, bilgisayar, internet) ilgili bilgi verdiği (O= 2,17) görüşü oldukça zayıftır.

Polis Meslek yüksek okulu öğrencilerinin Uygulamalı Eğitime ilişkin görüşlerini ortaya çıkarmak amacıyla verdikleri cevapların ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmıştır. Elde edilen veriler Tablo 4.6 ' de sunulmuştur.

Tablo 4.6 Polis Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin Uygulamalı Eğitime İlişkin Algı Düzeyleri

Sıra No	Maddeler	O	SS
	Polis Meslek Yüksek Okulu		
1	Uygulamalı eğitimi yapılan birimlerde öğrenciler uygulamanın içinde tam olarak yer almaktadır.	3,09	1,08
2	Uygulamalı eğitimi yapılan birimlerdeki yöneticiler bu programa katkıda bulunacak yeterli bilgi ve beceriye sahiptir.	3,00	1,00
3	uygulamalı eğitiminde birim yöneticileri öğrencilere gerekli ilgiyi göstermektedir.	2,88	1,18
4	eğitimcileri uygulamalı eğitim çalışmalarını denetlemektedir.	2,87	1,20
5	uygulamalı eğitiminde derslerde kazanılan bilgi ve beceriler uygulamaya aktarılmaktadır.	2,77	1,15
6	eğitimcileri uygulamalı eğitimdeki öğrencilere yeteri kadar rehberlik yapmaktadır.	2,66	1,24
7	uygulamalı eğitiminde öğrencilerin hangi birimlerde nasıl uygulamalı eğitim yapacağına ilişkin program iyi hazırlanmaktadır.	2,60	1,16
8	Uygulamalı eğitimi yapılan alanlar yeterlidir.	2,59	1,20

Tablo 4.6 incelendiğinde öğrencilerin Polis Meslek Yüksek Okulu Uygulamalı eğitimi yapılan birimlerde öğrencilerin uygulamanın içinde tam olarak yer aldığını

(O=3,09) düşünmektedirler. Öğrenciler Polis Meslek Yüksek Okulu Uygulamalı eğitimi yapılan alanları yeterli bulmamaktadır (O= 2,59).

Tablolar genel olarak incelendiğinde, buna göre öğrencilerin algı düzeylerinin yüksek olduğu maddelerin Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği alt boyutunda toplandığı görülmektedir.

Öğrencilerin algı düzeylerinin düşük olduğu maddelerin de Uygulamalı Eğitim alt boyutunda toplandığı görülmektedir.

Öğrencilerin Cinsiyete Göre Algı Düzeyleri

Polis Meslek Yüksek okullarındaki eğitimin niteliğine ilişkin öğrenci görüşleri cinsiyete göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğine ilişkin olarak polis Meslek Yüksek okullarındaki bayan ve erkek öğrencilerin her bir alt boyuttaki algı düzeylerinin ortalama ve standart sapmaları hesaplanmış ve daha sonra bayan ve erkek öğrencilerin ortalamaları arasındaki farkların önemli olup olmadığını tespit etmek için t-testi yapılmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.7`de verilmektedir.

Tablo 4.7 Öğrenci Algıları ve Cinsiyet (Sayılar, Ortalamalar, Standart sapmalar, t-testi Sonuçları)

Boyutlar Denetimi	Cinsiyet	n	O	SS	t değeri	Önem
Eğitim Yönetimi	Bayan	277	47,35	10,75	0,92	Fark önemsiz
	Erkek	703	46,61	11,60		
Eğitim Prog. ve Öğretim	Bayan	277	53,62	12,24	0,71	Fark önemsiz
	Erkek	703	52,99	13,37		
Öğretim Gör. Mes.Yeterliliği	Bayan	277	39,64	8,72	1,05	Fark önemsiz
	Erkek	703	38,94	9,53		

Tablo 4.7'nin devamı

İletişim Ve Bireysel Beceriler	Bayan	277	43,42	11,54	0,87	Fark önemsiz
	Erkek	703	42,66	12,54		
Mesleki Formasyon	Bayan	277	40,59	9,95	0,78	Fark önemsiz
	Erkek	703	40,01	10,61		
Uygulamalı Eğitim	Bayan	277	27,26	8,15	2,30	Fark önemli $p<0,05$
	Erkek	703	25,90	8,39		

Tablo 4.7'de yer alan bulgular incelendiğinde ; uygulamalı eğitim boyutunda bayan (O=27,26) ve erkek (O=25,90) ortalamalarının birbirine yakın olmadığı görülmektedir. Bayan ve erkek öğrencilerin ortalamaları arasındaki farkın anlamlı olup olmadığını ortaya koymak amacıyla yapılan t testi sonucunda da iki grubun algı düzeyleri arasında fark önemli çıkmıştır, $p<0,05$.

Eğitim Yönetimi (Bayan O=47,35 ve Erkek O=46,61), Eğitim Programları ve Öğretim (Bayan O=53,62 ve Erkek O=52,99), Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği (Bayan O=39,64 ve Erkek O=38,94), İletişim ve Bireysel Beceriler (Bayan O=43,42 ve Erkek O=42,66) ve Mesleki Formasyon (Bayan O=40,59 ve Erkek O=40,01) boyutlarında önemli farka rastlanmamıştır.

Sonuç olarak öğrencilerin algı düzeyleri cinsiyetlerine göre sadece Uygulamalı Eğitim alt boyutunda anlamlı farklılık göstermektedir. Bu boyutta bayan öğrencilerin algı düzeylerinin erkek öğrencilere göre daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Öğrencilerin Mezuniyet Derecesine Göre Algı Düzeyleri

Polis Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinin algı düzeylerinin mezuniyet derecelerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için orta, iyi, pekiyi olarak gruplar belirlenmiştir.

Belirlenen bu gruplar arasında , öğrencilerin algı düzeylerinin ölçeklerine ait ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmış ve ilgili bulgular Tablo 3.3'te verilmiştir.

Tablo 4.8 incelendiğinde Eğitim Yönetimi (pekiyi O=41,85 , iyi O=48,35), Eğitim Programları ve Öğretim (pekiyi O=49,07 , iyi O=54,28), Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği (pekiyi O=37,44 , iyi O=39,91), İletişim ve Bireysel Beceriler (pekiyi O=39,08 , iyi O=44,14), Mesleki Formasyon (pekiyi O=37,85 , iyi O=40,82), Uygulamalı Eğitim (pekiyi O=24,67 , iyi O=26,96) alt boyutlarında en yüksek ortalamanın iyi derece ile mezun olan öğrencilere, en düşük ortalamanın Pekiyi derece ile mezun olan öğrencilere ait olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.8 Öğrencilerin Mezuniyet Dereceleri ve Algı Düzeyleri (Ortalamalar, ve Standart Sapmalar)

Boyutlar	Mezuniyet Derecesi	n	O	SS
Eğitim Yönetimi	Orta	351	45,90	1,97
	İyi	531	48,35	0,98
	Pekiyi	98	41,85	2,07
Eğitim Prog. ve Öğretim	Orta	351	52,65	2,58
	İyi	531	54,28	2,91
	Pekiyi	98	49,07	4,68
Öğretim Gör. Mes. Yeterliliği	Orta	351	38,46	9,79
	İyi	531	39,91	8,68
	Pekiyi	98	37,44	0,50
İletişim ve Bireysel Beceriler	Orta	351	42,03	2,23
	İyi	531	44,14	1,96
	Pekiyi	98	39,08	3,10
Mesleki Formasyon	Orta	351	39,85	0,51
	İyi	531	40,82	0,25
	Pekiyi	98	37,85	0,84
Uygulamalı Eğitim	Orta	351	25,72	8,48
	İyi	531	26,96	8,11
	Pekiyi	98	24,67	8,34

Öğrencilerin mezuniyet derecelerine göre algı düzeylerinin Eğitim Yönetimi, Eğitim Programları ve Öğretim, Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği, İletişim ve Bireysel Beceriler, Mesleki Formasyon ve Uygulamalı Eğitim alt boyutlarındaki farklılıkların önemli olup olmadığını anlamak amacıyla varyans analizi yapılmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.9 'de verilmiştir.

Tablo 4.9 Öğrencilerin Mezuniyet Dereceleri ve Algı Düzeylerine Göre Varyans Analizi Sonuçları

Boyutlar	VK	KT	Sd	KO	F	Önem denetimi
Eğitim Yönetimi	GA	3957,94	2	1978,97	15,78	Fark önemli p<0,05
	Gİ	122494	977	125,38		
	GN	126452	979			
Eğitim Prog. ve Öğretim	GA	2399,49	2	1199,75	7,12	Fark önemli p<0,05
	Gİ	164660	977	168,54		
	GN	167060	979			
Öğretim Gör. Mes. Yeterliliği	GA	762,755	2	381,38	4,42	Fark önemli p<0,05
	Gİ	84215,4	977	86,20		
	GN	84978,1	979			
İletişim ve Bireysel Beceriler	GA	2502,13	2	1251,07	8,44	Fark önemli p<0,05
	Gİ	144837	977	148,25		
	GN	147339	979			
Mesleki Formasyon	GA	789,456	2	394,73	3,65	Fark önemli p<0,05
	Gİ	105783	977	108,27		
	GN	106572	979			
Uygulamalı Eğitim	GA	612,328	2	306,16	4,43	Fark önemli p<0,05
	Gİ	67512,9	977	69,10		
	GN	68125,3	979			

Tablo 4.9 incelendiğinde Varyans Analizi sonuçlarına göre algı düzeylerinde Eğitim Yönetimi, Eğitim Programları ve Öğretim, Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği, İletişim ve Bireysel Beceriler, Mesleki Formasyon ve Uygulamalı Eğitim boyutlarında önemli farklılıklar vardır.

Yukarıda verilen alt boyutlarda hangi gruplar arasında önemli farklılıkların olduğunu ortaya koymak için de Scheffe Testi yapılmıştır. Scheffe Testi Sonuçları Tablo 4.10 da verilmiştir.

Tablo 4.10 'daki Scheffe Testi Sonuçlarına göre Eğitim Yönetimi, Eğitim Programları ve Öğretim, İletişim ve Bireysel Beceriler, Mesleki Formasyon ve Eğitim Yönetimi alt boyutlarında Mezuniyet derecesi Pekiyi olan öğrenciler ile iyi olan öğrenciler arasında önemli farklılıklar vardır. Eğitim Yönetimi, İletişim ve Bireysel Beceriler alt boyutlarında mezuniyet derecesi orta olan öğrenciler ile iyi olan öğrenciler arasında önemli farklılıklar vardır. Ayrıca Eğitim Yönetimi boyutunda mezuniyet derecesi orta olan öğrenciler ile pekiyi olan öğrenciler arasında önemli farklılıklar vardır.

Tablo 4.10 *Öğrencilerin Mezuniyet Dereceleri ve Algı Düzeyine Göre Scheffe Testi Sonuçları*

Boyutlar	Mez. Der.	Orta	İyi	Pekiyi
Eğitim Yönetimi	Orta İyi Pekiyi		Fark önemli *	Fark önemli * Fark önemli *
Eğitim Programları Ve Öğretim	Orta İyi Pekiyi			Fark önemli *
İletişim ve Bireysel Beceriler,	Orta İyi Pekiyi		Fark önemli *	Fark önemli *
Mesleki Formasyon	Orta İyi Pekiyi			Fark önemli *
Uygulamalı Eğitim	Orta İyi Pekiyi			Fark önemli *

*: Fark önemli (p<0,05)

Öğrencilerin Anne Mesleklerine Göre Algı Düzeyleri

Polis Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinin algı düzeylerinin anne mesleklerine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ev hanımı, işçi, memur ve emekli olarak gruplar belirlenmiştir.

Belirlenen bu gruplar arasında , öğrencilerin algı düzeylerinin ölçeklerine ait ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmış ve ilgili bulgular Tablo 3.6`da verilmiştir.

Tablo 4.11 incelendiğinde Eğitim Yönetimi (işçi O=43,75 , emekli O=48,89), Eğitim Programları ve Öğretim (memur O=47,50 , emekli O=56,57), Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği (memur O=37,43 , işçi O=41,00), İletişim ve Bireysel Beceriler (memur O=37,93 , emekli O=47,03), Mesleki Formasyon (memur O=33,14 , emekli O=41,83), Uygulamalı Eğitim (memur O=24,00 , işçi O=31,63) alt boyutlarında en yüksek ortalamanın anne mesleği emekli olan öğrencilere, en düşük ortalamanın anne mesleği memur olan öğrencilere ait olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.11 Öğrencilerin Anne Meslekleri ve Algı Düzeyleri (Ortalamalar, ve Standart Sapmalar)

Boyutlar	Meslek	n	O	SS
Eğitim Yönetimi	ev hanımı	912	46,84	1,25
	Memur	14	43,79	2,98
	İşçi	16	43,75	7,10
	emekli	37	48,89	0,74
Eğitim Prog. ve Öğretim	ev hanımı	912	53,10	2,74
	Memur	14	47,50	7,31
	İşçi	16	55,31	2,02
	emekli	37	56,57	3,78

Tablo 4.11'in devamı

Öğretim Gör. Mes. Yeterliliği	Ev hanımı	912	39,11	9,18
	Memur	14	37,43	0,82
	İşçi	16	41,00	3,96
	Emekli	37	40,00	0,12
İletişim ve Bireysel Beceriler	Ev hanımı	912	42,79	2,15
	Memur	14	37,93	2,80
	İşçi	16	43,63	7,29
	Emekli	37	47,03	1,82
Mesleki Formasyon	Ev hanımı	912	40,20	0,27
	Memur	14	36,14	3,53
	İşçi	16	39,06	3,91
	Emekli	37	41,83	1,33
Uygulamalı Eğitim	Ev hanımı	912	26,29	8,24
	Memur	14	24,00	9,97
	İşçi	16	31,63	9,29
	Emekli	37	24,95	9,20

Öğrencilerin mezuniyet derecelerine göre algı düzeylerinin Eğitim Yönetimi, Eğitim Programları ve Öğretim, Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği, İletişim ve Bireysel Beceriler, Mesleki Formasyon ve Eğitim Yönetimi alt boyutlarındaki farklılıkların önemli olup olmadığını anlamak amacıyla varyans analizi yapılmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.12 'de verilmiştir.

Tablo 4.12 Öğrencilerin Anne Meslekleri ve Algı Düzeylerine Göre Varyans Analizi Sonuçları

Boyutlar	VK	KT	Sd	KO	F	Önem denetimi
Eğitim Yönetimi	GA	438,978	3	146,33	1,13	fark önemsiz
	Gİ	125980	975	129,21		
	GN	126418	978			

Tablo 4.12'nin devamı

Eğitim Programları ve Öğretim	GA	954,506	3	146,33	1,87	Fark Önemsiz
	Gİ	165932	975	129,21		
	GN	126418	978			
Öğretim Gör. Mes. Yeterliliği	GA	124,708	3	41,57	0,48	Fark Önemsiz
	Gİ	84852,1	975	87,02		
	GN	84976,8	978			
İletişim ve Bireysel Beceriler	GA	996,348	3	332,12	2,22	Fark Önemsiz
	Gİ	125980	975	149,93		
	GN	126418	978			
Mesleki Formasyon	GA	350,296	3	116,77	1,07	Fark Önemsiz
	Gİ	106074	975	108,79		
	GN	106424	978			
Uygulamalı Eğitim	GA	595,622	3	198,54	2,87	Fark Önemli p<0.05
	Gİ	67476,5	975	69,21		
	GN	68072,1	978			

Tablo 4.12 incelendiğinde Varyans Analizi sonuçlarına göre algı düzeylerinde Eğitim Yönetimi boyutunda önemli farklılıklar vardır.

Yukarıda verilen alt boyutlarda hangi gruplar arasında önemli farklılıkların olduğunu ortaya koymak için de Scheffe Testi yapılmıştır. Scheffe Testi Sonuçları Tablo 4.13 te verilmiştir.

Tablo 4.13 `teki Scheffe Testi Sonuçlarına göre Uygulamalı Eğitim alt boyutunda anne mesleği ev hanımı, memur ve emekli olan öğrenciler ile işçi olan öğrenciler arasında önemli farklılıklar vardır.

Tablo 4.13 Öğrencilerin Anne Meslekleri ve Algı Düzeyine Göre Scheffe Testi Sonuçları

Boyutlar	meslekler	ev hanımı	memur	işçi	emekli
Uygulamalı Eğitim	ev hanımı Memur İşçi emekli			Fark Önemli* Fark Önemli *	Fark Önemli *

*: Fark önemli ($p < 0,05$)

Öğrencilerin Baba Mesleklerine Göre Algı Düzeyleri

Polis Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinin algı düzeylerinin Polis meslek yüksek okullarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için İzmir Rüştü Ünsal, İstanbul Şükrü Balcı, Samsun 19 Mayıs ve Yozgat Polis Meslek Yüksek Okulları olarak gruplar belirlenmiştir.

Belirlenen bu gruplar arasında , öğrencilerin algı düzeylerinin ölçeklerine ait ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmış ve ilgili bulgular Tablo 4.14'de verilmiştir.

Tablo 4.14 incelendiğinde Eğitim Yönetimi (Serbest Meslek O=48,72 , Emekli O=46,87), Eğitim Programları ve Öğretim (İşçi O=53,67 , Çiftçi O=51,26), Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği (İşçi O=39,78 , Çiftçi O=37,68), İletişim ve Bireysel Beceriler (Memur O=44,50 , Serbest Meslek O=40,34), Mesleki Formasyon (Memur O=40,96 , Serbest Meslek O=36,03), Uygulamalı Eğitim (Emekli O=48,72 , Serbest Meslek O=25,34) alt boyutlarında en yüksek ortalamanın Eğitim Programları ve Öğretim alt boyutunda baba mesleği işçi olan öğrencilere, en düşük ortalamanın Uygulamalı Eğitim alt boyutunda baba mesleği Serbest Meslek olan öğrencilere ait olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.14 Öğrencilerin Baba Meslekleri ve Algı Düzeyleri (Ortalamalar, ve Standart Sapmalar)

Boyutlar	Meslekler	n	O	SS
Eğitim Yönetimi	Memur	101	44,53	11,05
	İşçi	255	47,18	11,00
	Serbest Mes.	29	48,72	10,15
	Çiftçi	50	48,04	11,03
	Emekli	541	46,87	11,66
Eğitim Programları ve Öğretim	Memur	101	53,02	12,22
	İşçi	255	53,67	12,80
	Serbest Mes.	29	51,97	11,25
	Çiftçi	50	51,26	14,08
	Emekli	541	53,23	13,34
Öğretim Gör. Mes. Yeterliliği	Memur	101	38,72	9,78
	İşçi	255	39,78	8,86
	Serbest Mes.	29	39,41	7,76
	Çiftçi	50	37,68	10,15
	Emekli	541	39,03	9,46
İletişim Ve Bireysel Beceriler	Memur	101	44,50	13,03
	İşçi	255	43,16	11,81
	Serbest Mes.	29	40,34	10,85
	Çiftçi	50	41,66	13,91
	Emekli	541	42,73	12,27
Mesleki Formasyon	Memur	101	40,96	10,81
	İşçi	255	39,20	9,87
	Serbest Mes.	29	36,03	8,86
	Çiftçi	50	39,10	11,43
	Emekli	541	40,85	10,57
Uygulamalı Eğitim	Memur	101	26,03	8,65
	İşçi	255	25,42	7,66
	Serbest Mes.	29	25,34	9,37
	Çiftçi	50	26,64	8,56
	Emekli	541	26,75	8,53

Öğrencilerin baba mesleklerine göre algı düzeylerinin Eğitim Yönetimi, Eğitim Programları ve Öğretim, Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği, İletişim ve Bireysel Beceriler, Mesleki Formasyon ve Eğitim Yönetimi alt boyutlarındaki farklılıkların önemli olup olmadığını anlamak amacıyla varyans analizi yapılmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.15 'de verilmiştir.

Tablo 4.15 Öğrencilerin Baba Meslekleri ve Algı Düzeylerine Göre Varyans Analizi Sonuçları

Boyutlar	VK	KT	Sd	KO	F	Önem Denetimi
Eğitim Yönetimi	GA	741,463	4	185,36 6	1,44	Fark Önemsiz
	Gİ	125194	971	128,933		
	GN	125936	975			
Eğitim Prog. ve Öğretim	GA	291,472	4	72,868	0,43	Fark Önemsiz
	Gİ	165919	971	170,875		
	GN	166211	975			
Öğretim Gör. Mes. Yet.	GA	239,003	4	59,751	0,69	Fark Önemsiz
	Gİ	84539,9	971	87,065		
	GN	84778,9	975			
İletişim Ve Bireysel Bec.	GA	556,659	4	139,16 5	0,92	Fark Önemsiz
	Gİ	146471	971	150,845		
	GN	147027	975			
Mesleki For.	GA	1102,56	4	275,64 0	1,24	Fark Önemli p<0.05
	Gİ	105332	971	108,478		
	GN	106435	975			
Uygulanmış Eğitim	GA	345,900	4	86,475	0,23	Fark Önemsiz
	Gİ	67748,1	971	69,771		
	GN	68094,0	975			

Tablo 4.15 incelendiğinde Varyans Analizi sonuçlarına göre algı düzeylerinde Mesleki Formasyon boyutunda önemli farklılıklar vardır. Diğer alt boyutlarda önemli farklılıklar olmadığı görülmektedir.

Yukarıda verilen alt boyutlarda hangi gruplar arasında önemli farklılıkların olduğunu ortaya koymak için de Scheffe Testi yapılmıştır. Scheffe Testi Sonuçları Tablo 4.16 da verilmiştir.

Tablo 4.16 *Öğrencilerin Baba Meslekleri ve Algı Düzeyine Göre Scheffe Sesti Sonuçları*

Boyutlar	meslekler	Memur	İşçi	Serbest Mes.	Çiftçi	emekli
Mesleki Formasyon	Memur İşçi Serbest Mes. Çiftçi emekli			Fark Önemli *		Fark Önemli* Fark Önemli*

*: Fark önemli ($p < 0,05$)

Tablo 4.16 'daki Scheffe Testi Sonuçlarına göre Mesleki Formasyon alt boyutunda babası işçi ve serbest meslek sahibi olan öğrenciler ile babası emekli olan öğrenciler arasında önemli farklılıklar vardır. Ayrıca babası memur olan öğrenciler ile babası serbest meslek sahibi olan öğrenciler arasında önemli farklılıklar vardır.

Öğrencilerin Aile Gelir Durumlarına Göre Algı Düzeyleri

Polis Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinin algı düzeylerinin aile gelir düzeyine göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için 0-250 Milyon, 250-500 Milyon, 500-750 Milyon ,750 Milyon-1 Milyar, 1 Milyar ve üzeri olarak gruplar belirlenmiştir.

Belirlenen bu gruplar arasında , öğrencilerin algı düzeylerinin ölçeklerine ait ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmış ve ilgili bulgular Tablo 3.9'da verilmiştir.

Tablo 4.17 Öğrencilerin Aile Gelir Durumları ve Algı Düzeyleri (Ortalamalar, ve Standart Sapmalar)

Boyutlar	Gelir	n	O	SS
Eğitim Yönetimi	0-250	402	47,18	10,26
	250-500	255	47,49	12,39
	500-750	158	45,88	11,77
	750-1000	58	45,66	12,53
	1000-	78	45,04	12,48
Eğitim Prog. ve Öğretim	0-250	402	53,20	12,29
	250-500	255	54,91	12,84
	500-750	158	52,65	13,35
	750-1000	58	50,66	15,30
	1000-	78	49,37	15,08
Öğretim Gör. Mes. Yeterliliği	0-250	402	39,30	8,50
	250-500	255	39,99	9,24
	500-750	158	38,96	9,89
	750-1000	58	37,57	9,70
	1000-	78	36,41	11,91
İletişim Ve Bireysel Beceriler	0-250	402	42,90	11,62
	250-500	255	44,71	12,86
	500-750	158	41,67	12,52
	750-1000	58	42,19	12,59
	1000-	78	39,81	12,93
Mesleki Formasyon	0-250	402	39,82	9,94
	250-500	255	41,40	10,49
	500-750	158	40,22	10,52
	750-1000	58	40,05	11,22
	1000-	78	38,33	12,72
Uygulamalı Eğitim	0-250	402	26,06	7,99
	250-500	255	26,44	8,92
	500-750	158	26,69	8,25
	750-1000	58	27,26	8,19
	1000-	78	25,32	9,06

Tablo 4.17 incelendiğinde Eğitim Yönetimi alt boyutunda en yüksek ortalamanın 250-500 gelir grubu(O=43,75) en düşük ortalamanın ise 1 milyar ve üstü (O=45,04) gelir grubunda bulunan öğrencilere ait olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Her iki grubun standart sapmalarına bakıldığında 1 milyar ve üstü grubun 250-500 gelir grubuna göre daha heterojen yapıya sahip olduğu görülmektedir.

Eğitim Programları ve Öğretim alt boyutunda en yüksek ortalamanın 250-500 gelir grubu(O=54,91) en düşük ortalamanın ise 1 milyar ve üstü (O=49,37) gelir grubunda bulunan öğrencilere ait olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Her iki grubun standart sapmalarına bakıldığında 1 milyar ve üstü grubun 250-500 gelir grubuna göre daha heterojen yapıya sahip olduğu görülmektedir.

Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği alt boyutunda en yüksek ortalamanın 250-500 gelir grubu(O=39,99) en düşük ortalamanın ise 1 milyar ve üstü (O=36,41) gelir grubunda bulunan öğrencilere ait olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Her iki grubun standart sapmalarına bakıldığında 1 milyar ve üstü grubun 250-500 gelir grubuna göre daha heterojen yapıya sahip olduğu görülmektedir.

İletişim Ve Bireysel Beceriler alt boyutunda en yüksek ortalamanın 250-500 gelir grubu(O=44,71) en düşük ortalamanın ise 1 milyar ve üstü (O=39,81) gelir grubunda bulunan öğrencilere ait olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Her iki grubun standart sapmalarına bakıldığında 1 milyar ve üstü grubun 250-500 gelir grubuna göre daha heterojen yapıya sahip olduğu görülmektedir.

Mesleki Formasyon alt boyutunda en yüksek ortalamanın 250-500 gelir grubu(O=41,40) en düşük ortalamanın ise 1 milyar ve üstü (O=38,33) gelir grubunda bulunan öğrencilere ait olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Her iki grubun standart sapmalarına bakıldığında 1 milyar ve üstü grubun 250-500 gelir grubuna göre daha heterojen yapıya sahip olduğu görülmektedir.

Uygulamalı Eğitim alt boyutunda en yüksek ortalamanın 750-1000 gelir grubu(O=27,26) en düşük ortalamanın ise 1 milyar ve üstü (O=25,32) gelir grubunda bulunan öğrencilere ait olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Her iki grubun standart sapmalarına

bakıldığında 750-1 milyar grubunda bulunan öğrencilerin 1000-... gelir grubuna göre daha homojen yapıya sahip olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin Gelir Durumlarına göre algı düzeylerinin Eğitim Yönetimi, Eğitim Programları ve Öğretim, Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği, İletişim ve Bireysel Beceriler, Mesleki Formasyon ve Eğitim Yönetimi alt boyutlarındaki farklılıkların önemli olup olmadığını anlamak amacıyla varyans analizi yapılmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.18 'de verilmiştir.

Tablo 4.18 Öğrencilerin Gelir Durumları ve Algı Düzeylerine Göre Varyans Analizi Sonuçları

Boyutlar	VK	KT	Sd	KO	F	Önem denetimi
Eğitim Yön.	GA	632,880	4	158,220	1,21	Fark Önemsiz
	Gİ	123912	946	130,985		
	GN	124545	950			
Eğitim Prog. ve Öğretim	GA	2310,09	4	577,522	3,39	Fark Önemli p<0.05
	Gİ	161255	946	170,460		
	GN	163566	950			
Öğretim Gör. Mes. Yet.	GA	921,726	4	230,432	2,65	Fark Önemli p<0.05
	Gİ	82331,5	946	87,031		
	GN	83253,3	950			
İletişim Ve Bir. Beceriler	GA	1845,26	4	461,314	3,06	Fark Önemli p<0.05
	Gİ	142730	946	150,878		
	GN	144575	950			
Mesleki Formasyon	GA	695,711	4	173,928	1,57	Fark Önemsiz
	Gİ	104588	946	110,558		
	GN	105283	950			
Uygulamalı Eğitim	GA	180,083	4	45,021	0,64	Fark Önemsiz
	Gİ	66670,4	946	70,476		
	GN	66850,5	950			

Tablo 4.18 incelendiğinde Varyans Analizi sonuçlarına göre algı düzeylerinde Eğitim Programları Ve Öğretim, İletişim ve Bireysel Beceriler ve Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği alt boyutlarında önemli farklılıklar vardır.

Yukarıda verilen alt boyutlarda hangi gruplar arasında önemli farklılıkların olduğunu ortaya koymak için de Scheffe Testi yapılmıştır. Scheffe Testi Sonuçları Tablo 4.19 da verilmiştir.

Tablo 4.19 Öğrencilerin Gelir Durumları ve Algı Düzeyine Göre Scheffe Testi Sonuçları

Boyutlar	Gelir	0-250	250-500	500-750	750-1000	1000-
Eğitim Prog. ve Öğr.	0-250					
	250-500					Fark Önemli*
	500-750					
	750-1000					
	1000-					
Öğr. Gör. Mes. Yet.	0-250					Fark Önemli*
	250-500					Fark Önemli*
	500-750					Fark Önemli*
	750-1000					
	1000-					
İletişim Ve Bireysel Beceriler	0-250					
	250-500					Fark Önemli*
	500-750					
	750-1000					
	1000-					

*: Fark önemli ($p < 0,05$)

Tablo 4.19 `daki Scheffe Testi Sonuçlarına göre Eğitim Programları ve Öğretim alt boyutunda 250-500 gelir grubu olan öğrenciler ile 1000-.... olan öğrenciler arasında önemli farklılıklar vardır. Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği alt boyutunda 0-250, 250-500, 500-750 gelir grubu olan öğrenciler ile 1000-.... olan öğrenciler arasında

önemli farklılıklar vardır. İletişim ve Bireysel Beceriler alt boyutunda 250-500 gelir grubu olan öğrenciler ile 1000-.... olan öğrenciler arasında önemli farklılıklar vardır.

Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Türüne Göre Algı Düzeyleri

Polis Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinin algı düzeylerinin Mezun Olunan Lise Türüne göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için Lise, Genel Lise, Anadolu Lisesi, Meslek Lisesi ve Ticaret Lisesi olarak gruplar belirlenmiştir.

Belirlenen bu gruplar arasında , öğrencilerin algı düzeylerinin ölçeklerine ait ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmış ve ilgili bulgular Tablo 3.12`da verilmiştir.

Tablo 4.20 incelendiğinde Eğitim Yönetimi (Anadolu Lisesi O=48,68 , Genel Lise O=46,76), Eğitim Programları ve Öğretim (Anadolu Lisesi O=55,44 , Meslek Lisesi O=51,86), Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği (Anadolu Lisesi O=41,80 , Ticaret Lisesi O=38,08), İletişim ve Bireysel Beceriler (Anadolu Lisesi O=42,97 , Ticaret Lisesi O=41,85), Mesleki Formasyon (Anadolu Lisesi O=42,49 , Meslek Lisesi O=37,81), Uygulamalı Eğitim (Anadolu Lisesi O=28,56 , Ticaret Lisesi O=25,60) alt boyutlarında en yüksek ortalamanın Anadolu Lisesi Mezunu olan öğrencilere, en düşük ortalamanın Eğitim Yönetimi alt boyutunda Genel lise mezunu öğrencilerde, Eğitim Programları ve Öğretim ve Mesleki Formasyon alt boyutlarında Meslek Lisesi mezunu olan öğrencilerde, Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği, İletişim ve Bireysel Beceriler ve uygulamalı Eğitim alt boyutlarında Ticaret Lisesi mezunu öğrencilere ait olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Tablo 4.20 Öğrencilerin Mezun Olunan Lise Türü ve Algı Düzeyleri (Ortalamalar, ve Standart Sapmalar)

Boyutlar	Lise	n	O	SS
Eğitim Yönetimi	Genel Lise	705	46,76	11,28
	Anadolu Lisesi	41	48,68	12,27
	Meslek Lisesi	130	46,98	10,43
	Ticaret Lisesi	100	46,79	12,43
Eğitim Prog. ve Öğretim	Genel Lise	705	53,41	12,71
	Anadolu Lisesi	41	55,44	14,30
	Meslek Lisesi	130	51,86	14,19
	Ticaret Lisesi	100	52,59	13,52
Öğretim Gör. Mesleki Yeterliliği	Genel Lise	705	39,11	9,22
	Anadolu Lisesi	41	41,80	10,05
	Meslek Lisesi	130	39,48	9,86
	Ticaret Lisesi	100	38,08	8,71
İletişim Ve Bireysel Beceriler	Genel Lise	705	42,97	11,92
	Anadolu Lisesi	41	43,34	13,68
	Meslek Lisesi	130	43,29	14,40
	Ticaret Lisesi	100	41,85	10,91
Mesleki Formasyon	Genel Lise	705	40,56	10,04
	Anadolu Lisesi	41	42,49	12,56
	Meslek Lisesi	130	37,81	10,97
	Ticaret Lisesi	100	39,85	11,04
Uygulamalı Eğitim	Genel Lise	705	26,20	8,26
	Anadolu Lisesi	41	28,56	8,86
	Meslek Lisesi	130	26,59	8,97
	Ticaret Lisesi	100	25,60	7,95

Öğrencilerin Mezun Olunan Lise Türüne göre algı düzeylerinin Eğitim Yönetimi, Eğitim Programları ve Öğretim, Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği, İletişim ve Bireysel Beceriler, Mesleki Formasyon ve Eğitim Yönetimi alt boyutlarındaki

farklılıkların önemli olup olmadığını anlamak amacıyla varyans analizi yapılmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.21 'de verilmiştir.

Tablo 4.21 *Öğrencilerin Mezun Oldukları Lise Türü ve Algı Düzeylerine göre Varyans Analizi Sonuçları*

Boyutlar	VK	KT	Sd	KO	F	Önem denetimi
Eğitim Yön.	GA	145,574	3	48,525	0,38	Fark Önemsiz
	Gİ	124930	972	128,529		
	GN	125075	975			
Eğitim Prog. ve Öğretim	GA	507,512	3	169,171	0,99	Fark Önemsiz
	Gİ	165995	972	170,776		
	GN	166502	975			
Öğretim Gör. Mes. Yet.	GA	419,270	3	139,75 7	1,62	Fark Önemsiz
	Gİ	83932,5	972	86,350		
	GN	84351,8	975			
İletişim Ve Bireysel Bec.	GA	141,647	3	47,216	0,31	Fark Önemsiz
	Gİ	146058	972	150,266		
	GN	146200	975			
Mesleki Formasyon	GA	1063,08	3	354,360	3,28	Fark Önemli p<0.05
	Gİ	104921	972	107,943		
	GN	105984	975			
Uygulamalı Eğitim	GA	276,293	3	92,098	1,32	Fark Önemsiz
	Gİ	67817,5	972	69,771		
	GN	68093,8	975			

Yukarıda verilen alt boyutlarda hangi gruplar arasında önemli farklılıkların olduğunu ortaya koymak için de Scheffe Testi yapılmıştır. Scheffe Testi Sonuçları Tablo 4.22 de verilmiştir.

Tablo 4.22 'deki Scheffe Testi Sonuçlarına göre Mesleki Formasyon alt boyutunda Genel Lise ve Anadolu Lisesi Mezunu olan öğrenciler ile Ticaret Lisesi mezunu olan öğrenciler arasında önemli farklılıklar vardır.

Tablo 4.22 *Öğrencilerin Mezun Olunan Lise Türü ve Algı Düzeyine Göre Scheffe Testi Sonuçları*

Boyutlar	Genel L.	Anadolu L.	Meslek L.	Ticaret L.
Mesleki For.	Genel L. Anadolu L. Meslek L. Ticaret L.			Fark Önemli* Fark Önemli*

*: Fark önemli (p<0,05)

Öğrencilerin Kardeş Sayısına Göre Algı Düzeyleri

Polis Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinin algı düzeylerinin kardeş sayılarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için 1 kardeşe ve sırasıyla 2 ,3 ,4, 5 ve daha fazla kardeşe sahip kişiler olarak gruplar belirlenmiştir.

Belirlenen bu gruplar arasında , öğrencilerin algı düzeylerinin ölçeklerine ait ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmış ve ilgili bulgular Tablo 4.23`de verilmiştir.

Tablo 4..23 incelendiğinde Eğitim Yönetimi (5-... O=48,18 , 2 O=45,58), Eğitim Programları ve Öğretim (5-... O=54,12 , 2 O=52,09), Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği (1 O=40,02 , 3 O=38,74), İletişim ve Bireysel Beceriler (1 O=44,96 , 2 O=41,96), Mesleki Formasyon (1 O=43,07 , 3 O=38,72), Uygulamalı Eğitim (1 O=27,60 , 2 O=25,57)alt boyutlarında en yüksek ortalamanın Eğitim Programları ve Öğretim alt boyutunda kardeş sayısı 5 ve daha fazla olan öğrencilere, en düşük ortalamanın Uygulamalı Eğitim alt boyutunda kardeş sayısı 2 olan öğrencilere ait olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Standart sapmalara bakıldığında Eğitim Yönetimi ve Eğitim Programları ve Öğretim ve alt boyutlarında kardeş sayısı 2 olan öğrencilerin kardeş sayısı 5 ve daha fazla olan öğrencilere göre daha heterojen bir yapıya sahip olduğu görülmektedir. Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği alt boyutunda kardeş sayısı 3 olan öğrencilerin kardeş sayısı 1 olan öğrencilere göre daha heterojen bir yapıya sahip olduğu görülmektedir. Mesleki Formasyon alt boyutunda ise kardeş sayısı 1 olan öğrencilerin kardeş sayısı 3 olan öğrencilere göre daha heterojen bir yapıya sahip olduğu görülmektedir. İletişim ve Bireysel Beceriler alt boyutunda kardeş sayısı 1 olan öğrencilerin kardeş sayısı 2 olan öğrencilere göre daha heterojen bir yapıya sahip olduğu

görülmektedir. Uygulamalı Eğitim alt boyutunda kardeş sayısı 1 ve 2 olan öğrencilerin benzer yapıya sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 4.23 Öğrencilerin Kardeş Sayıları ve Algı Düzeyleri (Ortalamalar, ve Standart Sapmalar)

Boyutlar	Gelir	n	O	SS
Eğitim Yönetimi	1	82	46,55	11,70
	2	137	45,58	11,94
	3	207	46,19	10,82
	4	196	46,07	12,32
	5-	349	48,18	10,65
Eğitim Prog. ve Öğretim	1	82	53,51	13,98
	2	137	52,09	14,67
	3	207	52,21	12,80
	4	196	53,26	13,76
	5-	349	54,12	11,85
Öğretim Gör. Mesleki Yet.	1	82	40,02	8,96
	2	137	38,83	10,55
	3	207	38,74	9,14
	4	196	39,18	9,28
	5-	349	39,16	8,95
İletişim Ve Bireysel Beceriler	1	82	44,96	12,76
	2	137	41,96	12,49
	3	207	42,28	12,17
	4	196	42,02	13,02
	5-	349	43,63	11,60
Mesleki Formasyon	1	82	43,07	11,34
	2	137	39,93	11,88
	3	207	38,72	10,14
	4	196	39,96	10,48
	5-	349	40,64	9,59
Uygulamalı Eğitim	1	82	27,60	8,80
	2	137	26,52	8,77
	3	207	25,57	8,82
	4	196	25,82	8,46
	5-	349	26,60	7,67

Öğrencilerin kardeş sayılarına göre algı düzeylerinin Eğitim Yönetimi, Eğitim Programları ve Öğretim, Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği, İletişim ve Bireysel Beceriler, Mesleki Formasyon ve Eğitim Yönetimi alt boyutlarındaki farklılıkların önemli olup olmadığını anlamak amacıyla varyans analizi yapılmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.24`de verilmiştir.

Tablo 4.24 *Öğrencilerin Kardeş Sayıları ve Algı Düzeylerine göre Varyans Analizi Sonuçları*

Boyutlar	VK	KT	Sd	KO	F	Önem denetimi
Eğitim Yönetimi	GA	1056,45	4	264,113	2,06	Fark Önemsiz
	Gİ	123662	966	128014		
	GN	124718	970			
Eğitim Prog. ve Öğretim	GA	673,490	4	168,372	0,99	Fark Önemsiz
	Gİ	164694	966	170,490		
	GN	165367	970			
Öğretim Gör. Mes. Yet.	GA	122,794	4	30,698	0,36	Fark Önemsiz
	Gİ	83511,5	966	86,451		
	GN	83634,3	970			
İletişim Ve Bireysel Bec.	GA	891,170	4	222,792	1,49	Fark Önemsiz
	Gİ	144771	966	149,866		
	GN	145662	970			
Mesleki	GA	1214,43	4	303,608	2,81	Fark Önemli p<0.05
	Gİ	104251	966	107,920		
	GN	105465	970			
Uygulamalı	GA	330,923	4	82,731	1,19	Fark Önemsiz
	Gİ	67179,2	966	69,544		
	GN	67510,2	970			

Tablo 4.24 incelendiğinde Varyans Analizi sonuçlarına göre algı düzeylerinde Mesleki Formasyon boyutunda önemli farklılıklar vardır. Diğer alt boyutlarda önemli farklılıklar olmadığı görülmektedir.

Yukarıda verilen alt boyutlarda hangi gruplar arasında önemli farklılıklar olduğunu ortaya koymak için de Scheffe Testi yapılmıştır. Scheffe Testi Sonuçları Tablo 4.25 te verilmiştir.

Tablo 4.25 `deki Scheffe Testi Sonuçlarına göre Mesleki Formasyon alt boyutunda kardeş sayısı 1 olan öğrenciler ile kardeş sayısı 3 olan öğrenciler arasında önemli farklılıklar vardır.

Tablo 4.25 *Öğrencilerin Kardeş Sayıları ve Algı Düzeyine Göre Scheffe Testi Sonuçları*

Boyutlar	Kardeş Sayısı	1	2	3	4	5-
Mesleki	1			Fark Önemli *		
	2					
	3					
	4					
	5-					

*: Fark önemli ($p < 0,05$)

Öğrencilerin öğrenim gördükleri Polis meslek yüksek okullarına Göre Algı Düzeyleri

Polis Meslek Yüksek Okulu öğrencilerinin algı düzeylerinin devam etmekte oldukları polis meslek yüksek okullarına göre farklılık gösterip göstermediğini belirlemek için ölçek uygulamasının yapıldığı dört okulun verileri incelenmiştir.

Belirlenen bu gruplar arasında , öğrencilerin algı düzeylerinin ölçeklerine ait ortalamaları ve standart sapmaları hesaplanmış ve ilgili bulgular Tablo 3.18`da verilmiştir.

Tablo 4.26 incelendiğinde Eğitim Yönetimi (İstanbul O=49,17 , Yozgat O=45,76), Eğitim Programları ve Öğretim (İstanbul O=55,43 , Yozgat O=51,82), Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği (İstanbul O=40,50 , Yozgat O=37,60), İletişim ve Bireysel Beceriler (İstanbul O=45,41 , İzmir O=41,21), Mesleki Formasyon (İstanbul O=41,87 , İzmir O=38,48), Uygulamalı Eğitim (İstanbul O=27,47 , Yozgat O=25,12) alt boyutlarında en yüksek ortalamanın Eğitim Programları ve Öğretim alt boyutunda İstanbul Şükrü Balcı Polis Meslek Yüksek Okulu`nda okuyan öğrencilere, en düşük

ortalamanın Uygulamalı Eğitim alt boyutunda Yozgat Polis Meslek Yüksek Okulu'nda okuyan öğrencilere ait olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Standart sapmalara bakıldığında Eğitim Yönetimi ve Eğitim Programları ve Öğretim ve Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği alt boyutlarında Şükrü Balcı Polis Meslek Yüksek Okulu'nda okuyan öğrencilerin Yozgat Polis Meslek Yüksek Okulu'nda okuyan öğrencilere göre daha heterojen bir yapıya sahip olduğu görülmektedir. İletişim ve Bireysel Beceriler ve Mesleki Formasyon alt boyutlarında İstanbul Şükrü Balcı Polis Meslek Yüksek Okulu'nda okuyan öğrencilerin İzmir Rüştü Ünsal Polis Meslek Yüksek Okulu'nda okuyan öğrencilere göre daha heterojen bir yapıya sahip olduğu görülmektedir Uygulamalı Eğitim alt boyutunda ise Şükrü Balcı Polis Meslek Yüksek Okulu'nda okuyan öğrencilerin Yozgat Polis Meslek Yüksek Okulu'nda okuyan öğrencilere göre daha homojen bir yapıya sahip olduğu görülmektedir.

Tablo 4.26 Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Polis Meslek Yüksek Okulları ve Algı Düzeyleri (Ortalamalar ve Standart Sapmalar)

Boyutlar	Lise	n	O	SS
Eğitim Yönetimi	İzmir	292	46,52	11,36
	Samsun	236	45,90	11,69
	İstanbul	230	49,17	10,35
	Yozgat	222	45,76	11,75
Eğitim Prog. ve Öğretim	İzmir	292	52,78	13,38
	Samsun	236	52,75	13,15
	İstanbul	230	55,43	12,35
	Yozgat	222	51,82	13,08
Öğretim Gör. Mes. Yeterliliği	İzmir	292	39,27	9,26
	Samsun	236	39,12	9,51
	İstanbul	230	40,50	9,05
	Yozgat	222	37,60	9,28
İletişim Ve Bireysel Bec.	İzmir	292	41,21	12,30
	Samsun	236	43,32	12,97
	İstanbul	230	45,41	11,21
	Yozgat	222	41,97	12,14

Tablo 4.26'nın devamı

Mesleki Formasyon	İzmir	292	38,48	9,92
	Samsun	236	41,50	11,12
	İstanbul	230	41,87	9,88
	Yozgat	222	39,25	10,51
Uygulamalı Eğitim	İzmir	292	25,69	7,92
	Samsun	236	26,98	8,95
	İstanbul	230	27,47	8,25
	Yozgat	222	25,12	8,13

Öğrencilerin öğrenim gördükleri polis meslek yüksek okullarına göre algı düzeylerinin Eğitim Yönetimi, Eğitim Programları ve Öğretim, Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği, İletişim ve Bireysel Beceriler, Mesleki Formasyon ve Eğitim Yönetimi alt boyutlarındaki farklılıkların önemli olup olmadığını anlamak amacıyla varyans analizi yapılmıştır. İlgili sonuçlar Tablo 4.27 'de verilmiştir.

Tablo 4.27 incelendiğinde Varyans Analizi sonuçlarına göre algı düzeylerinde Eğitim Yönetimi, Eğitim Programları ve Öğretim, Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği, İletişim ve Bireysel Beceriler, Mesleki Formasyon ve Uygulamalı Eğitim alt boyutlarında önemli farklılıklar vardır.

Tablo 4.27 Öğrencilerin Öğrenim Gördükleri Polis Meslek Yüksek Okulları Ve Algı Düzeylerine Göre Varyans Analizi Sonuçları

Boyutlar	VK	KT	Sd	KO	F	Önem Denetimi
Eğitim	GA	1740,21	3	580,072	4,54	Fark Önemli p<0.05
	Gİ	124712	976	127,779		
	GN	126452	979			
Eğitim Prog. ve Öğretim	GA	1663,99	3	554,663	3,27	Fark Önemli p<0.05
	Gİ	165396	976	169,463		
	GN	167060	979			
Öğretim Gör. Mes. Yet.	GA	960,558	3	320,186	3,72	Fark Önemli p<0.05
	Gİ	84017,6	976	86,084		
	GN	84978,1	979			

Tablo 4.27'nin devamı

İletişim Ve Bireysel Bec.	GA	2511,52	3	837,175	5,64	Fark Önemli p<0.05
	Gİ	144828	976	148,389		
	GN	147339	979			
Mesleki Formasyon	GA	2107,41	3	702,472	6,56	Fark Önemli p<0.05
	Gİ	104465	976	107,034		
	GN	106572	979			
Uygulamalı Eğitim	GA	839,766	3	279,92 2	5,33	Fark Önemli p<0.05
	Gİ	67285,5	976	68,490		
	GN	68125,3	979			

Yukarıda verilen alt boyutlarda hangi gruplar arasında önemli farklılıkların olduğunu ortaya koymak için de Scheffe Testi yapılmıştır. Scheffe Testi Sonuçları Tablo 4.28 de verilmiştir.

Tablo 4.28 Öğrencilerin Polis Meslek Yüksek Okulları Ve Algı Düzeyine Göre Scheffe Testi Sonuçları

Boyutlar	Okullar	İzmir	Samsun	İstanbul	Yozgat
Eğitim Yönetimi	İzmir Samsun İstanbul Yozgat			Fark Önemli*	Fark Önemli *
Eğitim Prog. ve Öğretim	İzmir Samsun İstanbul Yozgat				Fark Önemli *
Öğretim Gör. Mes. Yet.	İzmir Samsun İstanbul Yozgat				Fark Önemli *

Tablo 4.28'in devamı

İletişim Ve Bireysel Bec.	İzmir Samsun İstanbul Yozgat	Fark Önemli *	Fark Önemli *
Mesleki Formasyon	İzmir Samsun İstanbul Yozgat	Fark Önemli*	Fark Önemli *
Uygulamalı Eğitim	İzmir Samsun İstanbul Yozgat		Fark Önemli *

*: Fark önemli ($p < 0,05$)

Tablo 4.28 `deki Scheffe Testi Sonuçlarına göre Eğitim Yönetimi alt boyutunda Samsun ve Yozgat polis meslek yüksek okulları öğrencileri ile İstanbul polis meslek yüksek okulu öğrencileri arasında önemli farklılıklar vardır. Eğitim Programları ve Öğretim ve Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği alt boyutlarında Yozgat ve İstanbul polis meslek yüksek okulu öğrencileri arasında önemli farklılıklar vardır. İletişim ve Bireysel Beceriler alt boyutunda İzmir ve Yozgat polis meslek yüksek okulları öğrencileri ile İstanbul polis meslek yüksek okulu öğrencileri arasında önemli farklılıklar vardır. Mesleki Formasyon alt boyutunda İstanbul ve Samsun polis meslek yüksek okulları öğrencileri ile İzmir polis meslek yüksek okulu öğrencileri arasında önemli farklılıklar vardır. ve Uygulamalı Eğitim alt boyutunda Yozgat ve İstanbul polis meslek yüksek okulu öğrencileri arasında önemli farklılıklar vardır.

BÖLÜM V

SONUÇLAR – TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu bölümde yapılan araştırmayla ilgili elde edilen bulgulara dayalı sonuçlar ve bu sonuçlarla ilgili tartışmalar yer almaktadır. Ayrıca araştırma bulguları çerçevesinde geliştirilen önerilere de yer verilecektir.

Sonuçlar

Bu araştırma , Polis meslek yüksek okulu öğrencilerinin eğitim yönetimi, eğitim programları ve öğretim, öğretim görevlilerinin mesleki yeterliliği, iletişim ve bireysel beceriler, mesleki formasyon ve uygulamalı eğitim boyutlarında algı düzeyleri ve bu düzeylerle cinsiyet, lise mezuniyet derecesi, anne mesleği, baba mesleği, aile gelir durumu, mezun oldukları lise türü, kardeş sayıları ve öğrenime devam ettikleri polis meslek yüksek okulları arasındaki ilişkileri ortaya çıkarmak amacı ile gerçekleştirilmiştir. Bu amaca yönelik elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlara aşağıda yer verilmiştir.

- 1-Polis meslek yüksek okulu öğrencileri eğitim yönetimine ilişkin olarak polis meslek yüksek okulu yöneticilerinin eğitim kalitesini yükseltmek için çaba sarf ettiklerini düşünmektedirler. Ayrıca polis meslek yüksek okulu yöneticilerinin bilimsel verileri anlayıp, kullanmaya yönelik çalışmalar yaptıklarına ilişkin görüşleri oldukça zayıftır.
- 2-Öğrenciler eğitim programları ve öğretim boyutuna ilişkin olarak okullarda düzenlenen konferanslara alanında uzman kişilerin davet edildiğini düşünmektedir. Ancak polis meslek yüksek okulu eğitim programının öğrencinin bilgiyi kendisinin keşfetmesine dayandığı düşüncesi oldukça zayıftır. Öğrenciler eğitim programları ve öğretim alt boyutunu diğer alt boyutlara oranla daha yeterli bulmaktadır.
- 3-Öğrencilerin öğretim görevlilerinin mesleki yeterliliğine ilişkin algıları yüksek görülmektedir. Öğretim görevlilerinin derslerde aktardıkları kuramsal bilgilerin yasal gelişmelere uygun olduğunu düşünmektedirler. Ancak öğretim görevlilerinin kullandıkları öğretim yöntem ve tekniklerinin yeterli olduğuna ilişkin algıları düşüktür.

- 4- Öğrencilerin iletişim ve bireysel becerilere ilişkin algı düzeyleri düşüktür. Öğrenciler büyük bir çoğunlukla polis meslek yüksek okullarında internet imkanı sunulduğunu düşünmektedirler. Ancak problem çözme yeteneği kazandırmaya yönelik yapılan çalışmaları yeterli bulmamaktadırlar.
- 5- Öğrenciler mesleki formasyon alt boyutuna ilişkin olarak modern hukuk anlayışı kazanabilmeleri için aldıkları hukuk derslerini yeterli görmektedirler. Ancak polis meslek yüksek okulunun bilgisayar kullanma becerisi kazandırmaya yönelik çalışmalarını yeterli olduğunu düşünmemektedirler. Bunun nedeni ölçeğin öğrencilere uygulandığı tarihte bilgisayar derslerinin henüz başlamamış olması ve buna bağlı olarak programın öğrenciler tarafından yeterince incelenmemiş olması söylenebilir. Ayrıca yeni çıkan suçlarla ilgili bilgi verildiğine ilişkin görüşleri oldukça zayıftır.
- 6- Polis meslek yüksek okulu öğrencilerinin algılarının en düşük düzeyde olduğu boyut uygulamalı eğitim boyutudur. Öğrenciler aldıkları uygulamalı eğitimi yeterli bulmamaktadırlar. Diğer ülkelerde uygulanan polis eğitimindeki uygulamalı eğitim süreleri dikkate alındığında ülkemizdeki uygulamalı eğitimin daha az yapıldığı görülmektedir. Bu boyutta algılar düşük olmakla beraber en yüksek algı, uygulamalı eğitim yapılan birimlerde öğrencilerin uygulamanın içinde tam olarak yer aldıkları görüşünde toplanmaktadır. Öğrenciler uygulamalı eğitim yapılan alanları yeterli bulmamaktadırlar. Bunun nedeni olarak öğrencilerin emniyet birimlerinin hepsinde uygulamalı eğitim yapmamaları söylenebilir.
- 7- Öğrencilerin cinsiyete göre algı düzeyleri arasında uygulamalı eğitim boyutunda anlamlı fark bulunmaktadır. Polis meslek yüksek okulunda öğrenim gören bayan öğrencilerin algı düzeyleri erkek öğrencilere oranla daha yüksektir.
- 8- Öğrencilerin lise mezuniyet derecelerine göre algı düzeyleri eğitim yönetimi, eğitim programları ve öğretim, öğretim görevlilerinin mesleki yeterliliği, iletişim ve bireysel beceriler, mesleki formasyon ve uygulamalı eğitim boyutlarında anlamlı fark bulunmaktadır. Lise mezuniyet derecesi iyi olan öğrencilerin algıları pekiyi ve orta olan öğrencilere oranla daha yüksek oldukları saptanmıştır.
- 9- Öğrencilerin anne mesleklerine göre algı düzeyleri arasında uygulamalı eğitim boyutunda anlamlı fark bulunmaktadır. Anne mesleği emekli olan öğrencilerin algı düzeyleri diğerlerine oranla daha yüksektir.

- 10- Öğrencilerin baba mesleklerine göre algı düzeyleri arasında mesleki formasyon boyutunda anlamlı fark bulunmaktadır. Baba mesleği memur olan öğrencilerin algı düzeyleri daha yüksektir.
- 11- Öğrencilerin aile gelir durumlarına göre algı düzeyleri eğitim programları ve öğretim, öğretim görevlilerinin mesleki yeterliliği ve iletişim ve bireysel beceriler alt boyutlarında anlamlı farklılık göstermektedir. Aile gelir düzeyi 250-500 milyon arasındaki öğrencilerin algı düzeyleri daha yüksektir. Bir milyar ve üstünde aile gelir düzeyi olan öğrencilerin algı düzeyleri de diğerlerine oranla daha düşüktür. Düşük gelir grubu ailelerden gelen öğrenciler eğitimi daha fazla önemsedikleri söylenebilir.
- 12- Öğrencilerin mezun oldukları lise türüne göre algı düzeyleri arasında mesleki formasyon boyutunda anlamlı fark bulunmaktadır. Anadolu lisesi mezunu öğrencilerin algı düzeyleri diğerlerine oranla daha yüksektir. Meslek lisesi öğrencilerin algıları en düşük düzeydedir.
- 13- Öğrencilerin kardeş sayılarına göre algı düzeyleri arasında mesleki formasyon boyutunda anlamlı fark bulunmaktadır. Tek çocuk olan ailelere mensup öğrenciler ile 5 ve daha fazla kardeşe sahip öğrencilerin algılarının diğer öğrencilere oranla daha fazla olduğu belirlenmiştir.
- 14- Öğrencilerin öğrenim gördükleri polis meslek yüksek okullarına göre algı düzeyleri arasında eğitim yönetimi, eğitim programları ve öğretim, öğretim görevlilerinin mesleki yeterliliği, iletişim ve bireysel beceriler, mesleki formasyon ve uygulamalı eğitim boyutlarında anlamlı bir fark bulunmaktadır. İstanbul Şükrü Balcı polis meslek yüksek okulu öğrencilerinin algıları daha yüksek, Yozgat polis meslek yüksek okulu öğrencilerinin algıları ise daha düşük düzeydedir. Eğitim Yönetimi alt boyutunda Samsun ve Yozgat polis meslek yüksek okulları öğrencileri ile İstanbul polis meslek yüksek okulu öğrencileri arasında önemli farklılıklar vardır. Eğitim Programları ve Öğretim ve Öğretim Görevlilerinin Mesleki Yeterliliği alt boyutlarında Yozgat ve İstanbul polis meslek yüksek okulu öğrencileri arasında önemli farklılıklar vardır. İletişim ve Bireysel Beceriler alt boyutunda İzmir ve Yozgat polis meslek yüksek okulları öğrencileri ile İstanbul polis meslek yüksek okulu öğrencileri arasında önemli farklılıklar vardır. Mesleki Formasyon alt boyutunda İstanbul ve Samsun polis

meslek yüksek okulları öğrencileri ile İzmir polis meslek yüksek okulu öğrencileri arasında önemli farklılıklar vardır. Uygulamalı Eğitim alt boyutunda ise Yozgat ve İstanbul polis meslek yüksek okulu öğrencileri arasında önemli farklılıklar vardır.

Ortalamalara bakıldığında öğrencilerin algı düzeylerinin uygulamalı eğitim alt boyutunda diğer boyutlara oranla daha düşük olduğu görülmektedir. Buna göre uygulamalı eğitim ile ilgili olarak bir takım sorunların olduğu söylenebilir.

Tartışma

Araştırma sonuçları incelendiğinde polis meslek yüksek okullarındaki eğitim gerek alt boyutlar gerekse de cinsiyet, mezuniyet derecesi, mezun olunan lise türü ve sosyo-ekonomik durumlar gibi değişkenlere göre farklılık göstermektedir.

Araştırmada yöneticilerin bilimsel verileri anlayıp, kullanmaya yönelik çalışmalar yaptıklarına ilişkin sonuçlar oldukça düşük bulunmuştur. Bu durumun nedenleri; polis meslek yüksek okullarına atanan yöneticilerin akademik kariyer sahibi olmamaları, hatta eğitime ilişkin bilgi ve birikiminin asli görevinin polislik olması nedeniyle sınırlı olduğu söylenebilir. Eğitim yönetimine ilişkin ortaya çıkan sonuçları Kaygısız (1982)'ın araştırmasında da aynı doğrultuda ortaya çıkmış olup, araştırmada elde edilen bulguları destekler niteliktedir.

Araştırmada öğretim görevlilerinin kullandıkları öğretim yöntem ve teknikleri yeterli bulunmamıştır. Öğretim görevlilerinin sınırlı sayıda teknik ve yöntem kullandığı söylenebilir. Bunun nedeni polis meslek yüksek okullarındaki öğretim elemanlarının büyük bir çoğunluğunu öğretim görevlisi emniyet müdürlerinin oluşturmuş olması olabilir. Emniyet müdürleri uzun yıllar asli görevlerini yapıp daha sonra kadrosuzluk ve değişik nedenlerle okullarda görev almaktadırlar. Pedagojik formasyon sahibi olmadıkları için bu alanda yetersiz oldukları görülmektedir. Aytaç (1999) ve Tok (2001)'un çalışmaları da araştırmada elde ettiğimiz bulguları destekler niteliktedir.

Araştırmanın dikkat çekici sonuçlarından birisi de uygulamalı eğitimin yeterli olmayışdır. Yurdaer (1998)'in belirttiği araştırma sonuçlarına göre ülkemizde uygulanan uygulamalı polis eğitimi yeterli değildir. Değişik ülkelerin polis eğitimleri incelendiğinde de aynı sonuçla karşılaşılmaktadır. Araştırmada öğrenciler uygulamalı eğitim yapılan alanları yeterli bulmamaktadırlar. Bunun nedeni olarak öğrencilerin emniyet birimlerinin

hepsinde uygulamalı eğitim yapmamaları söylenebilir. Polis eğitimi genel eğitimin bir parçası olmakla birlikte, mesleki bir eğitim olması sebebiyle genel eğitimden ayrılmakta ve kendisine özgü nitelikler arz etmektedir. Nitekim mesleki özelliği dolayısıyla polis eğitimi bütün dünyada genel eğitimin dışında tutulmuştur (Fındıklı, 2001). Uygulamalı eğitim alanları da oldukça sınırlı tutulmaktadır. Tok (2001)' un elde ettiği sonuçlarda bu bulguları destekler niteliktedir.

Araştırma sonuçlarından biri de bayan öğrencilerin polis meslek yüksek okullarındaki eğitime ilişkin görüşleri daha yüksektir. Bunun nedeni olarak polis meslek yüksek okullarına her yıl sınavla alınan öğrencilerin sadece % 10 'u bayan öğrenciler oluşturmaktadır. Halbuki müracaat sayıları dikkate alındığında oran birbirine yakın görülmektedir (Polis Akademisi, 2003). Bu nedenle sınavı kazanan bayan öğrencilerin sınav başarı puanı yüksek olmaktadır. Bu durum böyle bir sonucu ortaya çıkarmış olabilir.

Araştırmada gelir düzeyi düşük ailelerden gelen öğrencilerin algıları yüksek görülmektedir. Bunun nedeni düşük gelir grubundan gelen öğrencilerin ekonomik nedenlerden ötürü eğitimi daha fazla önemsedikleri olarak açıklanabilir. Tok (2001)' un araştırmasında elde ettiği sonuçlarda araştırmanın sonuçlarını destekler niteliktedir.

Öneriler

Yukarıda yer alan sonuçlardan yola çıkarak polis eğitiminde görev alan yönetici, öğretim elemanı gibi uygulamacılara ve bu alanda çalışan araştırmacılar için şunlar önerilebilir.

a. Uygulamacılara Öneriler:

1. Polis Meslek Yüksek okullarında öğrencilerin ve öğretim elemanlarının kendini geliştirmesine (kişisel gelişimine) yardım eden bir örgüt kültürü oluşturularak, okul yönetimi öğrencilere gerekli ilgiyi, desteği göstermeli ve öğrencilerin ilgi duydukları alanlarda çalışma yapıp bilgi, beceri ve davranış bakımından kendilerini geliştirecekleri ortamlar ve çalışma grupları oluşturmalıdır. Öğrenciler günümüz ideal insan tipi olan girişimci, yenilikçi, yaratıcı ve üretici olmaya özendirilmelidir. Ancak böylelikle Polis Meslek Yüksek Okulları insan kaynaklarına değer veren ve bireysel yetenekler üzerinde duran örgütsel kültüre kavuşturulmuş olur.

2. Öğrencilerin başarılarını daha da artırmak amacıyla öğrenci-sınıf komiseri-öğretmen-idareci-üniversite işbirliğine dayalı olarak, üniversitelerde görevli uzmanlar

tarafından öğrencileri bilinçlendirici rehberlik hizmeti, toplantı ve seminerler düzenlenmelidir.

3. Öğrencilere başarılarını artırıcı yönde olumlu katkısı olacağı düşünülen rehberlik hizmeti bütün polis meslek yüksek okullarında aktif olarak faaliyete geçirilmelidir.

4. Polis meslek yüksek okulunda öğrencilerin eğitimi ile doğrudan ilgili sınıf komiseri ve öğretmenlere, öğrencilerin başarılarını etkileyen faktörler ve öğrenci başarısını engelleyen etkenlerin ortadan kaldırılması konusunda toplantı ve seminerler düzenlenmelidir.

5. Polis meslek yüksek okulunda öğrencilere verimli ders çalışma yöntemleri, problem çözme teknikleri, öğrenme stilleri vb. gibi başarılarını etkileyen konularda uzman rehberler vasıtasıyla düzenli olarak seminer ve toplantılar yapılmalıdır.

6. Öğrenci başarısızlığını en aza indirmek için daha kapsamlı araştırmalar yapılarak, araştırma sonuçlarına göre polis okulları giriş denetimleri daha etkili hale getirilebilir.

7. Günümüz toplumunun emniyet teşkilatından beklentisi daha kaliteli bir güvenlik hizmetidir. Bu nedenle polis okulu öğrencisi toplum beklentilerinin paralelinde günün şartlarına uygun, çağdaş bilgi ve eğitimle donatılmalıdır.

8. Polis meslek yüksek okullarında öğrenci başarısını artıracı eğitim ortamı hazırlanmalıdır.

9. Polis eğitim programları çağdaş toplumun beklenti ve ihtiyaçlarına cevap verecek içerik ve nitelikte olmalıdır. Eğitim programlarının hazırlanması ayrı bir uzmanlık işidir. Polis Meslek Yüksek Okullarına uzman program geliştirmeci atanmalıdır. Eğitim programları hazırlanırken toplumun beklentileri, ihtiyaçları ve polis eğitiminde gelişen anlayış ve teknikler dikkate alınmalıdır. Ülkemizde ders programları oldukça eski, klasik, hukuk ve silah dersleri ağırlıklı bir durum arz etmektedir. Oysa bu programlar “sorun çözücü” , “fikir Üretici” ,”çözüm bulucu”, “vizyon kazandırıcı” ve “çok yönlülük arz edici”, bir şekilde düzenlenmelidir. Programlarda hukuk dersleri kadar sosyal içerikli konulara da ağırlık verilmelidir.

10. Polis meslek yüksek okulunda öğrenciler her ne kadar yatılı okuyorlarsa da, ailelerin öğrenciler üzerinde etkili olduğu düşüncesiyle öğrenci başarısını artırmak için öğrenci aileleriyle okul yönetimi arasında irtibatı sağlayıcı etkinlikler düzenlenmelidir.

11. Öğrenme-öğretme sürecinde karşılaşılan zorlukları gidermek ve akademik başarısızlıklara çözüm getirmek için öğrenciye öğrenmeyi öğrenme öğretilmelidir.

12. Ailelerin öğrencilerin durumlarını takip etmelerine olanak sağlayabilecek düzenli bilgi akışı köprüsü kurulmalıdır.

13. Polis meslek yüksek okullarında eğitimin kalitesini yükseltebilmek için öğretmen olarak sınıf komiseri ve öğretmen emniyet müdürlerinden faydalanmak yerine, konusunda uzman eğitici ve yüksek lisans-doktora yapmış rütbeli personelden yararlanılmalıdır.

14. İnsanlara güvenlik hizmeti veren polis, görevini yaparken, onlarla yüz yüze ilişki kurmak durumundadır. Bu nedenle sosyal etkileşim becerisine mutlaka sahip olmalıdır. Çünkü sosyal beceri ile başkalarının mesajları doğru alınabilir ve uygun şekilde onlara karşılık verilebilir.

15. Lisedeki başarısı yüksek olan öğrencilerin polis okullarında da aynı başarıyı devam ettirdiği araştırma sonuçlarından anlaşılmaktadır. Buna göre polis okullarına öğrenci alınırken liseden mezuniyet derecesi belli bir notu aşan öğrencilerin tercih edilmesi polis okullarındaki başarıyı daha da artırabilir.

b. Araştırmacılara Öneriler:

1. Eğitim-öğretim sürecinde başarı ve verimliliğin kontrolü eğitimin her aşamasında değerlendirme yapmak ile mümkündür. Bundan dolayı, zamanla meydana gelen değişimleri izlemek, değişimlerin olumlu ve olumsuz sonuçlarını saptamak, gelecekteki uygulamalara ışık tutmak amacı ile bu tür araştırmalar periyodik olarak yapılmalıdır.

2. Polis eğitiminin uygulamalı eğitim kısmının verimli olarak verilmesine yönelik araştırmalar yapılması gerekmektedir

3. Polis adaylarının öğrenme stillerinin belirlenerek başarı düzeylerinin daha da yükseltilmesi amacıyla Türkiye genelinde polis okullarında daha detaylı araştırmalar yapılmalıdır.

4. Türkiye'deki polis eğitim kurumlarının eğitim ortamları incelenerek, mesleki formasyona etkileri konusu araştırılmalıdır.

5. Yurt dışındaki ideal polis eğitimi karşılaştırmalı ele alınarak, bu konuda ülkemizdeki polis eğitimine katkıları araştırılmalıdır.

6. Bilgi toplumunun güvenlik hizmetlerinden beklentileri konusu araştırılmalıdır.

7. Polis eğitimi veren kurumların eğitim programları incelenerek, eğitim programlarının güncelleştirilmesi araştırılmalıdır.

8. Bilgisayarın polis eğitiminde etkin ve verimli kullanılması konusu araştırılmalıdır

KAYNAKÇA

- Akgül, A. (1999). *Önce İnsan Polis Halkla İşbirliği, Akademik Bakış Dergisi*. Yıl 4, Sayı 11, Ankara.
- Aksu, O. S. (1975). *Ansiklopedik Zabıta Sözlüğü*. Bilim Matbaası Ankara.
- Aktaş, O. (1995). *Türkiye’de Polis Eğitimi (Yapısal İşlevsel Değişmeler)*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Diyarbakır.
- Akyüz, Y. (1999). *Türk Eğitim Tarihi*. İstanbul, Alfa Yayınları.
- APK Daire Başkanlığı (1995). *Milletimizin Hizmetinde 150 Yıl*. Ankara, E.Ğ.M Basımevi.
- APK Daire Başkanlığı (1998). *E.G.M Çalışmaları Polis Dergisi*. Ankara, EGM Basımevi.
- APK Daire Başkanlığı (1997). *Polisin Asli Görevleri Dışında Mütalâa Edilen Görevleri*. Yayın No: 114, Araştırma :25, Ankara, E.G.M Basım Evi.
- APK Daire Başkanlığı (1997) *EGM Çalışmaları*. EGM Basımevi Yayın No:125, Ankara.
- Arslantaş, M. (2001). *Ortaöğretimde Ders Çalışma Alışkanlıkları*. Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır.
- Atılğan, Y. (1986). *Kamu Örgütlerinde Eğitimin Önemi Ve Bir Kamu Kuruluşu Olarak Emniyet Teşkilatı*. Atatürk Üniversitesi Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.
- APK Daire Başkanlığı (1996). *Avrupa Birliği Sürecinde Türk Polisi Sempozyumu*. 16-18 Ekim, Ankara.
- Aydın, A. H. (1996). *Polis Meslek Hukuku*. Polis Akademisi Yayınları, Ankara.
- Aytaç, Ö. ve Bilir İ. (1998). *21.Yy Bilgi Toplumu Polisliğinde Kişisel Gelişim, Motivasyon, Verimlilik Ve Grup Çalışması*. ‘Yeni Türkiye Dergisi 21.Yy Özel Sayısı’, Sayı:20, Ankara.
- Aytaç, Ö. (1998). *Polis Akademisi Eğitimde Toplam Kalite Adlı Konferans*. Akademi Tv Arşiv 05. 1998, Ankara.
- Aytaç, Ö. (1997). ‘*Polisin Askerlik Sorunu Eki*’, *Akademik Bakış Dergisi*. Sayı:5, Ankara.
- Aytaç, Ö. (2000). *Polis Okullarının Dünü Bugünü Ve Yarını*. Akademi Tv Programı, 02.04.2000, Ankara.

- Aytaç, Ö. (1997). *Öğretmen Emniyet Müdürlerinin Gözüyle Polisin Vizyonu*, Polis Dergisi. Sayı 19, Ankara.
- Aytaç, Ö. (1999). *Polis Okulları Araştırma Raporu*, Eğitim Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- Aytaç, Ö. (1998). "21. Yy. Bilgi Çağında Polisin Vizyonu", 21. Yy. Polisi Temel Sorunlar, Çağdaş Yaklaşımlr. Asayiş Daire Başkanlığı Yayınları, Egm Basımevi, Ankara.
- Azak, Ü. (1999). *Polisinin Eğitimi, Sorunları Ve Çözüm Önerileri*. Polis Dergisi Sayı :181, Ankara.
- Bilgen, N. (2000). *Nasıl Bir Polis Eğitimi*. 21 Yy Polis Eğitim Sempozyumu, Ankara.
- Bilgen, N. (1994). *Çağdaş ve Demokratik Eğitim*. M.E.B. Millî Eğitim Basımevi, Ankara.
- Cerrah, İ. ve Semiz E. (1998) *21. Yüzyılda Polis*. E.G.M Yayınları, Ankara.
- Cerrah, İ. (1999) *Sosyal Yapı Ve Polis Alt Kültürü (Sosyal Yapı Ve Meslek İçi Sosyalleşmenin Türk Polis Alt –Kültürüne Etkileri)*. Polis Akademisi Ders Notları, Ankara.
- Cerrah, İ. (1999) *Polis Eğitime Farklı Bir Bakış*. Polis Dergisi, Sayı:19, Ankara.
- Cerrah, İ. (1998) *Polis Eğitimi Üzerine*. Akademik Bakış Dergisi, Yıl: 4, Sayı: 8, Ankara.
- Cerrah, İ. (1996) *Toplumsal Olaylar Ve Polis Eğitimi*. Modern Adli Soruşturma Yöntemleri Ve İnsan Hakları Uluslar Arası Sempozyum, Polis Akademisi, Ankara.
- Çelik, V. (1997) *Okul Kültürü Ve Yönetimi*. Pegem, Ankara.
- Deniz, M. (1997) *Polis Okulu Öğrencilerinin Sosyo-Kültürel Yapısı*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi, İstanbul
- Doğrusoy, B. *Polis Akademisi'nde Öğrencilerin Yetiştirilmesi ve Mezunların İstihdamında Karşılaşılan Sorunlar*. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
- Dursun, Z. *Polisin Eğitim Sorunu*. 21 Yy Polis Eğitim Sempozyumu, Ankara.
- Dündar, N. (1987) *Ceza Ve Disiplin Soruşturmaları*. E.G.M Yayınları, Ankara.
- Eğitim Daire Başkanlığı (1998) *Eğiticilerin Eğitim Kursu Ders Notları*. EGM Yayınları, Ankara.
- Eğitim Daire Başkanlığı (2000) *2000 Yılı Hizmet İçi Eğitim Planı*. EGM Yayınları, Ankara.
- Eğitim Daire Başkanlığı (2000) *Eğitim Sistemimizi Yeniden Yapılandırma Çalışmaları*. EGM Yayınları , Ankara.

- Eğitim Daire Başkanlığı (1998) *Hollanda Emniyet Teşkilatı Eğitiminde Yeniden Yapılanma*. EGM Yayınları, Ankara.
- Emniyet Teşkilatı Kanunu (1937) Resmi Gazete, Sayı :3629,12.06.1937, Ankara.
- Erdem, M. (1998). *Bilgisayarda İşlenen Suçlar*. Akademik Bakış Dergisi, Yıl: 3, Sayı: 7, Ankara.
- Erdoğan, R. (2002). *Almanya Polis Meslek Yüksek Okulunda Polis Eğitimi*. Polis Dergisi, Sayı 36, Ankara.
- Eren, E. (1989). Yönetim Psikolojisi. İ.Ü. İşletme İktisadi Enstitüsü Yayını No: 105 İstanbul.
- Fındıklı, R.(1996). *Polis Eğitiminde Çağdaş Gelişmeler*. Avrupa Birliği Sürecinde Türk Polisi Uluslar Arası Sempozyumu, 16-18 Ekim, Ankara.
- Fındıklı, R.(1993). *İngiliz Polis Teşkilatı*. Akit Yayıncılık, Ankara.
- Geleri, A. (1998). *Polis Taktikleri Ders Notları*. Polis Akademisi, Ankara.
- Geleri, A. (1998). *Organize Suçlarla Mücadelede Yeni Arayışlar: Suçluların Tespiti Ve Yakalanmasında Bilgisayar Destekli Video Sistemlerinin Kullanımı*. Ceza Adalet Sistemi Ve Polis Sempozyumu, Polis Akademisi, Ankara.
- Genç, T. (2000). *21 Yüzyılda Polisin Eğitimi Sempozyumu Açılış Konuşması*. EGM Yayınları, Ankara.
- Gider, A. (2000). *Polis Okulu öğrencilerinin sosyo-ekonomik durumları ve başarılarını etkileyen unsurlar*. Yüksek Lisans Tezi, Todaie, Ankara.
- Gökçe, E. (1997). *21.Yüzyılda Polis Temel Sorunlar Ve Çağdaş Yaklaşımlar*. Asayiş Daire Başkanlığı Yayınları , Ankara.
- Gökçe, E. ve Semiz, E. (1999). *21. Yy. Polisin Yetiştirilmesi”, 21. Yy. Polisi Temel Sorunlar Çağdaş Yaklaşımlar*. Asayiş Daire Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- Kale, N. (2000). *İnsan Hakları Eğitimi*. 21 Yy Polis Eğitim Sempozyumu, Ankara.
- Karasar, N. (1994). *Bilimsel Araştırma Yöntemi : Kavramlar, İlkeler, Teknikler*. Beşinci Basım, 3A Araştırma Eğitim Danışmanlık Ltd., Ankara.
- Karasar, N. (1998). *Araştırmalarda Rapor Hazırlama*. 9.Basım, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- Kavgacı, H. İ. (1997). *Demokratik Polislik Ve Temel Yaklaşımlar*. Masset Matbaacılık, Ankara.
- Kavgacı, H. İ. (1996). *Avrupa Birliği Polisleri Arasında İşbirliğini Gerektiren Sebepler*

- Ve Polis Hizmetlerinde Çağdaş Gelişmeler.* Avrupa Birliği Sürecinde Türk Polisi Uluslar Arası Sempozyum, Polis Akademisi, Ankara.
- Kaygısız, A. (1982). *Polis Eğitim Kurumlarının Programlarının Değerlendirilmesi.* Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara.
- Kıvrak, A. ve Akın S. (2000). *Polis Eğitiminde Yaratıcı Drama.* 21 Yy Polis Eğitim Sempozyumu, Ankara.
- Le Scuola Di Polizia In Italia. (1970). *Ministero Dell Interno-Direzione Centrale della Pubblica Sicurezza.* İtalya.
- Maktay, M. (1985). *Polis Enstitüsü Eğitim Programının Verimliliği Ve Geliştirilmesi.* TODAİE Uzmanlık Tezi, Ankara.
- Mete, M. (1982). *Emniyet Örgütünde Eğitim.* TODAİE Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi , Ankara.
- Okçabol, D. (1939). *Meslek Tarihi.* Polis Enstitüsü Yayınları, Ankara.
- Ortaylı, İ. (1973). *Türkiye İdare Hukuku.* TODAİE, Ankara.
- Özdemir, S. (1997). *Eğitimde Örgütsel Değişme.* Pegem, 2. Baskı, Ankara.
- Özgüven, İ.E. (1974). *Üniversite Öğrencilerinin akademik başarılarını etkileyen zihinsel olmayan faktörler.* Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Öztuna, Y. (1984). *Büyük Türkiye Tarihi.* Ötüken Yayınları, İstanbul.
- Polis Akademisi Görev Baş Eğitim Programı (1996). Ankara.
- Polis Akademisi. (2002). *Polis Meslek Yüksek Okulu Öğrencilerinin Sosyo-Kültürel Durumu.* Polis Akademisi Başkanlığı Yayınları, Ankara.
- Polis Akademisi Uygulamalı Mesleki Eğitim Talimatı (1997). Polis Akademisi Yayınları, Ankara.
- Polis Koleji Yönetmeliği (2001). EGM Yayınları, Ankara.
- Polis Okulu Yönetmeliği (1984). EGM Yayınları, Ankara.
- Polis Meslek Yüksek Okulu Yönetmeliği. (2001). EGM Yayınları, Ankara.
- Polis Vazife ve Selahiyetleri Kanunu, (2559 Sk, 04.07.1934). Resmi Gazete, Sayı:14.07.
- Polis Yükseköğretim Kanunu, (3087 Sk, 28.11.1984), Resmi Gazete, Sayı: 18597, Ankara.
- Sakal, E. (1998). *Öğretmen Emniyet Müdürleri Formasyon Eğitim Programı.* E.G.M. Eğitim Dairesi Başkanlığı, Ankara.
- Schulkes, W.A. (1994). *Police Constable Basic Training, National Police Selection and Training Institute.* Amersfoort.
- Sevinç, B. (2000). *Polis Etiği, Etik Eğitimi Ve Bir Etik Program Örneği.* 21 Yy Polis

- Eğitim Sempozyumu , Ankara.
- Sönmez, V. (1999). *Program Geliştirmede Öğretmenin El Kitabı*, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Sönmez, V. (2000). *Polis Okulu Programlarının Hazırlanması*. 21 Yy Polis Eğitim Sempozyumu, Ankara.
- şahin, E. (2001). *1907'den 2000'e Polis Okulları*. Emniyet Genel Müdürlüğü Basımevi, Ankara.
- Talu, U. (1998). 'Polis'in Eğitimi', Milliyet Gazetesi, 26.06.1998.
- Tekemen, O. (2002). *Polis Koleji Giriş Sınavının Ölçme Değerlendirme Açısından İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi, Ankara.
- Tezcan, M. (1998). *Toplumsal Değişme Ve Eğitim*. A.Ü Eğitim Bilimleri Yayınları, Ankara.
- Tok, A. (2001). *Bilgi Toplumu ve Polis*. Ege Üniversitesi, Yüksek Lisans Tezi, İzmir.
- Ulular, G. (1997). *Ortaokul öğrencilerinin okul başarılarını etkileyen zihinsel olmayan etmenler*. Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Yaz, H.İ. (2003). *Polis okulu öğrencilerinin başarı düzeylerinin bazı değerşkenler açısından incelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, Dicle Üniversitesi, Diyarbakır.
- Yurdaer, A. (1998). *Polis Akademisinde Verilen Uygulamalı Eğitimin Değerlendirilmesi*. Ankara Üniversitesi Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

EK 1
T.C.
EMNİYET GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
Polis Akademisi Başkanlığı

SAYI : B.05.1.EGM.0.07.10.01/
KONU : Tez Çalışması

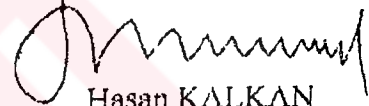
25.09.2002

BAŞKANLIK MAKAMINA

İLGİ: 11.09.2002 tarih ve B.05.1.EGM.0.07.06.02.4503.02 sayılı yazı.

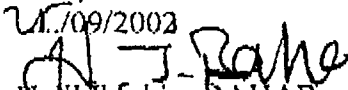
Rüştü Ünsal Polis Meslek Yüksekokulu Müdürlüğü kadrosunda görevli 182690 sicil sayılı Komiser Rıdvan ALTAY Yüksek Lisans Eğitiminin tez konusu olan "Polis Meslek Yüksekokullarındaki Eğitimin Niteliğine İlişkin Öğrenci Alguları ve Yönetici ve Öğretim Elemanlarının Görüşleri" konulu ekte sunulan Tez Uygulama Ölçeğini Polis Meslek Yüksekokullarında uygulanmasını istemektedir. Söz konusu tez uygulama ölçeğinin Polis Meslek Yüksekokullarımızda uygulanması hususunu;

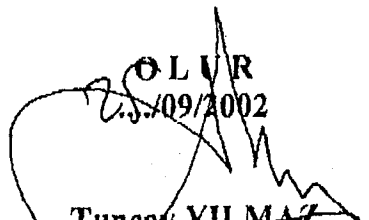
Emir ve tensiplerinize arz ederim.

Hasan KALKAN
4.Sınıf Emniyet Müdürü
Akademik İşler Şube Müdürü

EKLER :
EK-1 Tez Uygulama Ölçeği (7 Sayfa)

UYGUN GÖRÜŞÜMLE ARZ EDERİM.

25.09/2002

Doç.Dr. Naci İbrahim BAHAR
Başkan Yardımcısı

OLUR
25.09/2002

Tuncay YILMAZ
1.Sınıf Emniyet Müdürü
Polis Akademisi Başkanı

EK 2

POLİS MESLEK YÜKSEK OKULLARI EĞİTİMİ DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

Değerli Öğrenci,

Ekteki ölçek sizlerin polis meslek yüksek okullarında almış olduğunuz eğitimin niteliğine ilişkin algılarınızı belirlemek amacıyla geliştirilmiştir. Burada belirteceğiniz görüşler yalnızca bilimsel bir araştırma amacıyla kullanılacak ve sonuçlar tüm grubun yanıtları dikkate alınarak değerlendirilecektir. Araştırmanın güvenilirliği için gerçek düşüncelerinizi belirtmeniz özel bir önem taşımaktadır. Lütfen adınızı yazmayınız, bütün cümleleri okuyunuz ve her bir cümle için tek bir seçeneği işaretleyiniz.

Cümleleri işaretlerken sizden şöyle bir yol izlemeniz istenmektedir:

1. Her bir cümleyi okuyunuz.
2. Okuduğunuz cümleye uygun seçeneği aşağıda belirtilen şekilde işaretleyiniz.

HK : Hiç Katılmıyorum
 KM : Katılmıyorum
 KK : Kısmen Katılıyorum
 K : Katılıyorum
 TK : Tamamen Katılıyorum

Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılıyorum	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
HK	KM	KK	K	TK

Bilimsel bir çalışmaya yaptığınız katkıdan dolayı teşekkür ederim.

Rıdvan ALTAY
 Eğitim Programları Ve Öğretim
 Yüksek Lisans Öğrencisi

Cinsiyetiniz: K ( ), E ( )

Mezuniyet Dereceniz:
Orta ( ), iyi ( ), pekiyi ( )

En çok yaşadığınız yer:
Köy ( ), kasaba ( ), ilçe ( ), il ( )

Annenizin mesleği:

Annenizin eğitim düzeyi:

Ailenizin aylık ortalama geliri:

Mezun olduğunuz lise türü:

En son aldığınız ÖSS puanınız:

Babanızın mesleği:

Babanızın eğitim düzeyi:

Sizle birlikte evdeki kardeş
sayısı:

**POLİS MESLEK YÜKSEK OKULLARI EĞİTİMİ DEĞERLENDİRME
ÖLÇEĞİ**

Örnek Maddeler

Polis Meslek Yüksek Okulu	Hiç	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen	Katılmıyorum	Tamamen
	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Katılmıyorum	Katılmıyorum
1. öğrenciler arasında etkileşimi arttıracak çalışmalar yapmaktadır.	HK	KM	KK	K	TK	
2. öğrenciler arasında birlikte çalışma becerisini artırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	HK	KM	KK	K	TK	
3. bilimsel verileri anlayıp, kullanmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	HK	KM	KK	K	TK	
4. bilimselliği davranış haline getiren bir örgütsel kültüre sahiptir.	HK	KM	KK	K	TK	
5. yöneticileri okul içindeki sorunların farkındadır.	HK	KM	KK	K	TK	
6. sorunlara çözüm yolları geliştirmektedir.	HK	KM	KK	K	TK	
7. öğrencisinin kişisel gelişimine yardım etmektedir.	HK	KM	KK	K	TK	
8. öğretim elemanının kendisini geliştirmesi için fırsatlar yaratmaktadır.	HK	KM	KK	K	TK	
9. İnsan Kaynaklarına Değer Veren Örgütsel Kültüre Sahiptir.	HK	KM	KK	K	TK	
10. eğitim programı öğrenmeyi öğretir.	HK	KM	KK	K	TK	
11. eğitim programı bilgiyi öğretmeye yöneliktir.	HK	KM	KK	K	TK	
12. bilginin güncelliğine dikkat eden bireyler yetiştirmektedir.	HK	KM	KK	K	TK	
13. değişen dünyaya uyum sağlayabilecek bireyler yetiştirmektedir.	HK	KM	KK	K	TK	
14. eleştirel düşünebilen bireyler yetiştirmektedir.	HK	KM	KK	K	TK	
15. sürekli öğrenmeyi ilke edinmiş bireyler yetiştirmektedir.	HK	KM	KK	K	TK	
16. eğitim programının amacı öğrencilerin eğitim süresince aktif katılımlarını sağlayıcı faaliyetlerde bulunmaktır.	HK	KM	KK	K	TK	
17. eğitim programı öğrenciyi, öğrenmede etkin kılmaktadır.	HK	KM	KK	K	TK	

18. eğitim programı öğrenciye öğrenme sorumluluğunu kazandırmaktadır.	HK	KM	KK	K	TK
19. eğitim programı öğrencinin bilgiyi kendisinin keşfetmesine dayanmaktadır.	HK	KM	KK	K	TK
20. eğitim programı toplumsal değişim ve gelişimlere paralel olarak güncellenmektedir.	HK	KM	KK	K	TK
21. konferanslarında güncel konular seçilmektedir.	HK	KM	KK	K	TK
22. konferanslarına alanında uzman olan kişiler davet edilmektedir.	HK	KM	KK	K	TK
23. Öğretim görevlilerinin kullandıkları öğretim yöntem ve teknikleri yeterlidir.	HK	KM	KK	K	TK
24. Öğretim görevlilerinin öğrencilerle iletişim becerisi yeterlidir.	HK	KM	KK	K	TK
25. Öğretim görevlileri günün gelişen ve koşullarına uygun olarak kendilerini yenilemektedirler.	HK	KM	KK	K	TK
26. Öğretim görevlileri üniversitelerle işbirliği yapmaktadır.	HK	KM	KK	K	TK
27. Öğretim görevlileri derse alanıyla ilgili uzman kişileri çağırmaktadır.	HK	KM	KK	K	TK
28. Öğretim görevlileri eğitim teknolojisindeki çağdaş yaklaşımları bilmektedir.	HK	KM	KK	K	TK
29. Öğretim görevlileri çağdaş yaklaşımları eğitim ortamında kullanmasını bilmektedir.	HK	KM	KK	K	TK
30. Öğretim görevlileri konularını işlerken değişmekte olan bilgi toplumuna uygun en son polisiye olayları sınıf ortamına getirerek örnekleri zenginleştirmektedir.	HK	KM	KK	K	TK
31. Öğretim görevlilerinin derslerde aktardıkları kuramsal bilgiler teknolojik gelişmelere uygundur.	HK	KM	KK	K	TK
32. Öğretim görevlilerinin derslerde aktardıkları kuramsal bilgiler yasal gelişmelere uygundur.	HK	KM	KK	K	TK
33. halkla ilişkiler konusunda bilgi ve beceri kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	HK	KM	KK	K	TK
34. öğrencilerine medeni cesaret kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	HK	KM	KK	K	TK

35. öğrencilerine açık fikirli olma becerisi kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	HK	KM	KK	K	TK
36. bağımsız karar verme bilgi ve becerisi kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	HK	KM	KK	K	TK
37. inisiyatif kullanma bilgi ve becerisi kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	HK	KM	KK	K	TK
38. ikna etme becerisi kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	HK	KM	KK	K	TK
39. güzel ve etkili konuşma becerisi kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	HK	KM	KK	K	TK
40. problem çözme yeteneği kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	HK	KM	KK	K	TK
41. internet imkanı sunmaktadır.	HK	KM	KK	K	TK
42. öğrencilerinin modern hukuk anlayışı kazanabilmeleri için aldıkları hukuk dersleri yeterlidir.	HK	KM	KK	K	TK
43. stresle baş etmeye ilişkin bilgi ve beceriler kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	HK	KM	KK	K	TK
44. bilgisayar kullanma becerisi kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	HK	KM	KK	K	TK
45. yeni çıkan suçlarla (bilişim,bilgisayar, internet) ilgili bilgi vermektedir.	HK	KM	KK	K	TK
46. toplumsal olguları(sosyal davranış biçimlerini) yorumlama becerisi kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	HK	KM	KK	K	TK
47. grup psikolojisi bilgisi vermektedir.	HK	KM	KK	K	TK
48. toplumsal olaylara müdahale bilgi ve becerisi kazandırmaya yönelik çalışmalar yapmaktadır.	HK	KM	KK	K	TK
49. önyargısız olma tutum ve davranışı kazandırmaktadır.	HK	KM	KK	K	TK